

I

(Seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 596/2014,

16. aprill 2014,

mis käsitleb turukuritarvitusi (turukuritarvituse määrus) ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2003/124/EÜ, 2003/125/EÜ ja 2004/72/EÜ

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Keskpannga arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Tõeline finantsteenuste siseturg on äärmiselt oluline majanduskasvu suurendamiseks ja töökohtade loomiseks liidus.
- (2) Integreeritud, tõhus ja läbipaistev finantsturg eeldab turu terviklikkust. Majanduskasvu ja heaolu suurendamise eeltingimuseks on väärtpaberiturgude sujuv toimimine ja üldsuse usaldus turgude vastu. Turukuritarvitused kahjustavad finantsturgude terviklikkust ning üldsuse usaldust väärtpaberite ja tuletisinstrumentide vastu.
- (3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/6/EÜ ⁽⁴⁾ täiendati ja ajakohastati turu terviklikkuse kaitseks vastu võetud liidu õigusraamistikku. Võttes aga arvesse selle direktiivi jõustumise järel toimunud õigusloome, turu ja tehnika arengut, mis on märkimisväärselt muutnud finantsmaastikku, tuleks kõnealune direktiiv nüüd asendada. Uut seadusandlikku akti on vaja ka selleks, et tagada ühtse reeglistiku olemasolu ja põhimõistete selgus ning uue reeglistiku vastavus Jacques de Larosièrè'i juhitud liidu finantsjärelevalve kõrgetasemelise eksperdirühma („de Larosièrè'i rühm“) 25. veebruari 2009. aasta järeldustele.

⁽¹⁾ ELT C 161, 7.6.2012, lk 3.

⁽²⁾ ELT C 181, 21.6.2012, lk 64.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 10. septembri 2013. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 14. aprilli 2014. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/6/EÜ siseriingehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta (ELT L 96, 12.4.2003, lk 16).

- (4) On vaja kehtestada ühtsem ja tugevam õigusraamistik, et säilitada turu terviklikkus, vältida võimalikku õigusnormide erinevuse ärakasutamist, tagada vastutus manipuleerimiskatsete eest ning tugevdada turuosaliste jaoks õiguskindlust ja vähendada õiguslikku keerukust. Käesoleva määruse eesmärk on aidata otsustavalt kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele ja see peaks seetõttu põhinema Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklil 114, nagu seda tõlgendatakse Euroopa Liidu Kohtu väljakujunenud praktikas.
- (5) Selleks et kõrvaldada liikmesriikide õigusnormide vahelistest erinevustest tulenevad veel allesjäänud kaubandustõkked ja olulised konkurentsimoonutused ning vältida tulevaste tõenäoliste kaubandustõkete ja oluliste konkurentsimoonutuste tekkimist, tuleb seega vastu võtta määrus, millega kehtestatakse turukuritarvitusi käsitleva liidu õigusraamistiku ühtsem tõlgendus ja milles sõnastatakse selgemalt kõigis liikmesriikides kohaldatavad eeskirjad. Turukuritarvitusi reguleerivatele normidele määruse vormi andmine tagab, et need normid on vahetult kohaldatavad. See peaks tagama ühtsed tingimused, sest sellega välditakse direktiivi ülevõtmisest tulenevat liikmesriikide nõuete erinevust. Käesoleva määrusega nõutakse, et kõik isikud järgivad kogu liidus samu eeskirju. Määrus vähendab ka õiguslikku keerukust ning ettevõtjate ja eelkõige piiriüleselt tegutsevate ettevõtjate kulusid nõuete järgimisel ning aitab kõrvaldada konkurentsimoonutusi.
- (6) Komisjoni 25. juuni 2008. aasta teatises Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” kohta kutsutakse liitu ja liikmesriike üles kavandama eeskirju, et vähendada halduskoormust, kohandada õigusakte väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) turgudel tegutsevate emitentide vajadustele ja hõlbustada nende emitentide juurdepääsu rahastamisele. Mitmete direktiivi 2003/6/EÜ sätetega tekitatakse emitentidele, eelkõige neile, kelle finantsinstrumentidega on lubatud kaubelda VKEdel kasvuturgudel, halduskoormus, mida tuleks vähendada.
- (7) Turukuritarvitus hõlmab õigusvastast tegevust finantsturgudel ning käesoleva määruse tähenduses tuleks selle all mõista sisetabe alusel kauplemist, sisetabe õigusvastast avaldamist ning turuga manipuleerimist. Selline tegevus vähendab turu täielikkust ja nõuetekohast läbipaistvust, mis on kõikide majandustegevuses osalejate jaoks integreeritud finantsturgudel kauplemise eeltingimus.
- (8) Direktiivi 2003/6/EÜ reguleerimisala keskendus finantsinstrumentidele, millega on lubatud kaubelda reguleeritud turul või mille kohta on esitatud sellisel turul kauplemisele võtmise taotlus. Viimastel aastatel kaubeldakse finantsinstrumentidega siiski üha enam mitmepoolsetes kauplemissüsteemides. Samas kaubeldakse teatavate finantsinstrumentidega üksnes muud liiki organiseeritud kauplemissüsteemides või ainult börsiväliselt. Seetõttu peaks käesoleva määruse kohaldamisala hõlmama kõiki finantsinstrumente, millega kaubeldakse reguleeritud turul, mitmepoolsetes kauplemissüsteemides või organiseeritud kauplemissüsteemides, ja muud käitumist või tegevust, mis võib mõjutada finantsinstrumente, olenemata sellest, kas see toimub kauplemiskohas. Teatavat liiki mitmepoolsetele kauplemissüsteemidele, mis sarnaselt reguleeritud turgudega aitavad äriühingutel hankida omakapitali, kohaldatakse samamoodi turukuritarvituse keeldu, kui on esitatud sellisel turul kauplemisele võtmise taotlus. Seetõttu peaks käesoleva määruse kohaldamisala hõlmama finantsinstrumente, mille kohta on esitatud mitmepoolse kauplemissüsteemis kauplemisele võtmise taotlus. See peaks tugevdama investorite kaitset, säilitama turu terviklikkuse ja tagama, et selliste instrumentide puhul on turukuritarvitus sõnaselgelt keelatud.
- (9) Läbipaistvuse huvides peaksid reguleeritud turgude, mitmepoolsete kauplemissüsteemide ja organiseeritud kauplemissüsteemide korraldajad teavitama oma pädevat asutust viivitamata üksikasjalikult finantsinstrumentidest, millega nad on lubanud kaubelda, mille kohta on esitatud kauplemisele võtmise taotlus või millega on nende kauplemiskohas kaubeldud. Teist korda tuleks teavitada siis, kui instrumendiga enam kaubelda ei lubata. Selliseid kohustusi tuleks kohaldada ka finantsinstrumentidele, mille kohta on esitatud taotlus kauplemisele võtmiseks nende kauplemiskohas, ning finantsinstrumentidele, millele on antud kauplemisluba enne käesoleva määruse jõustumist. Pädevad asutused peaksid teated esitama Euroopa Järelevalveasutusele (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) (edaspidi „Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve”) ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peaks avaldama kõigi teatatud finantsinstrumentide loetelu. Käesolevat määrust kohaldatakse finantsinstrumentidele olenemata sellest, kas nad sisalduvad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldatud loetelus või mitte.
- (10) On võimalik, et teatavaid finantsinstrumente, millega kauplemiskohas ei kaubelda, kasutatakse turukuritarvituseks. Siia alla kuuluvad finantsinstrumendid, mille hind või väärtus sõltub kauplemiskohas kaubeldavatest finantsinstrumentidest või mõjutab neid või millega kauplemine mõjutab muude kauplemiskohas kaubeldavate finantsinstrumentide hinda või väärtust. Selliste finantsinstrumentide turukuritarvitusteks kasutamine võib hõlmata näiteks

aktsiat või võlakirja puudutavat siseteavet, mida võidakse kasutada asjaomase aktsia või võlakirja tuletisinstrumenti ostmiseks, või indeksit, mille väärtus oleneb sellest aktsiast või võlakirjast. Kui finantsinstrumenti kasutatakse võrdlushinnana, võidakse börsiväliselt kaubeldavat tuletisinstrumenti kasutada manipuleeritud hindadest kasu saamiseks või kauplemiskohas kaubeldava finantsinstrumenti hinna manipuleerimiseks. Veel üheks näiteks on see, kui kavatakse emitteerida uus väärtpaperite seeria, mille suhtes muidu käesolevat määrust ei kohaldataks, kuid millega kauplemine mõjutaks käesoleva määruse kohaldamisalasse jäävate olemasolevate noteeritud väärtpaperite hinda või väärtust. Käesoleva määruse kohaldamisalal on ka selline potentsiaalne olukord, kus kauplemiskohas kaubeldava finantsinstrumenti hind või väärtus sõltub börsiväliselt kaubeldavast finantsinstrumentist. Sama põhimõtet tuleks kohaldada ka kauba hetkelepingutele, mille hind põhineb tuletisinstrumenti hinnal, ja selliste hetkelepingute ostmisele, millega finantsinstrumentid on seotud.

- (11) Kauplemine väärtpaperitega või seotud instrumentidega väärtpaperite stabiliseerimiseks või kauplemine oma aktsiatega tagasiostmisprogrammide raames võib olla majanduslikest põhjustest tingituna seaduslik ja seetõttu võib see teatavatel asjaoludel moodustada turukuritarvitusest erandi, eeldusel et seda tehakse vajaliku läbipaistvusega ning asjakohane teave stabiliseerimise või tagasiostuprogrammi kohta avalikustatakse.
- (12) Kauplemist oma aktsiatega tagasiostuprogrammide raames ega sellise finantsinstrumenti stabiliseerimist, millele ei laiene käesoleva määruse erandid, ei tohiks iseenesest pidada turukuritarvituseks.
- (13) Liikmesriike, Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) liikmeid, ühe või mitme liikmesriigi või liidu ministeeriume ja muid asutusi või eriotstarbelisi rahastamisvahendeid ja muid avaliku sektori asutusi ning nende nimel tegutsevaid isikuid ei tohiks piirata raha-, vahetuskursi- või valitsemissektori võla haldamise poliitika elluviimisel, kui seda teostatakse üldsuse huvides ja ainult nimetatud poliitika elluviimiseks. Samuti ei tohiks piirata liidu, üht või mitut liikmesriiki hõlmava eriotstarbelise rahastamisvahendi, Euroopa Investeeringuspanka, Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi, Euroopa stabiilsusmehhanismi või vähemalt kahe liikmesriigi poolt asutatud rahvusvahelise finantsasutuse rahaliste vahendite kasutusele võtmise ja oma liikmetele rahalise abi andmise tehinguid, korraldusi või tegevust. Sellist erandit käesoleva määruse kohaldamisalast võib käesoleva määruse kohaselt laiendada teatavatele kolmandate riikide avaliku sektori asutustele, kellele on tehtud ülesandeks valitsemissektori võla haldamine või kes on kaasatud valitsemissektori võla haldamise, ning keskpankadele. Samas ei tohiks selliseid raha-, vahetuskursi- või valitsemissektori võla haldamise poliitika suhtes kehtestatud erandeid laiendada juhtumitele, mil nimetatud avalik-õiguslikud asutused teevad tehinguid, annavad korraldusi või tegutsevad viisil, millega ei edendata nimetatud poliitikat, või kui nendes asutustes töötavad füüsilised isikud teevad tehinguid, annavad korraldusi või tegutsevad oma arvel.
- (14) Mõistlikud investorid tuginevad oma investeerimisotsuste tegemisel neile teadaolevale teabele, st eelnevalt kättesaadavale teabele. Seetõttu tuleks küsimust, kas mõistlik investor võtab investeerimisotsuse tegemisel tõenäoliselt arvesse mingit teavet, käsitleda eelnevalt kättesaadava teabe seisukohast. Sealjuures tuleb arvesse võtta teabe eeldatavat mõju, pidades silmas asjaomase emitendi kogu tegevust, teabeallika usaldusväärsust ja muid turgu iseloomustavaid muutujaid, mis võivad teatavatel asjaoludel mõjutada finantsinstrumente, seotud kauba hetkelepinguid või lubatud heitkoguse väärtpaperitel põhinevaid enampakkumistooteid.
- (15) Tagantjärele kättesaadavat teavet võib kasutada selleks, et kontrollida, kas eeldus, et eelnevalt kättesaadav teave oli hinnatundlik, on õige, kuid seda ei tohiks kasutada meetmete võtmiseks isikute vastu, kes tegid neile eelnevalt kättesaadava teabe põhjal mõistlikke järeldusi.
- (16) Juhul kui siseteave puudutab mitmest etapist koosnevat protsessi, võib nii iga sellise etapiga kui ka kogu protsessiga tervikuna seotud teave olla siseteave. Pikaajalise protsessi vaheetapp võib iseendast kujutada asjaolude kogumit või sündmust, mis on ilmnenud või mille ilmumine või toimumine on antud ajahetkel olemasolevate tegurite üldise hindamise põhjal tõenäoline. Seda kontseptsiooni ei tohiks siiski tõlgendada selliselt, et nimetatud asjaolude kogumi või sündmuse kogu mõju finantsinstrumentide hinnale tuleb täies mahus arvesse võtta. Vaheetappi iseloomustavat teavet tuleks pidada siseteabeks, kui see vastab eraldi võetuna käesolevas määruses siseteabele kehtestatud kriteeriumidele.

- (17) Teave, mis on seotud mingi sündmuse või asjaolude kogumiga, mis on pikaajalises protsessis vaheetapiks, võib olla seotud näiteks lepingu üle peetavate läbirääkimiste seisuga, läbirääkimiste käigus esialgu kokku lepitud tingimuste, finantsinstrumentide emissiooni võimaluse, finantsinstrumentide turustamise tingimuste, finantsinstrumentide emissiooni esialgsete tingimuste või kaalutlustega lisada finantsinstrument olulise indeksi hulka või finantsinstrument olulisest indeksist välja jätta.
- (18) Turuosaliste jaoks tuleks õiguskindlust suurendada, määrates täpsemalt kindlaks kaks siseteabe mõiste puhul esmatähtsat elementi, nimelt kõnealuse teabe täpse laadi ja selle võimaliku mõju olulisuse finantsinstrumentide, seotud kauba hetkelepingute või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhinevate enampakkumistoodete hindadele. Kui tuletisinstrumentideks on energia hulgemüügi tooted, tuleks siseteabena käsitada eelkõige teavet, mis tuleb avalikustada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1227/2011⁽¹⁾.
- (19) Käesoleva määruse eesmärk ei ole keelata emitenti puudutavaid aktsionäride ja juhtkonna üldise iseloomuga arutelusid äritegevuse või turu arengu teemadel. Sellised suhted on turgude tõhusaks toimimiseks hädavajalikud ja neid ei tohiks käesoleva määrusega keelata.
- (20) Hetketurud ja nendega seotud tuletisinstrumentide turud on omavahel tihedalt seotud ja globaalsed ning turukuritarvitus võib toimuda nii turu- kui ka piiriülel, mis võib põhjustada olulisi süsteemseid riske. See kehtib nii siseteabe alusel kauplemise kui ka turuga manipuleerimise kohta. Eelkõige võib hetketuru siseteabest kasu saada finantsturul kauplev isik. Kaubatuletisinstrumentidega seotud siseteavet tuleks määratleda kui teavet, mis vastab finantsturgudega seotud siseteabe üldmääratlusele ning on ühtlasi teave, mis tuleb asjaomase kauba tuletisinstrumenti või hetketuru kohta avalikustada vastavalt liidu või liikmesriikide õigusnormidele, turueeskirjadele, lepingutele või tavadele. Hea näide selliste eeskirjade kohta on energiaturu osas määrus (EL) nr 1227/2011 ja Ühisorganisatsioonide Andmebaasialgatuse (Joint Organisations Database Initiative – JODI) õlituru andmebaas. Selline teave võib olla aluseks turuosaliste otsustele hakata tegelema kaubatuletisinstrumentide või seotud kauba hetkelepingutega ning selle puhul peaks seetõttu olema tegemist siseteabega, mille avalikustamine on kohustuslik, kui on tõenäoline, et sel teabel on selliste tuletisinstrumentide või seotud kauba hetkelepingute hinnale tõenäoliselt märkimisväärne mõju.

Lisaks võidakse manipuleerivaid strateegiaid kasutada korraga nii hetke- kui ka tuletisinstrumentide turgudel. Kauplemist finantsinstrumentidega, sealhulgas kaubatuletisinstrumentidega, võidakse kasutada seotud kauba hetkelepingutega manipuleerimiseks ja kauba hetkelepinguid võidakse kasutada seotud finantsinstrumentidega manipuleerimiseks. Turuga manipuleerimise keeld peaks neid seoseid hõlmama. Käesoleva määruse kohaldamisala laiendamise tegevusele, mis ei ole seotud finantsinstrumentidega, näiteks kauba hetkelepingutega kauplemisele, mis mõjutab ainult hetketurgu, ei ole siiski asjakohane ega praktiline. Kui tegemist on konkreetselt energia hulgemüügitoodetega, peaksid pädevad asutused võtma käesolevas määruses sätestatud siseteabe, siseteabe alusel kauplemise ja turuga manipuleerimise mõistete kohaldamisel energia hulgemüügitoodetega seotud finantsinstrumentide suhtes arvesse määruses (EL) nr 1227/2011 sätestatud mõistete eritunnuseid.

- (21) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi nr 2003/87/EÜ⁽²⁾ kohaselt vastutavad komisjon, liikmesriigid ja muud ametlikult määratud asutused muu hulgas lubatud heitkoguse väärtpaberite tehnilise eraldamise eest, nende tasuta jagamise eest tööstussektoritele ja uutele turule sisenejatele, kellel on lubatud heitkoguse väärtpaberitele õigus, ning üldisemalt liidu kliimapoliitika raamistiku väljatöötamise ja rakendamise eest, millega tagatakse lubatud heitkoguse väärtpaberite pakkumine liidu heitkogusega kauplemise süsteemi (Eli HKS) ostjatele. Nende ülesannete täitmisel on nimetatud avalik-õiguslikel asutustel muu hulgas juurdepääs hinnatundlikule mitteavalikule teabele ning direktiivi 2003/87/EÜ kohaselt võib neil olla vaja teha lubatud heitkoguse väärtpaberitega teatavaid turutehinguid. Kuna Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ⁽³⁾ läbivaatamise raames liigitatakse lubatud heitkoguse väärtpaberitega kauplemise õigused finantsinstrumentideks, kuuluvad ka kõnealused väärtpaberid käesoleva määruse kohaldamisalasse.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1227/2011 energia hulgemüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta (ELT L 326, 8.12.2011, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, 30.4.2004, lk 1).

Selleks et säilitada komisjoni, liikmesriikide ja muude ametlikult määratud asutuste suutlikkus töötada välja ja viia ellu liidu kliimapoliitikat, peaks nimetatud avalik-õiguslike asutuste selline tegevus, mis on vaid avalikkuse huvides ning üksnes selle poliitika elluviimise eesmärgil ja seoses lubatud heitkoguse väärtpaberitega, jääma määruse kohaldamisalast välja. Selline erand ei tohiks avaldada turu üldisele läbipaistvusele negatiivset mõju, kuna nimetatud avaliku sektori asutustel on seadusjärgne kohustus tegutseda viisil, millega tagatakse kõigi hinnatundliku iseloomuga uute otsuste, suundumuste ja andmete nõuetekohane, õiglane ja mittediskrimineeriv avalikustamine ja kättesaadavus. Peale selle sisalduvad direktiivis 2003/87/EÜ ja selle direktiivi kohaselt vastu võetud rakendusmeetmetes ametiasutuste hallatava hinnatundliku eriteabe õiglase ja mittediskrimineeriva avalikustamise tagatised. Samas ei tohiks liidu kliimapoliitikat ellu viies tegutsevate avaliku sektori asutuste suhtes kohaldatav erand laieneda juhtumitele, kus need asutused osalevad tegevuses või tehingutes, millega ei viida ellu liidu kliimapoliitikat, või kui nendes asutustes töötavad isikud on tegutsevad eraisikuna või teevad tehinguid oma arvel.

- (22) ELi toimimise lepingu artikli 43 kohaselt ja ELi toimimise lepingu alusel sõlmitud rahvusvaheliste lepingute rakendamise eesmärgil vastutavad komisjon, liikmesriigid ja muud ametlikult määratud asutused muu hulgas ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) ja ühise kalanduspoliitika (ÜKP) elluviimise eest. Nende ülesannete täitmiseks teevad avaliku sektori asutused toiminguid ja võtavad meetmeid põllumajandus- ja kalandusturgude juhtimiseks, sh riigi sekkumine ning täiendavate imporditollimaksude kehtestamine või imporditollimaksude peatamine. Kuna käesoleva määruse teatud sätteid kohaldatakse kauba hetkelepingutele, mis võivad mõjutada või tõenäoliselt mõjutavad finantsinstrumente, ning finantsinstrumentidele, mille väärtus sõltub kauba hetkelepingute väärtusest ja mis mõjutavad või tõenäoliselt mõjutavad kauba hetkelepinguid, on vaja käesoleva määruse kohaldamisala puhul tagada, et komisjoni, liikmesriikide ja muude ametlikult määratud asutuste tegevus ÜPP ja ÜKP elluviimisel ei oleks piiratud.

Selleks et säilitada komisjoni, liikmesriikide ja muude ametlikult määratud asutuste suutlikkus arendada ja viia ellu ÜPPd ja ÜKPD, peaks nende tegevus, mis toimub vaid avalikes huvides ja ainult nimetatud poliitika elluviimise eesmärgil, jääma käesoleva määruse kohaldamisalast välja. Selline erand ei tohiks avaldada turu üldisele läbipaistvusele negatiivset mõju, kuna neil avaliku sektori asutustel on seadusjärgne kohustus tegutseda viisil, millega tagatakse kõigi hinnatundliku iseloomuga uute otsuste, suundumuste ja andmete nõuetekohane, õiglane ja mittediskrimineeriv avalikustamine ja kättesaadavus. Samas ei tohiks ÜPPd ja ÜKPD ellu viivate avalik-õiguslike asutuste suhtes kohaldatav erand laieneda juhtumitele, kus need asutused osalevad tegevuses või tehingutes, millega ei viida ellu ÜPPd või ÜKPD, või kui nendes asutustes töötavad isikud tegutsevad eraisikuna või teevad tehinguid oma arvel.

- (23) Siseteabe alusel kauplemise olulisim omadus on siseteabe abil omandatud ebaõiglane eelis kolmandate isikute ees, kes ei ole sellest teabest teadlikud, ning seega finantsurgude terviklikkuse ja investorite usalduse kahjustamine. Seetõttu tuleks kohaldada siseteabe alusel kauplemise keeldu juhul, kui siseteavet omav isik kasutab ebaõiglaselt ära sellisest teabest saadava eelise, tehes selle teabe alusel turul tehinguid, et oma või kolmanda isiku arvel otse või kaudselt omandada või võõrandada või püüda omandada või võõrandada sellise teabega seotud finantsinstrumente või tühistada või muuta või püüda tühistada või muuta tehingukorraldust sellise teabega seotud finantsinstrumentide omandamiseks või võõrandamiseks. Siseteabe kasutamine võib endast kujutada ka kauplemist lubatud heitkoguse väärtpaberite ja nende tuletisinstrumentidega ning lubatud heitkoguse väärtpaberite või muude neil põhinevate enampakkumistoodete kohta pakkumiste tegemist enampakkumistel, mis korraldatakse vastavalt komisjoni määrusele (EL) nr 1031/2010⁽¹⁾.
- (24) Kui siseteavet valdav juriidiline või füüsiline isik omandab või võõrandab või püüab omandada või võõrandada otse või kaudselt oma või kolmanda isiku arvel sellise teabega seotud finantsinstrumente, siis peaks kehtima eeldus, et see isik on seda teavet kasutanud. See eeldus ei piira õigust kaitsele. Küsimust, kas isik on rikkunud siseteabe alusel kauplemise keeldu või teinud katse siseteabe alusel kaubelda, tuleks analüüsida, pidades silmas käesoleva määruse eesmärki, mis seisneb finantsstabiilsuse terviklikkuse kaitsmises ja investorite kindlustunde suurendamises, mis omakorda põhineb investoritele võrdse olukorra tagamisel ja nende kaitsmisel siseteabe kuritarvitamise eest.

⁽¹⁾ Komisjoni 12. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1031/2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse ühenduses kasvuhooonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem) kohase kasvuhooonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta (ELT L 302, 18.11.2010, lk 1).

- (25) Tehingukorraldusi, mis on antud enne seda, kui isik siseteavet valdas, ei tohiks pidada siseteabe alusel kauplemiseks. Sellegipoolest peaks kehtima eeldus, et kui isik teeb pärast siseteabe oma valdusse saamist selle teabega seotud muudatusi enne siseteabe oma valdusse saamist antud tehingukorraldustes, sh tühistab või muudab korraldust või teeb katse korraldust tühistada või muuta, siis on tegemist siseteabe alusel kauplemisega. Sellise eelduse saaks siiski ümber lükata, kui isik tõendab, et ta ei kasutanud tehingute tegemisel siseteavet.
- (26) Siseteabe kasutamine võib seisneda finantsinstrumendi või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote omandamises või võõrandamises või tehingukorralduse tühistamises või muutmises või katses finantsinstrumendi omandada või võõrandada või tehingukorraldust tühistada või muuta isiku poolt, kes teab või oleks pidanud teadma, et tema valduses olev teave on siseteave. Sellega seoses peaksid pädevad asutused kaaluma, millist teavet tavaline ja mõistlik isik teab või oleks pidanud konkreetsel asjaoludel teadma.
- (27) Käesolevat direktiivi tuleks tõlgendada kooskõlas liikmesriikide poolt võetud meetmetega, et kaitsta äriühingus hääleõigust andvate (või õiguste kasutamise või vahetamise järel sellist hääleõigust andvate) vabalt kaubeldavate väärtpaberite omanike huve juhul, kui äriühingu suhtes on esitatud avalik ülevõtmispakkumine või kontrolli üleminekut käsitlev ettepanek. Eelkõige tuleks käesolevat määrust tõlgendada kooskõlas õigus- ja haldusnormidega, mis on vastu võetud ülevõtmispakkumiste, ühinemistehingute ja muude tehingute kohta, mis mõjutavad osalust äriühingus või kontrolli äriühingu üle ja mida reguleerib järelevalveasutus, kelle on liikmesriigid määranud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/25/EÜ⁽¹⁾ artiklile 4.
- (28) Üldsusele kättesaadavatel andmetel põhinevaid uuringuid ja hinnanguid ei tohiks iseenesest käsitada siseteabena ning pelgalt fakti, et tehing tehti uuringutele ja hinnangutele tuginedes, ei tohiks seepärast pidada siseteabe kasutamiseks. Samas võib selline teave olla siseteave, kui turg eeldab selle korrapärasest avaldamist ja levitamist ja see mõjutab finantsinstrumentide hinna kujunemist või kui teave hõlmab tunnustatud turukommentaatori või -asutuse seisukohti, mis võivad mõjutada teabega seonduvate finantsinstrumentide hindu. Seepärast peavad turuosalised selleks, et teha kindlaks, kas nad kauplevad siseteabe alusel, hindama, kui suurel määral on teave mitteavalik ja milline oleks mõju finantsinstrumentidele, kui nad teeksid teabe põhjal tehinguid enne teabe avalikustamist või levitamist.
- (29) Et tahtmatult mitte keelata seadusliku finantstegevuse vorme, eriti kui selline tegevus ei too kaasa turukuritarvitust, tuleb mõõnda teatavaid seaduslikke tegevusi. See võib näiteks hõlmata turutegijate rolli, kui nad tegutsevad seaduslikult turu likviidsuse tagamise huvides.
- (30) Üksnes asjaolu, et turutegijad või isikud, kellel on lubatud tegutseda vastaspoolena, piirduvad oma seadusliku äritegevusega, mis seisneb finantsinstrumentide omandamises või võõrandamises, ega seda, et isikud, keda on volitatud kolmandate isikute nimel tehingukorraldusi täitma ja kes valdavad siseteavet, piirduvad tehingukorralduste tühistamise või muutmise vastavalt korraldusele, ei tohiks iseenesest pidada siseteabe kasutamiseks. Käesoleva määrusega turutegijatele, vastaspoolena tegutsema volitatud üksustele ja kolmandate isikute nimel tehingukorraldusi täitma volitatud ja siseteavet valdavatele isikutele sätestatud kaitse ei laiene siiski tegevustele, mis on käesoleva määrusega selgelt keelatud, näiteks enne ametlikku kauplemist tehtavad tehingud (*front-running*). Kui juriidiline isik on võtnud kõik mõistlikud meetmed turukuritarvituste ärahoidmiseks, kuid tema juures töötavad füüsilised isikud panevad juriidilise isiku nimel toime turukuritarvituse, ei tohiks seda pidada turukuritarvituseks juriidilise isiku poolt. Teiseks näiteks, mida ei tohiks pidada siseinfo kasutamiseks, on tehingud, mis tehakse täitmisele kuuluva varasema kohustuse täitmiseks. Siseteabe alusel kauplemisena ei tohiks käsitada pelgalt asjaolu, et omatakse juurdepääsu teist äriühingut käsitlevale siseteabele ja seda kasutatakse avaliku ülevõtmispakkumise raames kõnealuse äriühingu üle kontrolli omandamiseks või ühinemissetepaneku tegemiseks.

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/25/EÜ ülevõtmispakkumiste kohta (ELT L 142, 30.4.2004, lk 12).

- (31) Kuna finantsinstrumentide omandamine ja võõrandamine eeldab kindlasti omandamis- või võõrandamistingingut kavandava isiku eelnevat otsust, ei tuleks sellist omandamist või võõrandamist iseenesest käsitada siseteabe kasutamisenä. Omaenda kauplemisplaanide ja -strateegiatega põhjal tegutsemist ei tohiks pidada siseteabe kasutamiseks. Sellegipoolest ei peaks ühtegi nimetatud juriidilistest või füüsilistest isikutest kaitsma tema ametikoha tõttu; kaitses peaks laienema neile üksnes siis, kui nad tegutsevad nõuetekohaselt, järgides nii oma kutseala standardeid kui ka käesolevat määrust, ning tagades eelkõige turu terviklikkuse ja investorite kaitses. Rikkumine loetakse siiski toimunuks, kui pädev asutus teeb kindlaks, et tehingute, tehingukorralduste või tegevuse taga olid ebaseaduslikud ajendid, või kui isik kasutas siseteavet.
- (32) Turu sondeerimine on finantsinstrumentide müüja ning ühe või enama potentsiaalse investori vaheline suhtlus enne tehingust teatamist, et teha kindlaks, milline on potentsiaalsete investorite huvi võimaliku tehingu suhtes ja milliseks võiks kujuneda selle hind, maht ja struktuur. Turu sondeerimine võiks hõlmata asjakohaste väärtpaberite esialgset või teisest pakkumist ja erineb tavalisest kauplemisest. See on väga väärtuslik vahend potentsiaalsete investorite arvamuse teadasaamiseks, aktsionäridevahelise dialoogi edendamiseks, tehingute ladususe tagamiseks ning emitentide, olemasolevate aktsionäride ja potentsiaalsete uute investorite huvide ühitamiseks. Eriti kasulik võib see olla juhul, kui turgudel puudub kindlus või asjakohane võrdlusalus või nad on volatiilsed. Seega on võimalus turgu sondeerida tähtis finantsturgude nõuetekohaseks toimimiseks ja turu sondeerimist ei tohiks pidada iseenesest turukuritarvituseks.
- (33) Turu sondeerimisega on näiteks tegemist juhul, kui võõrandav äriühing on arutanud emitendiga võimalikku tehingut ja otsustanud uurida potentsiaalse investori huvi, et otsustada, millised võiksid olla tehingu tingimused; kui emitent kavatses teada anda võlakirjade emiteerimisest või lisaaktsiate pakkumisest ning võõrandav äriühing võtab ühendust põhiinvestoritega ja annab neile teada tehingu kõik tingimused, et nad võtaksid endale finantskohustuse tehingus osaleda; või kui müüja püüab investori nimel müüa suurt hulka väärtpabereid ja uurib, milline on muude potentsiaalsete investorite võimalik huvi nende väärtpaberite vastu.
- (34) Turu sondeerimiseks võib olla vajalik avaldada potentsiaalsetele investoritele siseteavet. Rahaliselt võib sondeerimise käigus avaldatud siseteabe alusel kauplemisest üldiselt kasu saada ainult siis, kui turu sondeerimise objektiks oleva finantsinstrumendi või seonduva finantsinstrumendi jaoks on olemas turg. Niisuguste arutelude ajastust arvestades on võimalik, et siseteave võidakse avaldada potentsiaalsetele investoritele turu sondeerimise käigus pärast seda, kui finantsinstrument on võetud reguleeritud turul kauplemisele või sellega on kaubeldud mitmepoolsetes kauplemis-süsteemides või organiseeritud kauplemis-süsteemides. Enne turu sondeerimist peaks teavet avaldav turuosaline hindama, kas selline turu sondeerimine hõlmab siseteabe avaldamist.
- (35) Siseteabe avaldamist tuleks pidada seaduslikuks, kui selle avaldamine toimub isiku töökoha, kutsealal tegutsemise või muude kohustuste täitmisega seotud tavapärase tegevuse käigus. Kui turu sondeerimine hõlmab siseteabe avaldamist, eeldatakse, et avaldav turuosaline tegutseb oma töökoha, kutsealal tegutsemise või muude kohustuste täitmisega seotud tavapärase tegevuse käigus, kui ta avaldamise ajal teavitab isikut, kellele teave avaldatakse, et talle võidakse anda siseteavet, ja saab sellelt isikult nõusoleku teabe vastuvõtmiseks; et käesoleva määruse sättes seavad talle niisuguse siseteabe alusel kauplemise või tegutsemise piirangud; et teabe edasise konfidentsiaalsuse säilitamiseks tuleb võtta mõistlikke meetmeid; ning et ta peab teatama avaldavale turuosalisele kõigi füüsiliste ja juriidiliste isikute nimed, kellele teave turu sondeerimise andmete põhjal meetmeid võttes avaldatakse. Avaldav turuosaline peaks ka järgima avaldatud teabega seotud andmete säilitamise kohustusi, mis sätestatakse üksikasjalikult regulatiivsetes tehnilistes standardites. Ei tohiks lubada eeldust, et turuosalised, kes turu sondeerimisel ei järgi käesolevat määrust, on siseteavet õigusvastaselt avaldanud, ent nad ei tohiks saada kasutada erandit, mis tehakse neile, kes on käesolevat määrust järginud. Küsimust, kas nad on rikkunud siseteabe õigusvastase avaldamise keeldu, tuleks analüüsida käesoleva määruse kõigi asjakohaste sätete valguses, ning kõikidel turuosalistel peaks olema kohustus dokumenteerida kirjalikult enne turu sondeerimist oma hinnang selle kohta, kas sondeerimine hõlmab siseteabe avaldamist.

- (36) Potentsiaalsed investorid, kelle suhtes turu sondeerimine toimub, peaksid omakorda kaaluma, kas neile avaldatud teave on siseteave, mis keelaks neil selle alusel kauplemast või seda teavet edasi avaldamast. Potentsiaalsetele investorite suhtes kohaldatakse igal juhul käesolevas määruses sätestatud siseteabe alusel kauplemise ja siseteabe õigusvastase avaldamise eeskirju. Selleks et aidata potentsiaalseid investoreid nende kaalutlustes ja selles osas, milliseid meetmeid nad peaksid võtma, et käesoleva määrusega mitte vastuollu minna, peaks Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve) (edaspidi „Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve“) andma välja suunised.
- (37) Määruses (EÜ) nr 1031/2010 on sätestatud kaks paralleelset turukuritarvitusi käsitlevat korda, mida kohaldatakse lubatud heitkoguse ühikutega enampakkumiste suhtes. Kuna lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise õigused liigitatakse finantsinstrumentideks, tuleks käesolevas määruses sätestada turukuritarvituse meetmete ühtne reeglistik, mida kohaldatakse lubatud heitkoguse väärtpaberite kogu esmase ja järelturu suhtes. Käesolevat määrust tuleks kohaldada ka tegevusele või tehingutele, sealhulgas pakkumistele lubatud heitkoguse väärtpaberite ja muude neil põhinevate enampakkumistoodete pakkumisega enampakkumisplatvormil, millele on antud reguleeritud turu tegevusluba, sealhulgas siis, kui enampakkumistooted ei ole finantsinstrumendid, vastavalt määrusele (EÜ) nr 1031/2010.
- (38) Käesoleva määrusega tuleks ette näha turuga manipuleerimise osas meetmed, mida saab kohandada uutele kauplemisvormidele ja strateegiatele, mille abil võidakse toime panna turukuritarvitusi. Võtmaks arvesse asjaolu, et finantsinstrumentidega kauplemine on järjest rohkem automatiseeritud, on soovitatav täiendada turuga manipuleerimise määratlust näidetega konkreetsete turukuritarvituse strateegiate kohta, mille puhul võidakse kasutada mis tahes kauplemisviise, sh algoritmkauplemist ja välkauplemist. Esitatud näidete loetelu ei ole kavandatud ammen-davana ega tähenda seda, et muude vahenditega ellu viidud samad strateegiad ei oleks turukuritarvitus.
- (39) Turukuritarvituse keelustamine peaks hõlmama ka turukuritarvituseks koostööd tegevaid isikuid. Näiteks võiks muu hulgas tuua maaklerid, kes töötavad välja kauplemisstrateegia, mille eesmärk on turukuritarvitus, ja soovivad seda kasutada, isikud, kes julgustavad siseteavet valdavat isikut seda teavet õigusvastaselt avaldama, või isikud, kes töötavad koos kauplejaga välja tarkvara, mille eesmärk on lihtsustada turukuritarvitust.
- (40) Tagamaks, et vastutus langeks nii juriidilisele isikule kui ka füüsilistele isikutele, kes juriidilise isiku otsuste tege-mises osalevad, on vaja tunnustada liikmesriikide erinevaid õiguskordi. Selline õiguskord peaks olema otseselt seotud vastutuse omistamise meetoditega liikmesriikide õiguses.
- (41) Turuga manipuleerimise keelu täiendamiseks tuleks käesoleva määrusega keelata turuga manipuleerimise katsed. Turuga manipuleerimise katsed tuleks eristada tegevusest, mille tulemuseks oleks tõenäoliselt turuga manipulee-rimine, kuna mõlemad tegevused on käesoleva määrusega keelatud. Selline katse võib hõlmata olukordi, kus tegevust alustatakse, kuid ei viida lõpule, näiteks seetõttu, et tekkisid probleemid tehnoloogiaga või kauplemiseks anti korraldus, mida ei viidud täide. Turuga manipuleerimise katsed on vaja keelata, et pädevad asutused saaksid selliste katsete eest karistusi mõista.
- (42) Piiramata käesoleva määruse ja selle otseselt kohaldatavate sätete eesmärki, võib isik, kes teeb tehinguid või annab tehingukorraldusi, mida võib pidada turuga manipuleerimiseks, olla suuteline tõendama, et tal olid nende tehingute tegemiseks või tehingukorralduste andmiseks seaduslikud põhjused ning need tehingud ja tehingukorraldused on kooskõlas asjaomasel reguleeritud turul tunnustatud tavaga. Turu tunnustatud tava võib kehtestada ainult asja-omase turukuritarvituse järelevalve eest vastutav pädev asutus. Ühel konkreetsel turul tunnustatud tava ei saa pidada kohaldatavaks teistel turgudel, välja arvatud juhul, kui teiste turgude pädevad asutused on nimetatud tava ametlikult tunnustanud. Rikkumise võib siiski lugeda toimunuks, kui pädev asutus teeb kindlaks, et nende tehin-gute või tehingukorralduste taga oli mõni muu, seadusvastane eesmärk.
- (43) Käesolevas määruses tuleks ka selgitada, et finantsinstrumentide turuga manipuleerimisel või manipuleerimise katsel võidakse kasutada seotud finantsinstrumente, nagu tuletisinstrumendid, millega kaubeldakse muus kauplemiskohas või börsiväliselt.

- (44) Paljude finantsinstrumentide hinna kindlaksmääramisel lähtutakse võrdlusalustest. Tegelik manipuleerimine või manipuleerimiskatsed võrdlusalustega, sh pankadevaheliste intressimääradega, võivad tõsiselt mõjutada turu usaldust, põhjustada investoritele märkimisväärset kahju ning moonutada reaalmajandust. Seepärast on vaja konkreetseid sätteid võrdlusaluste kohta, et säilitada turgude terviklikkus ning tagada, et pädevad asutused on võimelised tagama võrdlusalustega manipuleerimise keelust kinnipidamist. Need sätted peaksid hõlmama kõiki avaldatud võrdlusalused, sh neid, millele on olemas juurdepääs interneti kaudu, ükskõik kas nad on tasuta või mitte, näiteks krediidiriski vahetustehingu võrdlusalused ja indekse indeksid. Turuga manipuleerimise üldist keeldu tuleb täiendada, keelates võrdlusalustega manipuleerimise ning mis tahes väär või eksitava teabe edastamise või valede või eksitavate andmete esitamise või mis tahes muu tegevuse, millega manipuleeritaks võrdlusaluse arvutamist, kusjuures arvutamine on määratletud laialt, hõlmamaks asjaomase võrdlusaluse arvutamisega seotud andmete, eelkõige korrastatud andmete saamist ja hindamist, ning see hõlmab ka arvutamise meetodikat, ükskõik kas see põhineb algoritmidel või osaliselt või täielikult hinnangutel. Kõnealused eeskirjad võetakse vastu lisaks määrusele (EL) nr 1227/2011, millega keelatakse tahtlik valeteabe esitamine ettevõtjatele, kes väljastavad energia hulгимүүги toodete kohta hinnaprognoose või turuaruandeid, millega eksitatakse turuosalisi, kes tegutsevad nende hinnaprognosidele või turuaruannetele toetudes.
- (45) Käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvatele kauplemiskohtadele ja -süsteemidele ühesuguste turutingimuste tagamiseks tuleks ette näha, et reguleeritud turgude, mitmepoolsete kauplemissüsteemide ja organiseeritud kauplemissüsteemide korraldajad peaksid kehtestama tõhusad süsteemid ja protseduurid, mille eesmärk on vältida ja tuvastada turuga manipuleerimist ja turukuritarvitusi, ning hoidma neid töös.
- (46) Finantsinstrumentidega manipuleerimine või manipuleerimise katse võib seisneda ka tehingukorralduste esitamises, mida ei pruugita täita. Lisaks võidakse finantsinstrumendiga manipuleerida ka väljaspool kauplemiskohta toimuva tegevuse kaudu. Isikutelt, kelle tööks on tehingute vahendamine või täitmine, tuleks nõuda, et nad on kehtestanud kahtlaste tehingute tuvastamiseks ja nendest teatamiseks tõhusa korra, tõhusad süsteemid ja protseduurid ning et nad hoiavad neid töös. Nad peaksid samuti teatama kauplemiskohavälistest kahtlastest korraldustest ja tehingutest.
- (47) Finantsinstrumentidega manipuleerimine või manipuleerimise katse võib seisneda ka väär või eksitava teabe levitamises. Väär või eksitava teabe levitamine võib finantsinstrumentide hindu suhteliselt lühikese aja jooksul märkimisväärselt mõjutada. See võib seisneda ilmselgelt väär teabe esitamises, aga ka oluliste faktide tahtlikus varjamises ja teadlikult ebatäpse teabe esitamises. Selline turuga manipuleerimine kahjustab eelkõige investoreid, sest selle tõttu tuginevad nad investeerimisotsuste tegemisel väärrele või moonutatud teabele. See kahjustab ka emitente, sest vähendab usaldust nende kohta kättesaadava teabe vastu. Usalduse puudumine turu vastu võib omakorda ohustada emitendi suutlikkust emiteerida uusi finantsinstrumente või saada muudelt turuosalistelt laenu oma tegevuse rahastamiseks. Teave levib turul väga kiiresti. Seetõttu võib kahjulik mõju investoritele ja emitentidele püsida suhteliselt pikka aega, enne kui tuvastatakse, et teave on väär või eksitav, ja emitent või teabe levitamise eest vastutavad isikud selle parandavad. Seetõttu tuleb väär või eksitava teabe, sh kuulduste ja väärte või eksitavate uudiste levitamine kvalifitseerida käesoleva määruse rikkumiseks. Seega on asjakohane keelata finantsturgudel tegutsejatel vabalt avaldada nende endi arvamuste või veendumustega vastuolus olevat teavet, mille kohta nad teavad või peaksid teadma, et see on väär või eksitav ning investoreid ja emitente kahjustav.
- (48) Arvestades veebisaitide, blogide ja eri sotsiaalmeediakanalite kasutamise sagedamist, on oluline täpsustada, et väär või eksitava teabe levitamist interneti, sh sotsiaalmeedia saitide või tuvastamata päritoluga blogide kaudu tuleks käesoleva määruse tähenduses käsitleda võrdväärse teabe levitamise traditsioonilistest sidekanalite kaudu.
- (49) Siseteabe alusel kauplemise ja investorite eksitamise vältimise seisukohast on äärmiselt tähtis, et emitent avalikustaks siseteabe. Seetõttu tuleks nõuda, et emitendid avalikustaksid siseteabe võimalikult kiiresti. Nimetatud kohustus võib aga teatavatel asjaoludel emitendi õigustatud huve kahjustada. Selliste asjaolude korral tuleks lubada avalikustamisega viivitamist, tingimusel et viitamine üldsust tõenäoliselt ei eksita ja emitent suudab tagada teabe konfidentsiaalsuse. Emitendil on kohustus siseteavet avalikustada üksnes siis, kui ta on taotlenud finantsinstrumendi kauplemisele võtmist või on sellise loa andnud.

- (50) Käesolevas määruses ette nähtud siseteabe avalikustamise ning sellise avalikustamisega viivitamise nõuete kohaldamisel võivad õigustatud huvid olla eeskätt seotud järgmiste asjaoludega: a) käimasolevad läbirääkimised või nendega seotud asjaolud, kui üldsusele avalikustamine tõenäoliselt mõjutaks läbirääkimiste tulemust või harilikku käiku. Eeskätt juhul, kui emitendi majanduslik elujõulisus on suures ja otseses ohus, olgugi et väljaspool maksejõuetust käsitlevate õigusnormide kohaldamisala, võib teabe avalikustamist piiratud aja võrra edasi lükata, kui selline avalikustamine ohustaks tõsiselt olemasolevate ja võimalike aktsionäride huve, halvendades võimalusi viia lõpule konkreetsed läbirääkimised, mille eesmärk on tagada emitendi majanduslik taastumine pikema aja jooksul; b) emitendi juhtorgani tehtud otsused või sõlmitud lepingud, mille jõustumine eeldab heakskiidu saamist emitendi mõnelt muult organilt, kui emitendi ülesehitus eeldab nende organite lahushoidmist, tingimusel et teabe avalikustamine enne sellist heakskiitmist üheskoos samaaegse teatega, et heakskiitu ei ole veel saadud, ohustaks teabe õiget hindamist avalikkuse hulgas.
- (51) Lisaks tuleb siseteabe avalikustamise nõue kehtestada lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaliste suhtes. Selleks et vältida tarbetu teatamiskohustuse kehtestamist turul ja säilitada kavandatud meetme kulutõhusus, tuleks kõnealuse nõude reguleerivat mõju piirata ainult nende ELi HKSis osalevate käitajatega, kelle puhul võib nende suuruse ja tegevuse põhjal mõistlikult eeldada, et nad suudavad märkimisväärselt mõjutada lubatud heitkoguse väärtpaberite, nendel põhinevate enampakkumistoodete ja seonduvate tuletisinstrumentide hindu ning määruse (EL) nr 1031/2010 kohaselt toimuvaid enampakkumisi. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktiga võtma vastu meetmed, millega kehtestatakse käesoleva erandi kohaldamise alammäär. Avalikustamisele kuuluv teave peaks puudutama avalikustava isiku aset leidvat tegevust ja mitte lubatud heitkoguse väärtpaberite, nendel põhinevate enampakkumistoodete ega seonduvate tuletisinstrumentidega kauplemise kavasid ja strateegiaid. Juhul kui lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalised juba täidavad samaväärset siseteabe avalikustamise nõuet, nimelt vastavalt määrusele (EL) nr 1227/2011, ei tohiks lubatud heitkoguse väärtpaberite alase siseteabe avalikustamise kohustus kaasa tuua olukorda, kus sama sisuga teave tuleb avalikustada kaks korda. Lubatud heitkoguse väärtpaberite turu selliste osaliste puhul, kelle koguheide või nimisoojusvõimsus ei ületa kehtestatud alammäära, mille tõttu teavet nende reaalse tegevuse kohta ei peeta selle ebaolulisuse tõttu vajalikuks avalikustada, tuleks samuti eeldada, et nad ei avalda lubatud heitkoguse väärtpaberite, nendel põhinevate enampakkumistoodete ega seonduvate tuletisinstrumentide hinnale märkimisväärselt mõju. Selliste lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaliste suhtes tuleks siiski kohaldada siseteabe alusel kauplemise keeldu seoses igasuguse muu teabega, millele neil on juurdepääs ja mis on siseteave.
- (52) Selleks et kaitsta avalikkuse huve ja säilitada finantssüsteemi stabiilsus ning ära hoida näiteks seda, et likviidsuskriis finantseerimisasutustes muutub ootamatu raha väljavõtmise tõttu maksejõuetuskriisiks, oleks kohane lubada, et krediitiasutused, investeerimisühingud ja finantseerimisasutused võivad siseteabe avalikustamisega erandlike asjaolude korral viivitada. Eelkõige võiks seda kohaldada ajutiste likviidsusprobleemidega seotud teabele, kui keskpangalt on vaja saada laenu, sh erakorralist likviidsusabi, juhul kui teabe avalikustamisel oleks mõju kogu süsteemile. Emitent peaks selliseks viivitamiseks saama asjaomase pädeva asutuse nõusoleku, kusjuures peab olema selge, et teabe avalikustamisega viivitamisega seotud avalikud ja majanduslikud huvid laiemalt kaaluvad üles turu huvi saada teavet, mille avalikustamisega viivitatakse.
- (53) Finantseerimisasutuste puhul ja selliste finantseerimisasutuste puhul, kes saavad keskpangalt laenuabi, sh erakorralist likviidsusabi, tuleks hinnang sellele, kas tegemist on süsteemi seisukohast olulise teabega ja kas avalikustamise edasilükkamine vastab avalikele huvidele, anda pädeval asutusel, kes selleks vajaduse korral konsulteerib liikmesriigi keskpangaga, makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutusega või muu asjaomase liikmesriigi ametiasutusega.
- (54) Siseteabe kasutamine oma või kolmanda isiku arvel kauplemisel või katse seda teha tuleks sõnaselgelt keelata. Siseteabe kasutamine võib endast kujutada ka kauplemist lubatud heitkoguse väärtpaberite ja nende tuletisinstrumentidega ning lubatud heitkoguse väärtpaberite või neil põhinevate enampakkumistoodete kohta pakkumiste tegemist enampakkumistel, mis korraldatakse vastavalt määrusele (EL) nr 1031/2010, isikute poolt, kes teavad või peaksid teadma, et nende valduses olev teave on siseteave. Turuosalise oma kauplemisplaane ja -strateegiaid puudutavat teavet ei tohiks pidada siseteabeks, kuid kolmanda isiku kauplemisplaane ja -strateegiaid puudutav teave võib endast kujutada siseteavet.

- (55) Siseteabe avaldamise nõue võib olla koormav nende väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks, nagu need on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/65/EL⁽¹⁾, kelle finantsinstrumentidega on lubatud kaubelda VKEde kasvuturgudel, võttes arvesse kulusid, mis on seotud nende valduses oleva teabe jälgimisega ja õigusabi hankimisega küsimuses, kas ja millal tuleb teave avalikustada. Sellest hoolimata on siseteabe viivitamatu avalikustamine hädavajalik, et tagada investorite usaldus kõnealuste emitentide vastu. Seetõttu peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel olema võimalik anda välja suuniseid, mis aitavad emitentidel täita siseteabe avaldamise kohustust investorite kaitset kahjustamata.
- (56) Insaiderite nimekirjad on reguleerivate asutuste jaoks tähtis vahend võimalike turukuritarvituste uurimiseks, kuid liikmesriikides kehtivad eri nõuded kõnealustesse nimekirjadesse kantavate andmete suhtes tekitavad emitentidele tarbetut halduskoormust. Seetõttu tuleks kulude vähendamiseks ühtlustada insaiderite nimekirjade andmeväljad. On oluline, et insaiderite nimekirja kantud isikuid teavitataks nimetatud asjaolust ja selle kaasmõjudest käesoleva määruse ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/57/EL⁽²⁾ alusel. Insaiderite nimekirjade pidamise ja pideva ajakohastamise nõudega pannakse halduskoormus eelkõige VKEde kasvuturgude emitentidele. Kuna pädevad asutused saavad teostada tõhusat järelevalvet turukuritarvituste üle, ilma et kõnealuste emitentide nimekirjad oleksid emitentidele pidevalt kättesaadavad, tuleks need emitendid kõnealusest kohustusest vabastada, et vähendada käesolevast määrusest tulenevaid halduskulusid. Pädevate asutuste taotluse korral peaksid sellised emitendid insaiderite nimekirja neile siiski andma.
- (57) Emitentide või nende nimel või arvel tegutsevate isikute koostatavad nimekirjad isikutest, kes töötavad nende heaks töölepingu alusel või muudel alustel ja omavad juurdepääsu siseteabele, mis on otseselt või kaudselt seotud emitendiga, on turu terviklikkuse kaitse väärtuslik vahend. Need nimekirjad võivad aidata emitentidel või sellistel isikutel kontrollida siseteabe voogu ja seeläbi täita oma konfidentsiaalsuskohustust. Peale selle võivad need nimekirjad osutada pädevatele asutustele kasulikuks vahendiks siseteabele juurdepääsu omavate isikute ja nende juurdepääsu saamise kuupäeva tuvastamisel. Sellises nimekirjas olevate isikute juurdepääs siseteabele, mis otseselt või kaudselt on seotud emitendiga, ei piira käesolevas määruses kehtestatud keeldude kohaldamist.
- (58) Turukuritarvitust, eelkõige siseteabe alusel kauplemist, aitab ära hoida ka emitentide juures juhtimiskohustusi täitvate isikute ning vajaduse korral nendega lähedalt seotud isikute tehtud tehingute suurem läbipaistvus. Selliste tehingute avalikustamine vähemalt ühekaupa võib samuti olla investoritele väärtuslikuks teabeallikaks. Tuleb täpsustada, et juhtide tehingute avalikustamise kohustus hõlmab ka finantsinstrumentide pantimist ja väljalaenamist, kuna aktsiate või osade pantimisel võib ootamatu ja ettenägematu võõrandamise korral olla äriühingule oluline ja potentsiaalselt destabiliseeriv mõju. Avalikustamiseta ei teaks turg, et näiteks aktsiate või osade jaotuses võib toimuda oluline muutus, aktsiate või osade pakkumine turul võib suurenedä või hääleõigus selles äriühingus võib kaduda. Seetõttu nõutakse käesoleva määrusega teavitamist juhul, kui väärtpaperite pantimine on osa laiema tehingust, milles juht pandib väärtpaperid tagatisena, et saada kolmandalt isikult laenu. Lisaks on täielik ja nõuetekohane turu läbipaistvus turuosaliste ja eeskätt äriühingu aktsionäride või osanike usalduse eeltingimus. Samuti tuleb täpsustada, et juhtide selliste tehingute avalikustamise kohustus hõlmab muude juhi äranägemisel tegutsevate isikute tehinguid. Selleks et tagada nõuetekohane tasakaal läbipaistvuse ning pädevale asutusele ja avalikkusele esitatava teabe hulga vahel, tuleks käesolevas määruses kehtestada piirmäärad, millest allapoole jäävatest tehingutest ei tule teatada.
- (59) Juhtimiskohustusi täitva isiku või temaga lähedalt seotud isiku oma arvel tehtavatest tehingutest teatamine pole üksnes väärtuslik teave turuosalistele, vaid ka täiendav vahend pädevatele asutustele turgude järelevalveks. Tehingutest teatamise kohustus ei piira käesolevas määruses kehtestatud keeldude kohaldamist.
- (60) Tehingutest teatamisel tuleb järgida isikuandmete edastamise eeskirju, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 95/46/EÜ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 349).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/57/EL turukuritarvituse korral kohaldatavate kriminaalkaristuste kohta (turukuritarvituse direktiiv) (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 179).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31).

- (61) Juhtimiskohustusi täitvatel isikutel peaks olema keelatud kaubelda enne vahe- või aastaaruande avaldamist, mille asjaomane emitent peab avalikustama vastavalt selle kauplemisskoha eeskirjadele, kus emitendi aktsiatega on lubatud kaubelda, või vastavalt riigi õigusaktidele, kui ei eksisteeri konkreetseid ja piiratud asjaolusid, mis õigustaksid emitendi luba lubada juhtimiskohustusi täitvatel isikutel kaubelda. Emitendi selline luba ei tohi siiski piirata käesolevas määruses kehtestatud keeldude kohaldamist.
- (62) Iga liikmesriigi pädevale asutusele antud tõhusad vahendid, pädevus ja ressursid tagavad järelevalve tulemuslikkuse. Seega nähakse käesoleva määrusega ette minimaalselt vajalikud järelevalve- ja uurimispädevused, mis tuleks anda liikmesriikide pädevatele asutustele siseriiklikus õiguses. Neid pädevusi tuleks kasutada pädevate õigusasutuste kaudu, kui riigi õigusaktid seda nõuavad. Pädevad asutused peaksid oma käesoleva määruse järgseid õigusi kasutades tegutsema objektiivselt ja erapooletult ning olema otsuste tegemisel sõltumatud.
- (63) Turu terviklikkusele peaksid kaasa aitama ka turul tegutsevad ettevõtjad ning kõik muud majandustegevuses osalejad. Seetõttu ei tohiks ühe pädeva asutuse määramine turukuritarvitusega seotud küsimustega tegelemiseks välistada kõnealuse asutuse ja turul tegutsevate ettevõtjate vahelisi koostöösidemeid või nendevahelist ülesannete delegeerimist pädeva asutuse vastutusel, et tagada tõhus järelevalve käesoleva määruse sätete järgimise üle. Kui isikud, kes koostavad või levitavad investeerimissoovitusi või muud teavet, milles soovitatakse või pakutakse välja investeerimisstrateegiat ühe või rohkema finantsinstrumendi kohta, kauplevad ka oma arvel selliste instrumentidega, peaks pädevatel asutustel muu hulgas olema õigus küsida või nõuda sellistelt isikutelt mis tahes teavet, mis on vajalik, et teha kindlaks, kas selle isiku koostatud või levitatavad soovitused on käesoleva määrusega kooskõlas.
- (64) Siseteabe alusel kauplemise ja turuga manipuleerimise juhtude avastamiseks on vaja, et riigisisene õigus lubab pädevatel asutustel siseneda dokumentide äravõtmiseks füüsiliste ja juriidiliste isikute ruumidesse. Pääs nende ruumidesse on vajalik, kui on olemas põhjendatud kahtlus, et uurimise objektiga seotud dokumendid ja muud andmed eksisteerivad ja võivad olla asjakohased siseteabe alusel kauplemise või turukuritarvituse tõendamisel. Lisaks on pääs sellistesse ruumidesse vajalik, kui isik, kellele on juba esitatud teabenõue, on jätnud selle (täielikult või osaliselt) täitmata, või kui on mõistlikult alust arvata, et nõude esitamisel seda ei täideta või et teabenõudega seotud dokumendid või teave kõrvaldatakse või hävitatakse või seda võltsitakse. Kui riigisisese õiguse kohaselt on ruumidesse sisenemiseks vajalik liikmesriigi kohtu eelnev luba, tuleks ruumidesse siseneda pärast seda, kui selline eelnev luba on saadud.
- (65) Tehinguid täitvatelt ja tehingute täitmist dokumenteerivatelt investeerimisühingutelt, krediidasutustelt ja finantseerimisasutustelt saadud olemasolevad telefonikõnede andmed ja andmeliiklusandmed ning telekommunikatsioonioperaatoritelt saadud olemasolevad telefonikõnede andmed ja andmeliiklusandmed on ülitähtsad ja mõnikord ainsad tõendid siseteabe alusel kauplemise ja turuga manipuleerimise tuvastamiseks ja kinnitamiseks. Telefonikõnede andmete ja andmeliiklusandmete põhjal saab tuvastada väära või eksitava teabe levitamise eest vastutava isiku või kindlaks teha, et isikud on olnud teatud ajal omavahel ühenduses ja et kaks või rohkem isikut on omavahel seotud. Seetõttu peaks pädevatel asutustel olema direktiivi 2014/65/EL kohaselt õigus nõuda investeerimisühingu, krediidasutuse või finantseerimisasutuse valduses olevaid telefonikõnede andmeid, elektroonilise side andmeid ja andmeliiklusandmeid. Juurdepääs telefonikõnede ja muudele andmetele on vajalik võimaliku siseteabe alusel kauplemise või turuga manipuleerimise kohta tõendite saamiseks ja juhtlõngade uurimiseks ning seega turukuritarvituste avastamiseks ja nende eest karistuste mõistmiseks. Selleks et tagada liidus võrdsed tingimused seoses juurdepääsuga sideoperaatorite valduses olevatele telefonikõnede andmetele ja andmeliiklusandmetele või investeerimisühingute, krediidasutuste või finantseerimisasutuste valduses olevatele telefonikõnede andmetele ja andmeliiklusandmetele, peaks pädevatel asutustel kooskõlas siseriikliku õigusega olema õigus nõuda siseriiklikus õiguses lubatud piirides sideoperaatorite valduses olevaid telefonikõnede andmeid ja andmeliiklusandmeid ning investeerimisühingute valduses olevaid telefonikõnede andmeid ja andmeliiklusandmeid juhtudel, kui on põhjendatud kahtlus, et kontrolli või uurimise objektiga seotud andmed võivad olla olulised selleks, et tõendada käesoleva määruse rikkumisena siseteabe alusel kauplemist või turuga manipuleerimist. Juurdepääs sideoperaatorite valduses olevatele telefonikõnede ja andmeliikluse andmetele ei hõlma juurdepääsu telefonikõne sisule.

- (66) Kuiigi käesolevas määruses sätestatakse minimaalsed õigused, mis pädevatel asutustel peaksid olema, tuleb neid õigusi kasutada siseriikliku õiguse terviklikus süsteemis, mis tagab põhiõiguste (sh õigus eraelule) kaitse. Selliste õiguste kasutamiseks, mis võivad minna tõsiselt vastuoluliseks õigusega era- ja pereelu, kodu ja teabevahetuse kaitsele, peaksid liikmesriigid igasuguse kuritarvitamise vastu kehtestama piisavad ja tõhusad kaitsemeetmed, nt asjakohase eelneva loa taotlemine asjaomase liikmesriigi õigusasutuselt. Liikmesriigid peaksid võimaldama pädevatel asutustel selliseid sekkuvaid õigusi kasutada määral, mis on vajalik tõsiste juhtumite nõuetekohaseks uurimiseks, kui puuduvad muud samaväärsed vahendid, millega saavutada sama tulemus.
- (67) Kuna turukuritarvitus toimub piiri- ja turuülel, peaksid pädevad asutused eelkõige uurimiste läbiviimisel tegema koostööd ning vahetama teavet muude pädevate asutuste ja reguleerivate asutustega ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega kõigil juhtudel, välja arvatud erandlikel asjaoludel. Kui pädev asutus on veendunud, et teises liikmesriigis toimub või on toimunud turukuritarvitus või et see mõjutab finantsinstrumente, millega kaubeldakse teises liikmesriigis, peaks ta sellest teatama asjaomasele pädevale asutusele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele. Piiriülese mõjuga turukuritarvituse juhtumi puhul ja kui üks asjaomastest pädevatest asutustest seda taotleb, peaks olema võimalik, et uurimist koordineerib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve.
- (68) Pädevatel asutustel peavad olema vajalikud vahendid turuülese tellimusraamatu tulemusliku järelevalve tegemiseks. Pädevad asutused võivad direktiivi 2014/65/EL kohaselt taotleda ja saada muudelt pädevatelt asutustelt tellimisraamatu kohta andmeid, mis abistavad neid turuga manipuleerimise piiriülese järelevalvel ja tuvastamisel.
- (69) Käesoleva määruse tõhusa täitmise seotud teabevahetuse ja koostöö tagamiseks kolmandate riikide asutustega peaksid pädevad asutused sõlmima koostöökokkulepped kolmandate riikide asjaomaste asutustega. Isikuandmete edastamine kõnealuste kokkulepete alusel peaks toimuma vastavalt direktiivile 95/46/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 45/2001⁽¹⁾.
- (70) Finantssektori usaldusväärne usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ja tegevusraamistik peaks tuginema tugevale järelevalvet, uurimise korraldamist ja karistuste kohaldamist reguleerivale korrale. Selleks peaks järelevalveasutustel olema tegutsemiseks piisav pädevus ja neil peaks olema võimalik kohaldada kõigi finantsrikkumiste korral õiglasid, rangeid ja hoiatava mõjuga karistusi ning karistused tuleks täide viia tulemuslikult. Sellegipoolest leidis de Larosièri rühm, et praegu ei täideta ühtki nimetatud tingimustest. Kehtivad karistuste mõistmise pädevused ja karistuste kohaldamine praktikas eesmärgiga edendada karistuste ühtlustamist eri järelevalvetoimingute puhul, vaadati läbi komisjoni 8. detsembri 2010. aasta teatises „Sanktsioonide tõhustamine finantsteenuste sektoris”.
- (71) Seetõttu tuleks kehtestada halduskaristused ja muud haldusmeetmed, et tagada liikmesriikides ühine lähenemisviis ja suurendada nende hoiatavat mõju. Pädeval asutusel peaks olema võimalus kehtestada keeld täita investeerimisühingus juhtimisülesandeid. Konkreetse asjas mõistetavate karistuste puhul tuleks asjakohasel juhul arvesse võtta selliseid asjaolusid nagu kogu tuvastatud rahalise kasu tagastamine, õigusrikkumise raskus ja kestus, kõik raskendavad või kergendavad asjaolud, trahvi hoiatava mõju vajalikkus ja asjakohasel juhul trahvi vähendamine koostöö tegemise eest pädeva asutusega. Eelkõige väga raskete õigusrikkumiste korral võib konkreetse asjas mõistetava haldustrahvi tegelik suurus ulatuda käesolevas määruses sätestatud maksimummäärani või siseriiklikus õiguses sätestatud kõrgema määrani, samas kui maksimummäärast oluliselt väiksemaid trahve võib kohaldada väiksemate õigusrikkumiste või kokkuleppe puhul. Käesolev määrus ei piira liikmesriikide õigust kehtestada karmimaid halduskaristusi või muid haldusmeetmeid.
- (72) Isegi kui miski ei takista liikmesriike sätestamast sama õigusrikkumise eest haldus- ja kriminaalkaristusi, ei tohiks neil nõuda halduskaristuste sätestamist käesoleva määruse rikkumiste eest, kui selliste rikkumiste suhtes kohaldatakse 3. juulil 2016 juba niigi liikmesriigi kriminaalõigust. Liikmesriikidel ei ole riigi õigusnormide kohaselt kohustust kehtestada sama õigusrikkumise suhtes nii haldus- kui ka kriminaalkaristust, kuid nad võivad seda

(¹) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

teha, kui nende siseriiklik õigus seda lubab. Kriminaalkaristuste säilitamine halduskaristuste asemel käesoleva määruse või direktiivi 2014/57/EL rikkumise eest ei peaks siiski vähendama ega muul viisil mõjutama pädevate asutuste õigust teha koostööd teiste liikmesriikide pädevate asutustega, omada käesoleva määruse tähenduses õigeaegselt juurdepääsu teabele ja seda teiste liikmesriikide pädevate asutustega vahetada, sealhulgas pärast asjaomasest õigusrikkumisest pädevatele õigusasutustele teatamist kriminaalmenetluse algatamise eesmärgil.

- (73) Selleks et tagada, et pädevate asutuste tehtud otsustel oleks laiemale avalikkusele hoiatav mõju, tuleks need üldjuhul avalikustada. Otsuste avalikustamine on ühtlasi pädevatele asutustele oluline vahend teavitamiseks turuosalisi sellest, millist käitumist peetakse käesoleva määruse rikkumiseks, ning edendamaks turuosaliste seas õiget käitumist. Kui avalikustamine põhjustaks asjaomastele isikutele ebaproportsionaalset kahju, ohustaks finantsturgude stabiilsust või käimasolevat uurimist, peaks pädev asutus avalikustama halduskaristused ja muud haldusmeetmed kooskõlas siseriikliku õigusega anonüümselt või avalikustamise edasi lükkama. Pädevatel asutustel peaks olema õigus karistusi ja muid haldusmeetmeid mitte avalikustada, kui anonüümset või edasilükatud avalikustamist peetakse ebapiisavaks selleks, et mitte ohtu seada finantsturgude stabiilsust. Pädevatelt asutustelt ei tuleks nõuda ka selliste meetmete avalikustamist, mida peetakse vähem tähtsaks ja mille avalikustamine oleks ebaproportsionaalne.
- (74) Õigusrikkumistest teatajad võivad pädevatele asutustele esitada uut teavet, mis aitab neil avastada siseteabe alusel kauplemist ja turuga manipuleerimist ning nende eest karistusi mõista. Õigusrikkumistest võidakse siiski teatamata jätta, kui kardetakse kättemaksu või selleks puudub stiimul. Käesoleva määruse rikkumisest teatamine on vajalik eelkõige selleks, et pädev asutus saaks turukuritarvituse avastada ja selle eest karistuse mõista. Õigusrikkumisest teatamist käsitlevad meetmed on vajalikud selleks, et hõlbustada turukuritarvituse avastamist ja tagada õigusrikkumisest teataja ning arvatava õigusrikkuja õiguste kaitse ja austamine. Seetõttu tuleks käesoleva määrusega tagada, et kehtestatakse nõuetekohane kord, mis võimaldab isikutel teatada pädevale asutusele käesoleva määruse võimalikust rikkumisest ja kaitseb neid kättemaksu eest. Liikmesriikidel peaks olema õigus sätestada käesoleva määruse võimalike rikkumiste kohta olulist teavet esitavatele isikutele rahalised hüved. Õigusrikkumistest teatajatel peaks olema õigus sellistele rahalistele hüvedele ainult juhul, kui nad edastavad uut teavet, mida nad ei ole juba niigi seaduslikult kohustatud edastama, ja kui sellise teabe tulemusel mõistetakse karistus käesoleva määruse rikkumise eest. Liikmesriigid peaksid ka tagama, et nende rakendatavad õigusrikkumistest teatamise kavad sisaldavad mehhanisme, mis tagavad nõuetekohase kaitse arvatavale õigusrikkujale, eelkõige tema isikuandmete kaitse, ja menetlused, mis tagavad arvatava õigusrikkuja õiguse kaitsele ja ärakuulamisele enne teda käsitleva otsuse vastuvõtmist ja õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus seoses teda käsitleva otsusega.
- (75) Kuna liikmesriigid on vastu võtnud õigusaktid, millega rakendatakse direktiivi 2003/6/EÜ, ja kuna käesoleva määrusega ette nähtud delegeeritud õigusaktid, regulatiivsed tehnilised standardid ja rakenduslikud tehnilised standardid tuleks vastu võtta enne, kui uut õigusraamistikku saab mõttekalt kohaldada, on vajalik, et käesoleva määruse sisuliste sätete kohaldamine lükataks piisavaks ajavahemikuks edasi.
- (76) Selleks et soodustada sujuvat üleminekut käesoleva määruse kohaldamisele, võib jätkuvalt kohaldada turutavasid, mis olid olemas enne käesoleva määruse jõustumist ja mille pädevad asutused on direktiivi 2003/6/EÜ artikli 1 lõike 2 punkti a kohaldamise eesmärgil heaks kiitnud vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 2273/2003⁽¹⁾, tingimusel et neist teatatakse Euroopa Väärtpaperiturujärelevalvele ette nähtud ajavahemiku jooksul, kuni pädev asutus teeb kooskõlas käesoleva määrusega otsuse nende tavade järgimise jätkamise kohta.
- (77) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas (edaspidi „harta“) tunnustatud põhimõtteid. Seepärast tuleks käesolevat määrust tõlgendada ja kohaldada kooskõlas nende õiguste ja põhimõtetega. Kui käesolevas määruses osutatakse ajakirjandusvabadust ja muudes meediakanalites sõnavabadust reguleerivatele eeskirjadele ning ajakirjaniku elukutset reguleerivatele eeskirjadele või käitumiskodeksile, tuleks neid vabadusi arvesse võtta, nagu need on tagatud liidus ja liikmesriikides ning tunnustatud harta artiklis 11 ja muudes asjakohastes sätetes.

⁽¹⁾ Komisjoni 22. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2273/2003, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses tagasiostuprogrammidele ja finantsinstrumentide stabiliseerimisele ettenähtud eranditega (ELT L 336, 23.12.2003, lk 33).

- (78) Pädevad asutused peaksid läbipaistvuse suurendamiseks ja karistuste toimimisest paremaks teavitamiseks edastama igal aastal Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele anonüümsed koondandmed. Need andmed peaksid hõlmama asjaomasel ajavahemikul algatatud, käimasolevate ja lõpetatud uurimiste arvu.
- (79) Direktiiv 95/46/EÜ ja määrus (EÜ) nr 45/2001 reguleerivad isikuandmete töötlemist, millega Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve tegeleb käesoleva määruse raames ja liikmesriikide pädevate asutuste, eelkõige liikmesriikide määratud sõltumatute ametiasutuste järelevalve all. Teavet vahetades või edastades peaksid pädevad asutused järgima direktiivis 95/46/EÜ sätestatud isikuandmete edastamise eeskirju. Teavet vahetades või edastades peaks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve järgima määruses (EÜ) nr 45/2001 sätestatud isikuandmete edastamise eeskirju.
- (80) Käesolev määrus ja käesoleva määrusega kooskõlas vastu võetud delegeeritud õigusaktid, rakendusaktid, regulatiivsed tehnilised standardid ja rakenduslikud tehnilised standardid ei piira liidu konkurentsieeskirjade kohaldamist.
- (81) Selleks et täpsustada käesoleva määruse nõudeid, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse määruse kohaldamisalast tehtavaid erandeid teatavate kolmandate riikide avalik-õiguslikele asutustele ja keskpankadele ning teatavatele avaliku sektori määratud asutustele kolmandates riikides, kellel on siduv kokkulepe liiduga direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 tähenduses; mis käsitlevad käesoleva määruse I lisas loetletud manipuleeriva tegevuse tunnuseid, lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaliste suhtes avalikustamise kohustuse kohaldamise piirmäärasid ning asjaolusid, mille korral kauplemist keelualjal võib lubada; mis käsitlevad juhtimiskohustusi täitvate isikute või nendega lähedalt seotud isikute tehtavate tehingute liike, mis tingivad teatamislõude. On äärmiselt tähtis, et komisjon korraldaks ettevalmistuste käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning nõuetekohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (82) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused seoses määruse rikkumisest teatamise menetlustega, tuleks komisjonile anda rakendamisolitused nende menetluste, sh teadete järelkontrolli korra, töölepingu alusel töötavate isikute kaitse meetmete ning isikuandmete kaitse meetmete täpsustamiseks. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (83) Finantsteenuste tehnilised standardid peaksid tagama käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvates valdkondades ühtsed tingimused kogu liidus. Kuna Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvel on põhjalikud eriteadmised, oleks tõhus ja asjakohane teha talle ülesandeks töötada komisjonile esitamiseks välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud ja rakenduslike tehniliste standardite eelnõud, mille puhul ei ole vaja kaaluda eri poliitilisi võimalusi.
- (84) Komisjonile tuleks anda õigus võtta delegeeritud õigusaktidega vastu regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on välja töötanud, et täpsustada reguleeritud turgude, mitmepoolsete kauplemissüsteemide ja organiseeritud kauplemissüsteemide korraldajate esitatavate teadete sisu kauplemisele lubatud finantsinstrumentidega kauplemise kohta või finantsinstrumentide kohta, mille suhtes on esitatud taotlus kauplemisele võtmiseks nende kauplemiskohas; et täpsustada viisi ja tingimusi, kuidas Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve nende finantsinstrumentide loetelu koostab, avaldab ja säilitab; et täpsustada tingimusi, millele tagasiostuprogrammid ja stabiliseerimismeetmed peavad vastama, sh kauplemistingimusi, aja ja kogusega seotud piiranguid, avalikustamis- ja teatamiskohustusi ning stabiliseerimise hinnatingimusi; et täpsustada kauplemiskohtades kohaldatavaid süsteeme ja protseduure turukuritarvituste ärahoidmiseks ja tuvastamiseks ning süsteeme ja näidiseid, mida isikud kasutavad kahtlaste korralduste ja tehingute tuvastamiseks; et täpsustada asjakohaseid süsteeme, protseduure ja andmete säilitamise nõudeid turu sondeerimise protsessis ning teatud isikukategooriate suhtes

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

kohaldatavat tehnilist korda investeerimisstrateegiate soovitamist käsitleva teabe esitamiseks erapooletul viisil ja konkreetsete huvide või huvide konfliktile viitava teabe avalikustamiseks, kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 ⁽¹⁾ artiklitega 10–14. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil.

- (85) Komisjonile tuleks anda ka õigus võtta rakendusaktidega vastu rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 291 ning määruse (EL) nr 1093/2010 artikliga 15. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele tuleks teha ülesandeks töötada komisjonile esitamiseks välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõud seoses siseteabe avaldamise, insaiderite nimekirjade vormi ning pädevate asutuste omavahelise ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega toimuva koostöö ja teabevahetuse vormi ja korraga.
- (86) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt hoida ära turukuritarvitust siseteabe alusel kauplemise, siseteabe õigusvastase avaldamise ja turuga manipuleerimise kujul, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetmete ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (87) Kuna direktiivi 2003/6/EÜ sätted ei ole enam asjakohased ja piisavad, tuleks kõnealune direktiiv alates 3. juulist 2016 kehtetuks tunnistada. Käesolevas määruses sätestatud nõuded ja keelud on tihedalt seotud direktiivis 2014/65/EL sätestatuga ning peaksid seetõttu jõustuma nimetatud direktiivi jõustumiskuupäevast.
- (88) Käesoleva määruse nõuetekohaseks kohaldamiseks on vaja, et liikmesriigid võtaksid hiljemalt 3. juuliks 2016 vastu vajalikud meetmed, et nende siseriiklik õigus vastaks käesoleva määruse sätetele, mis käsitlevad pädevaid asutusi ja nende pädevust, halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid, õigusrikkumistest teatamist ning otsuste avaldamist.
- (89) Euroopa Andmekaitseinspektor esitas oma arvamuse 10. veebruaril 2012 ⁽²⁾,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimise

Käesoleva määrusega kehtestatakse ühine siseteabe alusel kauplemist, siseteabe õigusvastast avaldamist ja turuga manipuleerimist (turukuritarvitust) reguleeriv õigusraamistik ning turukuritarvitust tõkestavad meetmed, et tagada liidu finants- ja turvaturgude terviklikkus ning tugevdada investorite kaitset nendel turgudel ja suurendada investorite usaldust kõnealuste turgude vastu.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse järgmise suhtes:
 - a) finantsinstrumendid, millega on lubatud kaubelda reguleeritud turul või mille kohta on esitatud reguleeritud turul kauplemisele võtmise taotlus;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

⁽²⁾ ELT C 177, 20.6.2012, lk 1.

- b) finantsinstrumendid, millega kaubeldakse või mis on võetud kauplemisele mitmepoolses kauplemissüsteemis või mille kohta on esitatud mitmepoolses kauplemissüsteemis kauplemisele võtmise taotlus;
- c) finantsinstrumendid, millega kaubeldakse organiseeritud kauplemissüsteemis;
- d) finantsinstrumendid, mis ei ole hõlmatud punktidega a, b ega c ning mille hind või väärtus sõltub kõnealustes punktides osutatud finantsinstrumendi hinnast või väärtusest või mis mõjutavad kõnealustes punktides osutatud finantsinstrumendi hinda või väärtust ning mis võivad muu hulgas hõlmata krediidiriski vahetustehinguid ja hinnavahelepinguid.

Käesolevat määrust kohaldatakse ka tegevusele ja tehingutele, sealhulgas pakkumistele lubatud heitkoguse väärtpaperite või neil põhinevate enampakkumistoodete pakkumisega enampakkumisplatvormil, millele on antud reguleeritud turu tegevusluba, sealhulgas siis, kui enampakkumistooted ei ole finantsinstrumendid, vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 1031/2010. Ilma et see piiraks selliste erisätete kohaldamist, mis on seotud enampakkumise raames esitatavate pakkumistega, kohaldatakse kõigile sellistele pakkumistele käesoleva määruse kohaseid kauplemiskorraldustele osutavaid nõudeid ja keeldusid.

2. Artikleid 12 ja 15 kohaldatakse ka järgmise suhtes:

- a) kauba hetkelepingud, mis ei ole energia hulгимüügi tooted, kui tehing, korraldus või tegevus mõjutab või tõenäoliselt mõjutab või peaks mõjutama lõikes 1 osutatud finantsinstrumendi hinda või väärtust, ning
- b) teatavat liiki finantsinstrumendid, sealhulgas tuletislepingud või tuletisinstrumendid krediidiski ülekandmiseks, kui tehing, korraldus, pakkumine või tegevus avaldab või tõenäoliselt avaldab mõju kauba hetkelepingute hinnale või väärtusele, kui see hind või väärtus sõltub nimetatud finantsinstrumentide hinnast või väärtusest, ning
- c) võrdlusalustega seotud tegevus.

3. Käesolevat määrust kohaldatakse lõigetes 1 ja 2 osutatud finantsinstrumentidega seotud tehingute, korralduste või tegevuse suhtes olenemata sellest, kas tehing tehakse, korraldus antakse või tegevus toimub kauplemiskohas.

4. Käesolevas määruses sätestatud keelde ja nõudeid kohaldatakse lõigetes 1 ja 2 osutatud instrumentidega seoses liidus või kolmandas riigis toimuva tegevuse ja tegevusetuse suhtes.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „finantsinstrument” – finantsinstrument, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 15;
- 2) „investeeringusühing” – investeeringusühing, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 1;
- 3) „krediidasutus” – krediidasutus, nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013⁽¹⁾ artikli 4 lõike 1 punktis 1;
- 4) „finantseerimisasutus” – finantseerimisasutus, nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 4 lõike 1 punktis 26;
- 5) „turukorraldaja” – turukorraldaja, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 18;
- 6) „reguleeritud turg” – reguleeritud turg, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 21;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeeringusühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

- 7) „mitmepoolne kauplemissüsteem” – mitmepoolne kauplemissüsteem, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 22;
- 8) „organiseeritud kauplemissüsteem” – liidus asuv süsteem või platvorm, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 23;
- 9) „turu tunnustatud tava” – eriomane turutava, mida pädev asutus tunnustab vastavalt artiklile 13;
- 10) „kauplemiskoht” – kauplemiskoht, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 24;
- 11) „VKEde kasvuturg” – VKEde kasvuturg, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 12;
- 12) „pädev asutus” – ametiasutus, mis on määratud artikli 22 kohaselt, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti;
- 13) „isik” – füüsiline või juriidiline isik;
- 14) „kaup” – kaup, nagu määratletud komisjoni määruse (EÜ) nr 1287/2006 ⁽¹⁾ artikli 2 punktis 1;
- 15) „kauba hetkeleping” – sellise kauba tarnimise leping, millega kaubeldakse hetketurul ja mis tarnitakse kohe pärast tehingu arveldamist, ning sellise kauba tarnimise leping, mis ei ole finantsinstrument, sh natuuras arveldatav forvardleping;
- 16) „hetketurg” – kaubaturg, kus kaup müüakse raha eest ja tarnitakse kohe pärast tehingu arveldamist, ning muud mittefinantsturud, nagu kauba forvardturud;
- 17) „tagasiostuprogramm” – kauplemine oma aktsiatega vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/30/EL ⁽²⁾ artiklitele 21–27;
- 18) „algoritmkauplemine” – algoritmkauplemine, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 39;
- 19) „lubatud heitkoguse väärtpaber” – direktiivi 2014/65/EL I lisa C jao punktis 11 kirjeldatud lubatud heitkoguse väärtpaber;
- 20) „lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline” – isik, kes teeb tehinguid lubatud heitkoguse väärtpaberitega, sealhulgas isik, kes annab lubatud heitkoguse väärtpaberitega, lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhinevate enampakumistoodetega või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhinevate tuletisinstrumentidega seotud kauplemiskorraldusi ning kellele ei laiene artikli 17 lõike 2 teise lõigu kohane erand;
- 21) „emitent” – avalik-õiguslik või eraõiguslik juriidiline isik, kes emiteerib või kavatses emiteerida finantsinstrumente, kusjuures finantsinstrumente esindavate hoidmistunnistuste puhul on emitent esindatava finantsinstrumendi emitent;
- 22) „energia hulgimüügi toode” – energia hulgimüügi toode, nagu määratletud määruse (EL) nr 1227/2011 artikli 2 punktis 4;

⁽¹⁾ Komisjoni 10. augusti 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1287/2006, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/39/EÜ seoses investimisühingute registripidamise kohustuse, tehinguaruandluse, turu läbipaistvuse, finantsinstrumentide kauplemisele lubamise ning nimetatud direktiivi jaoks määratletud mõistetega (ELT L 241, 2.9.2006, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/30/EL tagatiste kooskõlastamise kohta, mida liikmesriigid äriühingu liikmete ja kolmandate isikute huvide kaitseks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 54 teises lõigus tähendatud äriühingutelt nõuavad seoses aktsiaseltside asutamise ning nende kapitali säilitamise ja muutmise, et muuta sellised tagatised võrdväärseteks (ELT L 315, 14.11.2012, lk 74).

- 23) „riiklik reguleeriv asutus” – riiklik reguleeriv asutus, nagu määratletud määruse (EL) nr 1227/2011 artikli 2 punktis 10;
- 24) „kaubatuletoetisinstrumentid” – kaubatuletoetisinstrumentid, nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 600/2014⁽¹⁾ artikli 2 lõike 1 punktis 30;
- 25) „juhtimiskohustusi täitev isik” – selline isik emitendi, lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalise või artikli 19 lõikes 10 osutatud muu üksuse koosseisus, kes on:
- a) sellise üksuse haldusorgani, juhatuse või järelevalveorgani liige või
 - b) kõrgema astme juht, kes ei ole punktis a osutatud organite liige, kellel on korrapärane juurdepääs üksusega otseselt või kaudselt seotud siseteabele ja kelle pädevuses on langetada selle üksuse tulevast arengut ja ärilisi väljavaateid mõjutavaid juhtimisotsuseid.
- 26) „lähedalt seotud isik”:
- a) abikaasa või muu elukaaslane, keda riigi õiguses käsitatakse abikaasaga võrdväärseks;
 - b) ülalpeetav laps vastavalt riigi õigusele;
 - c) muu sugulane, kellel on asjaomase teingu tegemise päevaks olnud selle isikuga ühine majapidamine vähemalt ühe aasta jooksul, või
 - d) juriidiline isik, usaldusfond või seltsing, mille juhtimiskohustusi täidab juhtimiskohustusi täitev isik või alampunktides a, b ja c viidatud isik või mida selline isik otse või kaudselt kontrollib või mis on asutatud selle isiku kasuks või mille majandushuvide on selle isiku huvidega sisuliselt samaväärsed;
- 27) „andmeliikluse andmed” – liiklusandmed, nagu määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/58/EÜ⁽²⁾ artikli 2 teise lõigu punktis b;
- 28) „ametialaselt tehinguid vahendav või täitev isik” – isik, kes tegeleb kutseliselt finantsinstrumentidega seotud korralduste vastuvõtmise ja edastamisega või täidab finantsinstrumentide tehinguid;
- 29) „võrdalus” – mis tahes määr, indeks või arv, mis tehakse avalikkusele kättesaadavaks või avaldatakse ja mida perioodiliselt või korrapäraselt määratakse valemil alusel või järgmise alusel: ühe või mitme alusvara väärtus või hinnad, sealhulgas hinnangulised hinnad, tegelikud või prognoositavad intressimäärad või muud väärtused või ülevaated, mille järgi määratakse kindlaks finantsinstrumenti alusel väljamaksmisele kuuluv summa või finantsinstrumenti väärtus;
- 30) „turutegija” – turutegija, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 7;
- 31) „emitendis osaluse loomine” – äriühingus väärtpaberite omandamine, mille puhul ei teki õiguslikku kohustust teha seoses selle äriühinguga teatavaks ülevõtmispakkumine;
- 32) „avaldav turuosaline” – isik, kes kuulub mõnda artikli 11 lõike 1 punktides a-d või artikli 11 lõikes 2 sätestatud kategooriasse ja kes avaldab teabe turu sondeerimise käigus;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 600/2014 finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 84).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

- 33) „välkkauplemine” – välkkauplemine, nagu määratletud direktiivi 2014/65/EL artikli 4 lõike 1 punktis 40.
- 34) „teave investeerimisstrateegia soovitamise või väljapakkumise kohta” – teave:
- i) mille on koostanud sõltumatu analüütik, investeerimisühing, krediidasutus või mõni muu isik, kelle põhitegevus on investeerimissoovituste koostamine, või füüsiline isik, kes nende heaks töötab töölepingu alusel või muul viisil, ja milles otse või kaudselt väljendatakse teavat investeerimisetepanekut mõne finantsinstrumendi või emitendi suhtes;
 - ii) mille on koostanud mõni muu isik peale alapunkti i osutatute ja milles sõnaselgelt soovitatakse teavat investeerimisotsust seoses mõne finantsinstrumendiga;
- 35) „investeerimissoovitused” – teabejaotuskanalitele või avalikkusele mõeldud teave, milles sõnaselgelt või kaudselt soovitatakse või pakutakse välja investeerimisstrateegiat, mis käsitleb üht või mitut finantsinstrumenti või emitenti, kaasa arvatud arvamused selliste instrumentide praeguse või tulevase väärtuse või hinna kohta.
2. Artikli 5 kohaldamisel kasutatakse järgmiseid mõisteid:
- a) „väärtpaberid”:
- i) aktsiad ja osad või muud aktsiatega võrdväärsed väärtpaberid;
 - ii) võlakirjad ja muud väärtpaberistatud võla vormid või
 - iii) väärtpaberistatud võlg, mis on vahetatav aktsiate või aktsiatega võrdväärsete muude väärtpaberite vastu või nendega asendatav.
- b) „seotud instrumendid” – järgmised finantsinstrumendid, kaasa arvatud need, mis ei ole võetud kauplemisele kauplemiskohas või millega kauplemiskohas ei ole kaubeldud või mille kauplemisele võtmist kauplemiskohas ei ole taotletud:
- i) väärtpaberite märkimise, omandamise või võõrandamise lepingud või õigus;
 - ii) väärtpaberitega seotud tuletisinstrumendid;
 - iii) kui väärtpaberid on vahetus- või asendusvõlainstrumendid, siis need väärtpaberid, mille vastu vahetus- või asendusvõlainstrumendid võidakse vahetada või millega need võidakse asendada;
 - iv) väärtpaberite emitendi või tagaja emiteeritud või tagatud finantsinstrumendid, mille turuhind tõenäoliselt mõjutab oluliselt asjaomaste väärtpaberite hinda või ümberpöörduvalt;
 - v) kui väärtpaberid on aktsiatega samaväärsed väärtpaberid, siis nende väärtpaberite esindatavad aktsiad ja kõik muud nende aktsiatega samaväärsed väärtpaberid;
- c) „oluline jaotamine” – väärtpaberite esmane või teisene pakkumine, mis erineb tavalisest kauplemisest nii pakutavate väärtpaberite väärtuse kui ka kasutatava müügimeetodi poolest;
- d) „stabiliseerimine” – investeerimisühingute või krediidasutuste teostatav väärtpaberite omandamine või ostupakkumine või seotud finantsinstrumentidega tehtav samaväärne tehing, mille teeb krediidasutus või investeerimisühing nende väärtpaberite olulise jaotamise raames üksnes nende väärtpaberite turuhinna toetamiseks eelnevalt kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul nende väärtpaberitega seotud müügisurve tõttu.

Artikkel 4

Teated ja finantsinstrumentide loetelu

1. Reguleeritud turu turukorraldajad ning investeerimisühingud ja mitmepoolseid kauplemissüsteeme või organiseeritud kauplemissüsteeme korraldavad turukorraldajad teatavad kauplemiskoha pädevale asutusele viivitamata igast finantsinstrumentidest, mille kohta on esitatud taotlus nende kauplemiskohas kauplemisele võtmiseks, mis on võetud kauplemisele või millega kaubeldakse esimest korda.

Samuti teatavad nad kauplemiskoha pädevale asutusele, kui finantsinstrumendiga enam ei kaubelda või finantsinstrument ei ole enam kauplemisele võetud, välja arvatud kui kuupäev, mil finantsinstrumendiga enam ei kaubelda või kaubelda ei lubata, on teada ja seda on mainitud esimese lõigu kohaselt esitatud teates.

Käesolevas lõikes osutatud teadetes märgitakse, vastavalt asjakohasusele, finantsinstrumentide nimetus ja tunnusnumbrid, kuupäev ja kellaeg, millal esitati taotlus finantsinstrumendi kauplemisele võtmiseks või finantsinstrument võeti kauplemisele või millal algas esimene kauplemine.

Samuti esitavad turukorraldajad ja investeerimisühingud kauplemiskoha pädevale asutusele kogu kolmandas lõigus nõutud teabe finantsinstrumentide kohta, mille kohta esitati taotlus kauplemisele võtmiseks või mis võeti kauplemisele enne 2. juulit 2014 ja mis on sel kuupäeval jätkuvalt kauplemisele võetud või millega sel kuupäeval kaubeldakse.

2. Kauplemiskoha pädevad asutused edastavad lõike 1 kohaselt saadud teated viivitamata Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab need teated kohe pärast nende laekumist oma veebisaidil looteluna. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ajakohastab selle loetelu kohe pärast kauplemiskoha pädevalt asutuselt teate saamist. Loetelu ei piira käesoleva määruse kohaldamisala.

3. Loetelu peab sisaldama järgmist teavet:

- a) nende finantsinstrumentide nimetused ja tunnusnumbrid, mille kohta on esitatud taotlus kauplemisele võtmiseks, mis on võetud kauplemisele või millega esimest korda kaubeldakse reguleeritud turgudel, mitmepoolses kauplemissüsteemis või organiseeritud kauplemissüsteemis;
- b) kuupäev ja kellaeg, millal esitati taotlus kauplemisele võtmiseks, võeti finantsinstrument kauplemisele või toimus esimene kauplemine;
- c) üksikasjad kauplemiskohtade kohta, kus finantsinstrumentide kohta on esitatud taotlus kauplemisele võtmiseks, kus nad esimest korda kauplemisele võeti või kus nende instrumentidega kaubeldi esimest korda, ja
- d) kuupäev ja kellaeg, alates millest finantsinstrumendiga enam ei kaubelda või neid enam kauplemisele ei võeta.

4. Selleks et tagada käesoleva artikli järjekindel ühtlustamine, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles käsitleb:

- a) lõikes 1 osutatud teadete sisu ning
- b) lõikes 3 osutatud loetelu koostamise, avaldamise ja säilitamise viisi ja tingimusi.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab selle regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010⁽¹⁾ artiklitega 10–14.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsus nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

5. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaolised kohaldamistingimused, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles sätestab kooskõlas lõigetega 1 ja 2 teadete esitamise aja, vormid ja näidised.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab selle rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15 vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid.

Artikkel 5

Tagasiostuprogrammide ja stabiliseerimisega seotud erand

1. Käesoleva määruse artiklites 14 ja 15 sätestatud keelud ei kehti oma aktsiatega kauplemisel tagasiostuprogrammide raames, kui

- a) kõik programmi üksikasjad avalikustatakse enne kauplemise alustamist,
- b) kauplemisest teatatakse kooskõlas lõikega 3 kauplemiskoha pädevale asutusele kui tagasiostuprogrammi osast ja see avalikustatakse seejärel,
- c) järgitakse nõuetekohaseid hinna ja koguse piirmäärasid ning
- d) kauplemine toimub vastavalt lõikes 2 osutatud eesmärkidele ja käesolevas artiklis osutatud tingimustele ning lõikes 6 osutatud regulatiivsetele tehnilistele standarditele.

2. Selleks et tagasiostuprogrammide laienuks lõikes 1 sätestatud erand, peab tagasiostuprogrammi ainuühe eesmärgiks olema üks järgmistest eesmärkidest:

- a) emitendi kapitali vähendamine;
- b) selliste kohustuste täitmine, mis tulenevad võlafinantsinstrumentidest, mis on vahetatavad kapitaliinstrumentideks;
- c) selliste kohustuste täitmine, mis tulenevad aktsioptsiooniprogrammidest või muust aktsiate või osade jaotamisest emitendi või sidusühingu töötajatele või nende haldusorgani, juhatuse või järelevalveorgani liikmetele.

3. Selleks et emitendile laienuks lõikes 1 sätestatud erand, peab emitent andma selle kauplemiskoha pädevale asutusele, kus tema aktsiad on kauplemisele võetud või kus nendega kaubeldakse, teada igast tagasiostuprogrammiga seotud tehingust, sealhulgas edastama määruse (EL) nr 600/2014 artikli 25 lõigetes 1 ja 2 ning artikli 26 lõigetes 1, 2 ja 3 täpsustatud teabe.

4. Käesoleva määruse artiklites 14 ja 15 sätestatud keelud ei kehti väärtpaberitega ega seotud finantsinstrumentidega kauplemisel väärtpaberite stabiliseerimise eesmärgil, kui

- a) stabiliseerimine toimub piiratud aja jooksul;
- b) stabiliseerimise kohta avalikustatakse asjakohane teave ning sellest teatatakse kauplemiskoha pädevale asutusele kooskõlas lõikega 5;
- c) järgitakse nõuetekohaseid hinna piirmäärasid ning
- d) kui selline kauplemine on kooskõlas käesoleva artikli lõikes 6 osutatud regulatiivsetes tehnilistes standardites sätestatud stabiliseerimise tingimustega.

5. Ilma et see piiraks käesoleva määruse artikli 23 lõike 1 kohaldamist, peavad emitendid, pakkujad ja stabiliseerimisega tegelevad ettevõtjad, olenemata sellest, kas nad teevad seda selliste isikute nimel või mitte, teatama asjaomase kauplemiskoha pädevale asutusele kõikide stabiliseerimistingute üksikasjad hiljemalt kõnealuste tehingute täitmise kuupäevale järgneva seitsmenda kauplemispäeva lõpus.

6. Selleks et tagada käesoleva artikli järjekindel ühtlustamine, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, millega täpsustatakse tingimusi, millele lõigetes 1 ja 4 osutatud tagasiostuprogrammid ja stabiliseerimismeetmed peavad vastama, sealhulgas kauplemistingimused, aja ja kogusega seotud piirangud, avalikustamis- ja aruandluskohustused ning hinnatingimused.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Artikkel 6

Rahapoliitilise tegevuse, valitsemissektori võla haldamise ning kliimapoliitika-alase tegevusega seotud erandid

1. Käesolevat määrust ei kohaldata tehingutele, korraldustele või tegevusele rahapoliitikaga, valuutamäärade või valitsemissektori võla haldamise poliitikaga tegelemisel

- a) liikmesriigi,
- b) EKPSi liikmete,
- c) ühe või mitme liikmesriigi ministeeriumi, asutuse või eriotstarbelise rahastamisvahendi või nende nimel tegutsevate isikute ning
- d) föderalse liikmesriigi puhul liitriigi liidumaa poolt.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata komisjoni või muu ametlikult määratud asutuse või tema nimel tegutseva isiku tehingutele, korraldustele või tegevusele valitsemissektori võla haldamise poliitika elluviimisel.

Käesolevat määrust ei kohaldata tehingute, korralduste või tegevuse suhtes, millega tegeleb:

- a) liit,
- b) üht või mitut liikmesriiki hõlmav eriotstarbeline rahastamisvahend,
- c) Euroopa Investeeringuspank või
- d) Euroopa Finantsstabiilsuse Fond,
- e) Euroopa stabiilsusmehhanism,
- f) selline rahvusvaheline finantseerimisasutus, mille on asutanud vähemalt kaks liikmesriiki ja mille eesmärk on koondada rahalisi vahendeid ning anda rahalist abi oma liikmetele, kellel on või keda ohustavad suured finantsprobleemid.

3. Määrust ei kohaldata liikmesriigi, komisjoni ega muu ametlikult määratud asutuse või nende nimel tegutsevate isikute tegevuse suhtes, mis on seotud lubatud heitkoguse väärtpaberitega ja mida teostatakse liidu kliimapoliitika elluviimiseks vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ.

4. Käesolevat määrust ei kohaldata liikmesriigi, komisjoni ega muu ametlikult määratud asutuse või nende nimel tegutsevate isikute tegevuse suhtes, mis on seotud liidu ühise põllumajanduspoliitika või liidu ühise kalanduspoliitika elluviimisega vastavalt ELi toimimise lepingu kohaselt vastu võetud õigusaktidele või sõlmitud rahvusvahelistele lepingutele.

5. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte, et laiendada lõikes 1 osutatud erandit kolmandate riikide teatavatele avalik-õiguslikele asutustele ja keskpankadele.

Selleks esitab komisjon hiljemalt 3. jaanuariks 2016 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande, milles hindab kolmandate riikide selliste avalik-õiguslike asutuste rahvusvahelist kohtlemist, mille ülesanne on valitsemissektori võla haldamine või sellesse sekkumine, ning keskpankade rahvusvahelist kohtlemist.

Aruanne hõlmab võrdlevat analüüsi, mis käsitleb nimetatud asutuste ja keskpankade kohtlemist kolmandate riikide õigussüsteemides ning riskijuhtimise standardeid, mida kohaldatakse nimetatud asutuste ja keskpankade poolt nendes õigussüsteemides tehtavate tehingute suhtes. Kui aruandes jõutakse – eelkõige võrdleva analüüsi põhjal – järeldusele, et on vaja, et nende kolmandate riikide keskpankade rahapoliitilistele ülesannetele käesolevas määruses sätestatud kohustused ja keelud ei laiene, laiendab komisjon lõikes 1 osutatud erandit ka nimetatud kolmandate riikide keskpankadele.

6. Komisjonile antakse ka õigus võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte, et laiendada lõikes 3 sätestatud erandit teatavatele avaliku sektori määratud asutustele kolmandas riikides, kes on liiduga sõlminud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 25 tähenduses lepingu.

7. Käesolevat artiklit ei kohaldata isikutele, kes töötavad töölepingu alusel või muudel alustel käesolevas artiklis osutatud üksuste heaks, kui need isikud otseselt või kaudselt teevad tehinguid või annavad korraldusi või tegutsevad eraisikuna või oma arvel.

2. PEATÜKK

SISETEAVE, SISETEABE ALUSEL KAUPLEMINE, SISETEABE ÕIGUSVASTANE AVALDAMINE JA TURUGA MANIPULEERIMINE

Artikkel 7

Siseteave

1. Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab siseteave järgmist liiki teavet:
 - a) täpset laadi avalikustamata teave, mis on otseselt või kaudselt seotud ühe või mitme emitendiga või ühe või mitme finantsinstrumendiga ning mis avaldaks avalikustamise korral tõenäoliselt märkimisväärset mõju nende finantsinstrumentide hinnale või seotud tuletisinstrumentide hinnale;
 - b) seoses kaubatuletisinstrumentidega täpset laadi avalikustamata teave, mis on otseselt või kaudselt seotud ühe või mitme sellise tuletisinstrumendiga või otseselt seotud kauba hetkelepinguga ning millel oleks avalikustamise korral tõenäoliselt märkimisväärne mõju selliste tuletisinstrumentide või seotud kauba hetkelepingute hinnale ja mille puhul võib mõistlikult eeldada avalikustamist või mis tuleb vastavalt liidu või liikmesriigi õigusnormidele, turu eeskirjadele, lepingutele või tavale seotud kaubatuletisinstrumentide või hetketurgude kohta avalikustada;
 - c) seoses lubatud heitkoguse väärtpaberitega või neil põhinevate enampakkumistoodetega täpset laadi avalikustamata teave, mis on otseselt või kaudselt seotud ühe või mitme sellise instrumendiga ning millel oleks avalikustamise korral tõenäoliselt märkimisväärne mõju selliste instrumentide hinnale või seotud tuletisinstrumentide hinnale;

d) isikute puhul, kelle ülesanne on täita finantsinstrumentidega seotud korraldusi, hõlmab siseteave ka kliendi edastatavat ja tema finantsinstrumentidega seoses antud pooleri olevate korraldustega seotud täpset laadi teavet, mis on otseselt või kaudselt seotud ühe või mitme emitendiga või ühe või mitme finantsinstrumendiga ning millel oleks avalikustamise korral tõenäoliselt märkimisväärne mõju nende finantsinstrumentide hinnale, seotud kauba hetkelepingute hinnale või seotud tuletisinstrumentide hinnale.

2. Lõike 1 kohaldamisel peetakse teavet täpseks, kui see viitab asjaoludele, mis on ilmnunud või mille ilmnemist võib mõistliku eelduse kohaselt oodata, või sündmusele, mis on toimunud või mille toimumist võib mõistliku eelduse kohaselt oodata, ja kui see on sedavõrd üksikasjalik, et võimaldab teha järelduse mõju kohta, mida need asjaolud võivad või see sündmus võib avaldada finantsinstrumentide, seotud tuletisinstrumentide, seotud kauba hetkelepingute või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhinevate enampakkumistoodete hinnale. Pikaajalise protsessi puhul, mille eesmärk on põhjustada või mille tulemuseks on konkreetne asjaolu või konkreetne sündmus, võidakse seetõttu täpseks teabeks pidada mitte ainult teavet tulevikus ilmneva asjaolu või tulevikus toimuva sündmuse kohta, vaid ka teavet selle protsessi vaheetappide kohta, mis on seotud tulevikus ilmneva asjaolu või toimuva sündmuse põhjustamisega või selle tulemuseks olemisega.

3. Teavet pikaajalise protsessi vaheetapi kohta peetakse siseteabeks, kui see vastab käesolevas artiklis osutatud siseteabe kriteeriumidele.

4. Lõike 1 kohaldamisel tähendab teave, mis avaldaks avalikustamise korral tõenäoliselt märkimisväärset mõju finantsinstrumentide, nende tuletisinstrumentide, seotud kauba hetkelepingute või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhinevate enampakkumistoodete hinnale, teavet, mida mõistlik investor võtaks tõenäoliselt arvesse oma investeerimisotsuste tegemisel.

Nende lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaliste puhul, kelle summaarsed heitkogused või nimisoojusvõimsus vastavad artikli 17 lõike 2 teise lõigu kohaselt kehtestatud künnisele või jäävad sellest allapoole, lähtutakse sellest, et nende reaalsel tegevust puudutaval teabel ei ole märkimisväärset mõju lubatud heitkoguse väärtpaberite, neil põhinevate enampakkumistoodete ega seotud tuletisinstrumentide hinnale.

5. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve annab välja suunised selle kohta, kuidas koostada mitteammendav soovituslik loetelu teabest, mille avalikustamine on mõistlikult eeldatav või mis tuleb vastavalt liidu või liikmesriigi õigusele, turu eeskirjadele, lepingutele, traditsioonidele või tavadele asjaomaste kaubatuletisinstrumentide turgude või hetketurgude kohta avalikustada, nagu on osutatud lõike 1 punktis b. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtab piisavalt arvesse nende turgude eripära.

Artikkel 8

Siseteabe alusel kauplemine

1. Käesoleva määruse kohaldamisel on siseteabe alusel kauplemisega tegemist siis, kui siseteavet valdav isik kasutab seda teavet selleks, et otse või kaudselt omandada või võõrandada oma või kolmanda isiku arvel selle teabega seotud finantsinstrumente. Siseteabe alusel kauplemiseks peetakse ka siseteabe kasutamist selle teabega seotud finantsinstrumendi kohta tehtud tehingukorralduse tühistamiseks või muutmiseks, kui tehingukorraldus tehti enne, kui asjaomane isik sai siseteabe enda valdusse. Lubatud heitkoguse väärtpaberite või neil põhinevate muude enampakkumistoodete enampakkumiste puhul, mis korraldatakse vastavalt määrusele (EL) nr 1031/2010, on siseteabe kasutamise tegemist ka juhul, kui isik esitab pakkumise, muudab pakkumist või tühistab selle kas oma või kolmanda isiku arvel.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel on tegemist soovimisega teisel isikul siseteabe alusel kaubelda või teise isiku siseteabe alusel kauplemisele mõjutamisega, kui isiku valduses on siseteave ning ta

a) soovib selle teabe alusel teisel isikul omandada või võõrandada selle teabega seotud finantsinstrumente või mõjutab seda isikut neid finantsinstrumente omandama või võõrandama või

b) soovib selle teabe alusel teisel isikul selle teabega seotud finantsinstrumendi kohta antud korraldus tühistada või seda korraldust muuta või mõjutab seda isikut korraldust tühistama või muutma.

3. Lõikes 2 osutatud soovitusel või mõjutuse järgimine on siseteabe alusel kauplemine käesoleva artikli tähenduses, kui soovitusel või mõjutust järgiv isik teab või peab teadma, et see põhineb siseteabel.

4. Käesolevat artiklit kohaldatakse isiku suhtes, kes omab siseteavet, kuna see isik:

a) on emitendi või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalise haldusorgani, juhatuse või järelevalveorgani liige;

b) omab osalust emitendi või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalise kapitalis;

c) omab juurdepääsu teabele töösuhte, kutsealal tegutsemise või muude kohustuste täitmise kaudu või

d) on seotud kuritegevusega.

Käesolevat artiklit kohaldatakse ka isiku suhtes, kes on saanud siseteavet muus kui esimeses lõigus nimetatud olukorras, kui isik teab või peab teadma, et tegemist on siseteabega.

5. Juhul kui isik on juriidiline isik, kohaldatakse käesolevat artiklit kooskõlas siseriikliku õigusega ka füüsiliste isikute suhtes, kes osalevad asjaomase juriidilise isiku arvel omandamist, võõrandamist, korralduse tühistamist või muutmist käsitleva otsuse tegemisel.

Artikkel 9

Seaduslik tegevus

1. Artiklite 8 ja 14 kohaldamisel ei tähenda ainult asjaolu, et juriidiline isik valdab või on vandanud siseteavet, et see isik oleks seda teavet kasutanud ja on seega siseteabe alusel kaubelnud omandamise või võõrandamise teel, kui see juriidiline isik:

a) on kehtestanud piisavad ja tõhusad sisemised süsteemid ja protseduurid, mis tagavad tõhusalt, et ei füüsiline isik, kes tegi enda nimel otsuse omandada või võõrandada selle teabega seotud finantsinstrumente, ega ükski teine füüsiline isik, kes oleks võinud seda otsust mõjutada, ei omanud siseteavet, ning on neid süsteeme ja protseduure rakendanud ja töös hoidnud, ja

b) ei ole julgustanud, soovitanud, õhutanud ega muul viisil mõjutanud füüsilist isikut, kes omandas või võõrandas juriidilise isiku nimel asjaomase teabega seotud finantsinstrumente.

2. Artiklite 8 ja 14 kohaldamisel ei tähenda ainult asjaolu, et isik valdab siseteavet, et see isik oleks seda teavet kasutanud ja on seega siseteabe alusel kaubelnud omandamise või võõrandamise teel, kui see isik:

a) on selle teabega seotud finantsinstrumendi puhul turutegija või isik, keda on volitatud tegutsema selle teabega seotud finantsinstrumendi puhul vastaspoolena, ja teabega seotud finantsinstrumentide omandamine või võõrandamine toimub seaduslikult tema kui turutegija või asjaomase finantsinstrumendi vastaspoolena tavapärase tegevuse raames, või

b) on volitatud täitma tehingukorraldusi kolmandate isikute nimel ning korraldusega seotud finantsinstrumentide omandamine või võõrandamine toimub selleks, et täita korraldus seaduslikult ja kõnealuse isiku töösuhte, kutsealal tegutsemise või muude kohustuste täitmisega seotud tavapärase tegevuse käigus.

3. Artiklite 8 ja 14 kohaldamisel ei tähenda ainult asjaolu, et isik valdab siseteavet, et ta oleks seda teavet kasutanud ja on seega siseteabe alusel kaubelnud omandamise või võõrandamise teel, kui see isik teeb finantsinstrumentide omandamise või võõrandamise tehingu mingi täitmisele kuuluva kohustuste täitmiseks heas usus, ja mitte siseteabe alusel kauplemise keelust kõrvalehiilimiseks, ja:

- a) kui kõnealune kohustus tuleneb korraldusest, mis anti, või lepingust, mis sõlmiti enne, kui asjaomane isik sai siseteabe oma valdusse, või
- b) kui tehing tehakse sellise õigussuhtest tuleneva või seadusega ette nähtud kohustuse täitmiseks, mis tekkis enne, kui asjaomane isik sai siseteabe oma valdusse.

4. Artiklite 8 ja 14 kohaldamisel ei tähenda ainult asjaolu, et isik valdab siseteavet, et see isik oleks seda teavet kasutanud ja on seega siseteabe alusel kaubelnud, kui see isik on saanud selle siseteabe oma valdusse avaliku ülevõtmise või mõne teise äriühinguga ühinemise käigus ning kasutab seda teavet ainult ühinemise või avaliku ülevõtmise raames, tingimusel, et sel ajal, kui äriühingu aktsionärid või osanikud ühinemise heaks kiidavad või pakkumisega nõustuvad, on kogu siseteave avalikustatud või lakanud olemast siseteave muul viisil.

Käesolevat lõiget ei kohaldata emitendis osaluse loomise suhtes.

5. Artiklite 8 ja 14 kohaldamisel ei ole pelgalt fakt, et isik kasutab finantsinstrumentide omandamisel või võõrandamisel omaenda teadmist, et ta on otsustanud need finantsinstrumendid omandada või võõrandada, siseteabe kasutamine.

6. Olenemata käesoleva artikli lõigetest 1–5, võib olla tegemist artiklis 14 sätestatud siseteabe alusel kauplemise keelu rikkumisega, kui pädev asutus teeb kindlaks, et kauplemiskorralduse, tehingu või tegevuse ajend oli ebaseaduslik.

Artikkel 10

Siseteabe õigusvastane avaldamine

1. Käesoleva määruse kohaldamisel on siseteabe õigusvastase avaldamisega tegemist siis, kui isik valdab siseteavet ja avaldab kõnealuse teabe mõnele teisele isikule, välja arvatud juhul, kui seda tehakse töösuhte, kutsealal tegutsemise või muude kohustuste täitmise käigus.

Käesolevat lõiget kohaldatakse kõigi füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes, kui esinevad artikli 8 lõikes 4 osutatud asjaolud.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel on artikli 8 lõikes 2 osutatud soovitude edastamine või teiste mõjutamine käesoleva artikli kohaselt siseteabe õigusvastane avaldamine, kui soovitud edastav või ise mõjutatuna teisi mõjutav isik teab või peab teadma, et see põhineb siseteabel.

Artikkel 11

Turu sondeerimine

1. Turu sondeerimine hõlmab teabe edastamist eesmärgiga hinnata võimaliku tehingu korral potentsiaalsete investorite huvi ja tehinguga seotud tingimusi, nagu tehingu potentsiaalne suurus või hind, enne tehingu teatavaks tegemist ühele või mitmele potentsiaalsele investorile:

- a) emitendi poolt;
- b) finantsinstrumendi teisese pakkuja poolt sellises mahus või väärtuses, et tehing erineb tavalisest kauplemisest ja selle puhul kasutatakse müügimeetodit, mis põhineb potentsiaalsete investorite võimaliku huvi eelneval hindamisel;

c) lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalise poolt või

d) kolmanda isiku poolt, kes tegutseb punktis a, b või c osutatud isiku nimel või arvel.

2. Ilma et see piiraks artikli 23 lõike 3 kohaldamist, on turu sondeerimine ka see, kui isik, kes kavatseb äriühingu väärtpaberite kohta teha ülevõtmispakkumise või ettepaneku ühinemiseks, avaldab siseteabe isikule, kes on väärtpaberite suhtes õigustatud isik, tingimusel et

a) teave on vajalik selleks, et isikud, kellel on väärtpaberitele õigus, saaksid kujundada arvamuse selle kohta, kas nad soovivad oma väärtpabereid pakkuda, ja

b) ülevõtmispakkumist või ühinemist käsitleva otsuse tegemiseks on mõistliku eelduse kohaselt vaja nende isikute taht oma väärtpabereid pakkuda.

3. Avaldav turuosaline kaalub enne turu sondeerimist, kas turu sondeerimisega kaasneb siseteabe avaldamine. Avaldav turuosaline dokumenteerib oma järelduse ja selle põhjenduse kirjalikult. Pädeva asutuse nõudmisel esitab avaldav turuosaline need kirjalikud dokumendid pädevale asutusele. Seda kohustust tuleb täita iga kord, kui turu sondeerimise käigus teavet avaldatakse. Avaldav turuosaline ajakohastab käesolevas lõikes osutatud kirjalikke dokumente.

4. Artikli 10 lõike 1 tähenduses toimub siseteabe avaldamine turu sondeerimise käigus töösuhte, kutsealal tegutsemise või muude kohustuste täitmisega seotud tavapärase tegevuse raames, kui avaldav turuosaline järgib käesoleva artikli lõikeid 3 ja 5.

5. Lõike 4 kohaldamisel peab avaldav turuosaline enne avaldamist:

a) saada isikult, kelle suhtes turu sondeerimist teostatakse, nõusoleku siseteabe saamiseks;

b) teatama isikule, kes saab turu sondeerimise teavet, et tal on keelatud seda teavet kasutada või püüda seda teavet kasutada selleks, et omandada või võõrandada oma või kolmanda isiku arvel selle teabega seotud finantsinstrumente;

c) teatama isikule, kes saab turu sondeerimise teavet, et tal on keelatud seda teavet kasutada või püüda seda teavet kasutada selleks, et tühistada korraldus või muuta korraldust, mis on juba antud selle teabega seotud finantsinstrumenti kohta, ning

d) teatama isikule, kes saab turu sondeerimise teavet, et teabe saamisega nõustudes nõustub ta ka ja on kohustatud hoidma teavet konfidentsiaalsena.

Avaldav turuosaline peab dokumenteerima ja säilitama kogu teabe, mis on antud isikule, kes saab turu sondeerimise teavet, sh teabe, mis on antud vastavalt esimese lõigu punktidele a-d, ja nende potentsiaalsete investorite isikuandmed, kellele teave avaldati, k.a, kuid mitte ainult, potentsiaalsete investorite nimel tegutsevad juriidilised ja füüsilised isikud, ning iga avaldamiskorra kuupäev ja kellaaeg. Pädeva asutuse nõudmisel esitab avaldav turuosaline dokumenteeritud teabe võimalikult kiiresti pädevale asutusele.

6. Kui teave, mis on avaldatud turu sondeerimise käigus, lakkab avaldava turuosalise hinnangul olemast siseteave, teatab avaldav turuosaline sellest teabe saanud isikule võimalikult kiiresti.

Avaldav turuosaline säilitab andmed selle kohta, millist teavet ta on käesoleva lõike kohaselt andnud, ja esitab need pädevale asutusele viimase nõudmisel.

7. Olenemata käesoleva artikli sätetest teeb isik, kes turu sondeerimise teavet saab, ise kindlaks, kas ta omab siseteavet ja millisest ajast alates ta ei oma enam siseteavet.

8. Avaldav turuosaline hoiab käesolevas artiklis osutatud dokumendid alles vähemalt viis aastat pärast nende loomist.

9. Selleks et tagada käesoleva artikli järjekindel ühtlustamine, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks asjakohased süsteemid, protseduurid ja nõuded dokumenteerimise ja säilitamise kohustuste kohta, et isikud saaksid täita lõigetes 4, 5, 6 ja 8 sätestatud nõudeid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

10. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaolised kohaldamistingimused, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, millega määratakse kindlaks süsteemid ja teate vormid käesoleva artikli lõigetes 4, 5, 6 ja 8 sätestatud nõuete täitmiseks, eelkõige lõigetes 4–8 osutatud dokumentide täpne vorm ja tehnilised vahendid, mille abil saab lõikes 6 osutatud teavet turu sondeerimise teavet saavale isikule edastada.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

11. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve annab, kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16, turu sondeerimise teavet saavatele isikutele suuniseid, milles käsitletakse:

- a) tegureid, mida selline isik peab arvesse võtma, kui talle avaldatakse turu sondeerimise käigus teave, et ta saaks hinnata, kas teabe puhul võib olla tegemist siseteabega;
- b) abinõusid, mida selline isik peab käesoleva määruse artiklite 8 ja 10 täitmiseks võtma, kui talle on avaldatud siseteave, ja
- c) dokumente, mille selline isik peab säilitama, et tõendada, et ta on täitnud käesoleva määruse artikleid 8 ja 10.

Artikkel 12

Turuga manipuleerimine

1. Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab turuga manipuleerimine järgmisi tegevusi:

- a) tehingu tegemine, kauplemiseks korralduse andmine või muu tegevus, mis
 - i) annab või tõenäoliselt annab valesid või eksitavaid märguandeid finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote pakkumise, nõudluse või hinna kohta või

- ii) hoiab või tõenäoliselt hoiab ühe või mitme finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote hinna ebaharilikul või kunstlikul tasemel,

välja arvatud juhul, kui tehingu sõlminud, kauplemiseks korralduse andnud või muu tegevusega lähedalt seotud isik tõendab, et sellisel tehingul, korraldusel või tegevusel on seaduslikud põhjused ning need on kooskõlas turu tunnustatud tavaga kooskõlas artikliga 13;

- b) tehingu sõlmimine, kauplemiseks korralduse andmine või muu toiming või tegevus, mis avaldab või tõenäoliselt avaldab mõju ühe või mitme finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote hinnale ja mille puhul kasutatakse näilikke võtteid või muud liiki pettust või pettuslikke võtteid;
- c) teabe levitamine meediakanalites, sealhulgas internetis, või muul viisil, mis annab või tõenäoliselt annab finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote pakkumise, nõudluse või hinna kohta valesid või eksitavaid märguandeid või mis hoiab või tõenäoliselt hoiab ühe või mitme finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingute või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote hinna ebaharilikul või kunstlikul tasemel, kaasa arvatud kuulduste levitamine, kui teavet levitanud isik teadis või oleks pidanud teadma, et teave on väär või eksitav;
- d) võrdlusalustega seotud väära või eksitava teabe edastamine või valede või eksitavate sisendandmete esitamine, kui teabe edastanud või sisendandmed esitanud isik teadis või oleks pidanud teadma, et teave on väär või eksitav, või mis tahes tegevus, millega manipuleeritakse võrdlusaluse arvutamist.

2. Turuga manipuleerimiseks peetakse muu hulgas järgmist tegevust:

- a) ühe isiku või mitme koostööd tegeva isiku tegevus turgu valitseva seisundi kindlustamiseks seoses finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingute või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote pakkumise või nõudlusega, mille tagajärjel määratakse või tõenäoliselt määratakse otseselt või kaudselt kindlaks ostu- või müügihinnad või luuakse või tõenäoliselt luuakse muud ebaõiglasel kauplemistingimused;
- b) finantsinstrumentide omandamine või võõrandamine turu avamisel või sulgemisel, millega eksitatakse või tõenäoliselt eksitatakse näidatud hindade, sh avamis- või sulgemishindade alusel tegutsevaid investoreid;
- c) selliste korralduste andmine kauplemiskohale, sealhulgas korralduste tühistamine või muutmine mis tahes kauplemisviiside, sealhulgas elektrooniliste vahendite, nagu algoritmkauplemise ja välkkauplemise strateegiate kaudu, millel on üks lõike 1 punktis a või b osutatud tagajärg ja mis:
- i) põhjustavad või tõenäoliselt põhjustavad häireid või viivitusi kauplemiskoha kauplemissüsteemi toimimises;
- ii) muudavad või tõenäoliselt muudavad teiste isikute jaoks kauplemiskoha kauplemissüsteemis olevate ehtsate tehingukorralduste kindlakstegemise keerulisemaks, muu hulgas selliste korralduste andmise kaudu, mis koormavad tellimusraamatu üle või destabiliseerivad seda, või
- iii) tekitavad või tõenäoliselt tekitavad vale või eksitava märguande finantsinstrumendi pakkumise või nõudluse või hinna kohta, eelkõige kui antakse tehingukorraldusi algatada või teravdada suundumust;
- d) juhusliku või korrapärase juurdepääsu kasutamine tavapärastele või elektroonilistele meediakanalitele finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote (või kaudselt selle emitendi) kohta arvamuse avaldamiseks pärast seda, kui on sõlmitud selle finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingute või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote ostu-müügilepinguid, ning sellele järgnev kasu saamine kõnealuse finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote hinna kohta avaldatud arvamustest, ilma et selline huvide konflikt oleks samaaegselt nõuetekohaselt ja tõhusalt avalikustatud;

e) lubatud heitkoguse väärtpaberite või seotud tuletisinstrumentide omandamine või võõrandamine järelturul enne määruse (EL) nr 1031/2010 kohaselt korraldatavat enampakkumist, mille tulemusel määratakse enampakkumistoodete enampakkumishind kindlaks ebaharilikul või kunstlikul tasemel või eksitatakse enampakkumisel osalevaid pakkujaid.

3. Lõike 1 punktide a ja b kohaldamisel ning ilma et see piiraks lõikes 2 sätestatud tegevusi, sätestatakse I lisas mitteammendavalt näilike võtete või muud liiki pettuste või pettuslike võtete kasutamise tunnused ning valede või eksitavate märguannete ning hinna kindlustamise tunnused.

4. Juhul kui käesolevas artiklis osutatud isik on juriidiline isik, kohaldatakse käesolevat artiklit kooskõlas siseriikliku õigusega ka füüsiliste isikute suhtes, kes osalevad otsuses tegutseda asjaomase juriidilise isiku arvel.

5. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse I lisas esitatud tunnuseid, et neid selgitada ja võtta arvesse finantssturgude tehnilist arengut.

Artikkel 13

Turu tunnustatud tava

1. Artiklis 15 sätestatud keeldu ei kohaldata artikli 12 lõike 1 punktis a osutatud tegevuste suhtes, tingimusel et isik, kes sõlmib tehingu, annab kauplemiskorralduse või tegutseb muul viisil, tõendab, et vastaval tehingul, korraldusel või tegutsemisel on õiguspärased põhjendused ja need on kooskõlas turu tunnustatud tavaga, mis on kehtestatud käesoleva artikli kohaselt.

2. Pädev asutus võib kehtestada turu tunnustatud tava järgmisi kriteeriume arvesse võttes:

a) kas turutava suurendab oluliselt turu läbipaistvust;

b) kas turutava tagab turujõudude toimimisele ning pakkumise ja nõudluse õigele vahekorrale kõrgel tasemel kaitse;

c) kas turutaval on positiivne mõju turu likviidsusele ja tõhususele;

d) kas turutava puhul võetakse arvesse asjaomase turu kauplemismehhanismi ja see võimaldab turuosalistel reageerida nõuetekohaselt ja õigeaegselt selle tavaga loodud uuele turuolukorrale;

e) kas turutava ei tekita otseselt ega kaudselt riske asjaomase finantsinstrumentidega kauplevate, reguleeritud või reguleerimata turgude terviklikkusele liidus;

f) pädeva asutuse või muu asutuse uurimistulemused asjakohase turutava kohta, eelkõige andmed selle kohta, kas asjakohane turutava rikub turukuritarvituse ärahoidmiseks ettenähtud õigusnorme või tegevusjuhendeid, olenemata sellest, kas see puudutab kõnealust turgu või otseselt või kaudselt seotud turge liidus, ning

g) asjaomase turu iseloomulik ülesehitus, sealhulgas andmed muu hulgas selle kohta, kas see on reguleeritud või reguleerimata, kaubeldavate finantsinstrumentide liigid ja turuosaliste liigid, sealhulgas jaainvestorite asjaomasel turul osalemise ulatus.

Turutava, mille pädev asutus on turu tunnustatud tavana kehtestanud mingil konkreetsel turul, ei peeta turu tunnustatud tavaks teistel turgudel, välja arvatud juhul, kui nende turgude pädevad asutused on nimetatud tava tunnustanud käesoleva artikli kohaselt.

3. Enne tunnustatud turutava kehtestamist kooskõlas lõikega 2 annab pädev asutus Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja muudele pädevatele asutustele teada, et nad kavatsevad kehtestada turu tunnustatud tava, ja esitavad üksikasjad kooskõlas lõike 2 sätestatud kriteeriumitega tehtud hindamise kohta. Teade esitatakse hiljemalt kolm kuud enne turu tunnustatud tava kavandatud kehtima hakkamist.

4. Kahe kuu jooksul pärast teate kättesaamist esitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve vastavale pädevale asutusele arvamuse, hinnates iga turu tunnustatud tava vastavust lõikele 2 ning lõike 7 kohaselt vastu võetud regulatiivsetele tehnilistele standarditele. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve hindab ka seda, kas turu tunnustatud tava kehtestamine võib ohustada usaldust liidu finantsturu vastu. Arvamus avalikustatakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve veebisaidil.

5. Kui pädev asutus kehtestab turu tunnustatud tava, lahknedes vastavalt lõikele 4 esitatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvamusest, avalikustab ta 24 tunni jooksul pärast turu tunnustatud tava kehtestamist oma veebilehel teate, milles ta annab igakülgse selgituse selle otsuse põhjuste kohta ja põhjendab sealhulgas, miks ta on veendunud, et turu tunnustatud tava kehtestamine ei ohusta usaldust turu vastu.

6. Kui pädev asutus leiab, et mõni muu pädev asutus on kehtestanud turu tunnustatud tava, mis ei vasta lõikes 2 sätestatud kriteeriumidele, aitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 19 sätestatud volitusi kasutades nendel asutustel kokkuleppele jõuda.

Kui pädevad asutused kokkuleppele ei jõua, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teha otsuse kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõikega 3.

7. Selleks et tagada käesoleva artikli järjekindel ühtlustamine, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustab kriteeriumid, korra ja nõuded, mille alusel kehtestada turu tunnustatud tava vastavalt lõigetele 2, 3 ja 4, ning selle hoidmise ja lõpetamise või tunnustamise tingimuste muutmise nõuded.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

8. Pädevad asutused vaatavad regulaarselt, kuid mitte harvem kui iga kahe aasta järel läbi turu tunnustatud tavad, mille nad on kehtestanud, võttes eelkõige arvesse olulisi muudatusi asjakohases turukeskkonnas, näiteks muudatusi kauplemiseeskirjades või turu infrastruktuuris, et otsustada, kas turu tunnustatud tava tuleks hoida, lõpetada või turutava tunnustamise tingimusi muuta.

9. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avalikustab oma veebisaidil turu tunnustatud tavade loetelu ja teabe selle kohta, millistes liikmesriikides neid järgitakse.

10. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve jälgib turu tunnustatud tavade järgimist ja esitab komisjonile kord aastas aruande selle kohta, kuidas neid tavasid asjaomastel turgudel järgitakse.

11. Pädevad asutused teatavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele turu tunnustatud tavad, mille nad on kehtestanud hiljemalt 2. juuliks 2014 kolme kuu jooksul pärast lõikes 7 osutatud regulatiivsete tehniliste standardite jõustumist.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud turu tunnustatud tavasid järgitakse asjaomases liikmesriigis seni, kuni pädev asutus teeb turutava jätkumise kohta lõike 4 kohaselt antud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve arvamuse alusel otsuse.

Artikkel 14

Siseteabe alusel kauplemise ja siseteabe õigusvastase avaldamise keeld

Isik ei tohi:

- a) kaubelda ega teha katset kaubelda siseteabe alusel;
- b) soovitada teisel isikul tegeleda siseteabe alusel kauplemisega ega mõjutada teda siseteabe alusel kauplema ega
- c) avaldada õigusvastaselt siseteavet.

Artikkel 15

Turuga manipuleerimise keeld

Isik ei tohi turuga manipuleerida ega teha turuga manipuleerimise katset.

Artikkel 16

Turukuritarvituse ärahoidmine ja avastamine

1. Turukorraldajad ja kauplemiskoha tegevust korraldavad investeerimisühingud kehtestavad tõhusad süsteemid ja protseduurid, mille eesmärk on ära hoida ja avastada siseteabe alusel kauplemist, turuga manipuleerimist ning siseteabe alusel kauplemise ja turuga manipuleerimise katseid kooskõlas direktiivi 2014/65/EL artiklitega 31 ja 54.

Esimeses lõigus osutatud isik annab kauplemiskoha pädevale asutusele viivitamata teada korraldustest ja tehingutest, sealhulgas nende ärajätmisest või muutmisest, mille puhul võiks tegemist olla siseteabe alusel kauplemise, turuga manipuleerimise või siseteabe alusel kauplemise katse või turuga manipuleerimise katsega.

2. Isik, kelle ametialaseks tegevuseks on tehingute vahendamine või täitmine, kehtestab tõhusad süsteemid ja protseduurid kahtlaste korralduste ja tehingute avastamiseks ja nendest teatamiseks. Isik peab vastavalt lõikele 3 viivitamata teavitama pädevat asutust, kui tal on mõistlik kahtlus, et finantsinstrumendiga seotud korralduse puhul, mis antakse, või tehingu puhul, mis täidetakse kauplemiskohas või väljaspool seda, võiks tegemist olla siseteabe alusel kauplemise, turuga manipuleerimise või siseteabe alusel kauplemise katse või turuga manipuleerimise katsega.

3. Ilma et see piiraks artikli 22 kohaldamist, kohaldatakse isikute suhtes, kelle ametialane tegevus hõlmab tehingute vahendamist või täitmist, selle liikmesriigi teatamise eeskirju, kus nad on registreeritud või kus asub nende peakorter või filiaal (filiaali puhul). Teade adresseeritakse nimetatud liikmesriigi pädevale asutusele.

4. Liikmesriigid tagavad, et kahtlaste korralduste ja tehingute kohta teavet saavad lõikes 3 osutatud pädevad asutused edastavad selle teabe kohe asjaomaste kauplemiskohtade pädevatele asutustele.

5. Selleks et tagada käesoleva artikli järjekindel ühtlustamine, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks:

- a) asjakohased kokkulepped, süsteemid ja protseduurid lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuete täitmiseks ning
- b) teatevormid lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuete täitmiseks.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2016.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

3. PEATÜKK

AVALIKUSTAMISNÕUDED

Artikkel 17

Siseteabe avalikustamine

1. Emitent teavitab avalikkust temaga otseselt seotud siseteabest võimalikult kiiresti.

Emitent tagab, et siseteave avalikustatakse sellisel viisil, mis võimaldab avalikkusel sellele kiire juurdepääsu ning seda täielikult, täpselt ja õigeaegselt hinnata, ning kui see on kohaldatav, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/109/EÜ⁽¹⁾ artiklis 21 osutatud ametlikult kindlaksmääratud süsteemis. Emitent ei tohi avalikustamisel siseteavet siduda oma tegevuse reklaamimisega. Emitent avaldab kogu siseteabe, mis tuleb avalikkusele kättesaadavaks teha, oma veebisaidil ja säilitab seda seal vähemalt viis aastat.

Käesolevat artiklit kohaldatakse emitentide suhtes, kes on taotlenud oma finantsinstrumentide kauplemisele võtmist teatava liikmesriigi reguleeritud turul või kelle finantsinstrumendid on kauplemisele võetud, ja üksnes mitmepoolses kauplemissüsteemis või organiseeritud kauplemissüsteemis kaubeldava instrumendi korral emitentide suhtes, kelle finantsinstrumendid on võetud kauplemisele teatava liikmesriigi mitmepoolses kauplemissüsteemis või organiseeritud kauplemissüsteemis või kes on taotlenud oma finantsinstrumentide kauplemisele võtmist liikmesriigi mitmepoolses kauplemissüsteemis.

2. Lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline avalikustab tõhusalt ja õigel ajal lubatud heitkoguse väärtpaberitega seotud siseteabe, mis on tema valduses seoses tema äritegevusega, sealhulgas direktiivi 2003/87/EÜ I lisas nimetatud lennutegevus või käitised nimetatud direktiivi artikli 3 punkti e tähenduses, mida asjaomane osaline või tema emattevõtja või sidusettevõtja täielikult või osaliselt omab või kontrollib või mille tegevuse eest on osaleja või tema emattevõtja või sidusettevõtja täielikult või osaliselt vastutav. Käitiste kohta tuleb avalikustada asjakohane teave käitiste võimsuse ja kasutamise kohta, sealhulgas selliste käitiste kavandatud või kavandamata mittekasutatavuse kohta.

Esimest lõiku ei kohaldata lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalise suhtes, kui tema omandis, kontrolli all või vastutusel olevate käitiste või lennutegevuse heitkogused ei ületanud eelmisel aastal CO₂-ekvivalendi alammäära ja kui nimisoojusvõimsus ei ületanud põletamise korral alammäära.

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse CO₂-ekvivalendi alammäär ja nimisoojusvõimsuse alammäär eesmärgiga kohaldada käesoleva lõike teises lõigus sätestatud erandit.

3. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse pädev asutus, keda tuleb käesoleva artikli lõigete 4 ja 5 kohaselt teavitada.

4. Emitent või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline võib lõikes 1 osutatud siseteabe avalikustamisega omal vastutusel viivitada, kui kõik järgmised tingimused on täidetud:

- a) viivitamatu avalikustamine kahjustaks tõenäoliselt emitendi või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalise õigustatud huve;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/109/EÜ läbipaistvuse nõuete ühtlustamise kohta teabele, mis kuulub avaldamisele emitentide kohta, kelle väärtpaberid on lubatud reguleeritud turul kauplemisele, ning millega muudetakse direktiivi 2001/34/EÜ (ELT L 390, 31.12.2004, lk 38).

- b) teabe avalikustamisega viivitamine ei eksitaks tõenäoliselt avalikkust;
- c) emitent või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline suudab tagada kõnealuse teabe konfidentsiaalsuse.

Mitmetest etapist koosneva pikaajalise protsessi puhul, mille eesmärk on põhjustada või mille tulemuseks on konkreetne asjaolu või sündmus, võib emitent või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline viivitada selle protsessiga seotud siseteabe avalikustamisega omal vastutusel, kui esimese lõigu punktide a, b ja c tingimused on täidetud.

Kui emitent või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline on viivitanud siseteabe avalikustamisega käesoleva lõike kohaselt, teavitab ta kohe pärast siseteabe avalikustamist lõikes 3 täpsustatud pädevat asutust teabe avalikustamisega viivitamisest ja esitab kirjaliku selgituse selle kohta, kuidas käesolevas lõikes sätestatud tingimused olid täidetud. Alternatiivina võivad liikmesriigid ette näha, et nimetatud selgitus tuleb esitada üksnes lõikes 3 täpsustatud pädeva asutuse nõudmisel.

5. Finantssüsteemi stabiilsuse säilitamise huvides võib emitent, kes on krediitiasutus või finantseerimisasutus, viivitada siseteabe, sh teabe, mis on seotud ajutiste likviidsusprobleemiga ning eeskätt vajadusega saada keskpangalt või viimase instantsi laenajalt ajutist likviidsusabi, avalikustamisega omal vastutusel, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- a) siseteabe avalikustamine võib ohustada emitendi ja finantssüsteemi finantsstabiilsust;
- b) avalikustamisega viivitamine on avalikkuse huvides;
- c) teabe konfidentsiaalsust on võimalik tagada ja
- d) lõikes 3 täpsustatud pädev asutus on avalikustamisega viivitamisega nõustunud seetõttu, et punktides a, b ja c sätestatud tingimused on täidetud.

6. Lõike 5 punktide a-d kohaldamisel annab emitent lõikes 3 täpsustatud pädevale asutusele teada, et ta kavatses siseteabe avaldamisega viivitada, ja esitab tõendid selle kohta, et lõike 5 punktides a, b ja c sätestatud tingimused on täidetud. Lõikes 3 täpsustatud pädev asutus konsulteerib, nagu asjakohane, keskpangaga või makrotasandi usaldatavusjärelevalve asutusega või mõne järgmise asutusega:

- a) kui emitent on krediitiasutus või investeerimisühing, siis asutus, mis on määratud vastavalt direktiivi 2013/36/EL⁽¹⁾ artikli 133 lõikele 1;
- b) muudel juhtudel kui punktis a osutatud juhul muu siseriiklik asutus, kes vastutab emitendi järelevalve eest.

Lõikes 3 täpsustatud pädev asutus tagab, et siseteabe avalikustamisega viivitatakse üksnes nii kaua, kui see on vajalik avalikes huvides. Lõikes 3 täpsustatud pädev asutus hindab vähemalt kord nädalas, kas lõike 5 punktides a, b ja c sätestatud tingimused on endiselt täidetud.

Kui lõikes 3 täpsustatud pädev asutus ei nõustu siseteabe avalikustamisega viivitamisega, avalikustab emitent siseteabe kohe.

Käesolevat lõiget kohaldatakse juhtudel, kus emitent otsustab, et ta ei viivita siseteabe avalikustamisega kooskõlas lõikega 4.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediitiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

Käesolevas lõikes sisalduvad viited lõikes 3 täpsustatud pädevale asutusele ei piira pädeva asutuse võimet täita oma ülesandeid artikli 23 lõikes 1 osutatud viisidel.

7. Kui siseteabe avalikustamisega on viivitatud kooskõlas lõigetega 4 või 5 ning sellise siseteabe konfidentsiaalsus ei ole enam tagatud, peab emitent või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline selle siseteabe võimalikult kiiresti avalikustama.

Käesolev lõige hõlmab olukordi, kui kuuldus puudutab otseselt siseteavet, mille avalikustamisega viivitati kooskõlas lõigetega 4 või 5, või kui kuuldus on piisavalt täpne, et viidata sellele, et siseteabe konfidentsiaalsus ei ole enam tagatud.

8. Kui emitent või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline või nende nimel või arvel tegutsev isik avaldab siseteabe kolmandale isikule töösuhte, kutsealal tegutsemise või muude kohustustega seotud tavapärase tegevuse käigus, nagu on osutatud artikli 10 lõikes 1, peab ta selle teabe täielikult ja tegelikult avalikustama; kui teave avaldati kolmandale isikule tahtlikult, peab avalikustamine toimuma samal ajal, teabe tahtmatu avaldamise korral peab avalikustamine toimuma kohe. Käesoleva lõike sätteid ei kohaldata juhul, kui teavet saaval isikul on vaikumiskohustus, olenemata sellest, kas see kohustus põhineb seadusel, määrusel, põhikirjal või lepingul.

9. Kauplemiskoht võib avalikustada siseteabe, mis on seotud emitendiga, kelle finantsinstrumentidega on lubatud kaubelda VKEde kasvuturul, emitendi veebisaidi asemel oma veebisaidil, kui see kauplemiskoht otsustab anda kõnealusel turul tegutsevatele emitentidele sellise võimaluse.

10. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaolised rakendamistingimused, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks:

- a) tehnilised vahendid siseteabe nõuetekohaseks avalikustamiseks, nagu on sätestatud lõigetes 1, 2, 8 ja 9; ning
- b) tehnilised vahendid siseteabe avalikustamisega viivitamiseks, nagu on sätestatud lõigetes 4 ja 5.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab nende rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2016.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

11. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve annab suunised selle kohta, kuidas koostada mittetäielik soovituslik loetelu emitendi õigustatud huvidest, nagu on osutatud lõike 4 punktis a, ja olukordadest, kus siseteabe avalikustamisega viivitamine lõike 4 punktiga b tõenäoliselt eksitab avalikkust.

Artikkel 18

Insaiderite nimekiri

- 1. Finantsinstrumendi emitent või tema nimel või arvel tegutsev isik peab:
 - a) koostama nimekirja kõigist isikutest, kellel on juurdepääs siseteabele ning kes töötavad tema heaks töölepingu alusel või täidavad muul viisil ülesandeid, mille tõttu on neil juurdepääs siseteabele, nagu nõustajad, raamatupidajad või reitinguagentuurid („insaiderite nimekiri”);
 - b) insaiderite nimekirja kohe ajakohastama vastavalt lõikele 4 ja
 - c) esitama pädeva asutuse taotluse korral insaiderite nimekirja võimalikult kiiresti sellele asutusele.

2. Emitendid või nende nimel või arvel tegutsevad isikud võtavad mõistlikke meetmeid tagamaks, et kõik insaiderite nimekirja kantud isikud tunnustavad kirjalikult sellega kaasnevaid õiguslikke kohustusi ning on teadlikud siseteabe alusel kauplemise ning siseteabe õigusvastase avaldamise eest kohaldatavatest karistustest.

Kui emitendi nimel või arvel võtab insaiderite nimekirja koostamise ja ajakohastamise ülesande enda peale mõni teine isik, jääb emitent täielikult vastutavaks käesoleva artikli järgimise eest. Emitendil on alati õigus tutvuda insaiderite nimekirjaga.

3. Insaiderite nimekiri sisaldab vähemalt järgmist:

- a) siseteabele juurdepääsu omavate isikute isikuandmed;
- b) põhjus, miks mingi isik insaiderite nimekirja on kantud;
- c) kuupäev ja kellaaeg, millal vastavale isikule siseteabele juurdepääs anti, ning
- d) kuupäev, millal insaiderite nimekiri koostati.

4. Emitendid või nende nimel või arvel tegutsevad isikud uuendavad insaiderite nimekirja järgmiste asjaolude esinemisel kohe, lisades uuendamise kuupäeva:

- a) kui nimekirjas juba oleva isiku insaiderite nimekirja kandmise põhjus muutub;
- b) kui lisandub uus isik, kellel on juurdepääs siseteabele ja kes tuleb seetõttu insaiderite nimekirja kanda, ning
- c) kui isikul ei ole enam siseteabele juurdepääsu.

Iga kord, kui nimekirja uuendatakse, märgitakse kuupäev ja kellaaeg, mil uuendamise põhjustanud muutus toimus.

5. Emitendid ja kõik isikud, kes nende nimel või arvel tegutsevad, säilitavad insaiderite nimekirja vähemalt viis aastat pärast selle koostamist või uuendamist.

6. Insaiderite nimekirja ei pea koostama emitendid, kelle finantsinstrumentidega on lubatud kaubelda VKEde kasvuturul, kui järgmised tingimused on täidetud:

- a) emitent võtab kõik mõistlikud meetmed tagamaks, et kõik siseteabele juurdepääsu omavad isikud tunnustavad sellega kaasnevaid õiguslikke kohustusi ning on teadlikud siseteabe alusel kauplemise ja siseteabe õigusvastase avaldamise eest kohaldatavatest karistustest, ning
- b) emitent on võimeline esitama pädevale asutusele selle taotlusel insaiderite nimekirja.

7. Käesolevat artiklit kohaldatakse emitentide suhtes, kes on taotlenud oma finantsinstrumentide kauplemisele võtmist teatava liikmesriigi reguleeritud turul või kelle finantsinstrumendid on kauplemisele võetud, ja üksnes mitmepoolses kauplemissüsteemis või organiseeritud kauplemissüsteemis kaubeldava finantsinstrumendi korral emitentide suhtes, kelle finantsinstrumendid on võetud kauplemisele teatava liikmesriigi mitmepoolses kauplemissüsteemis või organiseeritud kauplemissüsteemis või kes on taotlenud oma finantsinstrumentide kauplemisele võtmist mõne liikmesriigi mitmepoolses kauplemissüsteemis.

8. Käesoleva artikli lõikeid 1-5 kohaldatakse ka:

- a) lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaliste suhtes seoses lubatud heitkoguse väärtpabereid puudutava siseteabega, mis tekib seoses natuuras tehingutega, mida see lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline teeb;

b) enampakkumisplatvormide, enampakkumise korraldajate ja enampakkumise seire teostajate suhtes seoses lubatud heitkoguse väärtpaberite või neil põhinevate enampakkumistoodete enampakkumistega, mida korraldatakse vastavalt määrusele (EL) nr 1031/2010.

9. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaolised kohaldamistingimused, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks käesolevas artiklis osutatud insaiderite nimekirja täpne vorm ja insaiderite nimekirja uuendamise viis.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2016.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 19

Juhtide tehingud

1. Juhtimiskohustusi täitvad isikud ja nendega lähedalt seotud isikud teatavad emitendile või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalisele ja lõike 2 teises lõigus osutatud pädevale asutusele:

a) seoses emitendiga kõik tehingud, mis nad on oma arvel teinud asjaomase emitendi aktsiatega või võlainstrumentidega või nendega seotud tuletisinstrumentide või muude finantsinstrumentidega;

b) seoses lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalisega kõik tehingud, mis nad on oma arvel teinud lubatud heitkoguse väärtpaberite ning neil põhinevate enampakkumistoodete või seotud tuletisinstrumentidega.

Teade esitatakse kohe, kuid mitte hiljem kui kolmandal tööpäeval tehingu tegemise kuupäevast arvates.

Esimest lõiku kohaldatakse, kui tehingute maht on jõudnud kalendriaasta jooksul lõikes 8 või, kui see on asjakohane, lõikes 9 sätestatud künniseni.

2. Lõike 1 kohaldamisel, ja ilma et see piiraks liikmesriikide õigust sätestada nimetatud artiklis loetlemata muid teatamiskohustusi, teatavad lõikes 1 osutatud isikud pädevatele asutustele kõik oma arvel tehtud tehingud.

Lõikes 1 osutatud teadete esitamise kohustusele kohaldatakse emitendi või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalise registreerimiskoha liikmesriigi õigust. Teade esitatakse nimetatud liikmesriigi pädevale asutusele kolme tööpäeva jooksul pärast tehingu kuupäeva. Kui emitent ei ole liikmesriigis registreeritud, esitatakse teade päritoluliikmesriigi pädevale asutusele kooskõlas direktiivi 2004/109/EÜ artikli 2 lõike 1 punktiga i või selle puudumisel kauplemiskoha pädevale asutusele.

3. Emitent või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline tagab, et teave, millest on teatatud lõike 1 kohaselt, avalikustatakse kohe, kuid mitte hiljem kui kolme tööpäeva jooksul pärast tehingu kuupäeva ning seda tehakse viisil, mis võimaldab teabele kedagi diskrimineerimata kiiresti juurde pääseda kooskõlas artikli 17 lõike 10 punktis a osutatud rakenduslike tehniliste standarditega.

Emitent või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline kasutab meediakanalit, mille kaudu on mõistliku eelduse kohaselt võimalik teavet kogu liidus tõhusalt avalikkusele levitada, ning kui see on kohaldatav, kasutab ta selleks direktiivi 2004/109/EÜ artiklis 21 osutatud ametlikult kindlaksmääratud süsteemi.

Alternatiivina võib siseriiklik õigus ette näha, et pädev asutus võib ise teabe avalikustada.

4. Käesolevat artiklit kohaldatakse emitentide suhtes, kes:

- a) on taotlenud oma finantsinstrumentide kauplemisele võtmist reguleeritud turul või kelle finantsinstrumendid on reguleeritud turul kauplemisele võetud või
- b) üksnes mitmepoolses kauplemissüsteemis või organiseeritud kauplemissüsteemis kaubeldava finantsinstrumendi korral emitentide suhtes, kes on saanud oma finantsinstrumentidega kauplemise loa mitmepoolses kauplemissüsteemis või organiseeritud kauplemissüsteemis või on taotlenud oma finantsinstrumentide kauplemisele võtmist mitmepoolses kauplemissüsteemis.

5. Emitent ja lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline teatab juhtimiskohustusi täitvatele isikutele käesoleva artikli kohastest kohustustest kirjalikult. Emitent ja lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osaline koostab nimekirja juhtimiskohustusi täitvatest isikutest ja nendega lähedalt seotud isikutest.

Juhtimiskohustusi täitvad isikud teatavad nendega lähedalt seotud isikutele käesoleva artikli kohastest kohustustest kirjalikult ja hoiavad selle teate koopia alles.

6. Lõikes 1 osutatud tehinguteates esitatakse järgmised andmed:

- a) isiku nimi;
- b) teate esitamise põhjus;
- c) asjaomase emitendi või lubatud heitkoguse väärtpaberite turu osalise nimi;
- d) finantsinstrumendi kirjeldus ja tunnusnumber;
- e) tehingu(te) olemus (omandamine, võõrandamine vm) ja andmed selle kohta, kas tehing on seotud aktsiaoptsiooniprogrammide läbiviimisega või lõikes 7 osutatud konkreetsete näidetega;
- f) tehingu(te) kuupäev ja koht ja
- g) tehingu(te) hind ja maht. Kui tegemist on pandiga, mille väärtus võib tingimuste kohaselt muutuda, tuleks see avalikustada koos pandi väärtusega päeval, mil pant seatakse.

7. Lõike 1 kohaldamisel tuleb teatada muu hulgas ka järgmised tehingud:

- a) finantsinstrumentide pantimine või laenuks andmine lõikes 1 osutatud juhtimiskohustusi täitva isiku ja temaga lähedalt seotud isiku poolt või nimel;
- b) tehingud, mida tehinguid ametialaselt vahendav või täitev või muu isik teeb lõikes 1 osutatud juhtimiskohustusi täitva isiku või temaga lähedalt seotud isiku nimel, sealhulgas juhul, kui kasutatakse kaalutlusõigust;
- c) tehingud, mis on tehtud elukindlustuse raames, mis on määratletud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2009/138/EÜ⁽¹⁾, kui
 - i) kindlustusvõtja on lõikes 1 osutatud juhtimiskohustusi täitev isik või temaga lähedalt seotud isik,

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

ii) investeerimisriski kannab kindlustusvõtja ja

iii) kindlustusvõtja võib volituste või kaalutusõiguse alusel teha selles elukindlustuses sisalduvate konkreetsete finantsinstrumentidega seotud investeerimisotsuseid või täita selle elukindlustuse finantsinstrumentidega seotud tehinguid.

Punkti a kohaldamisel ei ole seoses finantsinstrumentide depookontole paigutamise ja finantsinstrumentide pandist ega selletaolisest tagatisest teatada, v.a juhul ja kuni pandi või muu tagatise eesmärk on tagada teatav krediidiliin.

Kuivõrd käesoleva lõike kohaselt peab tehingutest teatama kindlustusvõtja, siis kindlustusandja kohta teatamiskohustus ei kehti.

8. Lõiget 1 kohaldatakse tehingutele alates tehingust, millega kalendriaastal kogusummas ületatakse 5 000 euro künnis. 5 000 euro künnise arvutamiseks liidetakse kõik lõikes 1 osutatud tehingud ilma tasaarveldusega (netting) kokku.

9. Pädev asutus võib otsustada tõsta lõikes 8 sätestatud künnise 20 000 euroni ning teavitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet enne kõrgema künnise kohaldamist oma otsusest selline künnis kehtestada ja esitab otsuse põhjenduse koos andmetega turutingimuste kohta. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avalikustab oma veebisaidil selliste künniste loetelu, mida käesoleva artikli kohaselt kohaldatakse, ja põhjendused, mille pädevad asutused on nende künniste kohta esitanud.

10. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka selliste isikute tehtavatele tehingutele, kes täidavad juhtimiskohustusi enampakkumisplatvormide, enampakkumise korraldajate ja enampakkumise seire teostajate koosseisus, kes on seotud määruse (EÜ) nr 1031/2010 kohaselt korraldatavate enampakkumistega, ja isikute suhtes, kes on nendega seotud, kui tehingud on seotud lubatud heitkoguse väärtpaberite, neil põhinevate enampakkumistoodetega või seotud tuletisinstrumentidega. Sellised isikud teavitavad oma tehingutest enampakkumisplatvormi, enampakkumise korraldajaid ja enampakkumise seire teostajaid, kui see on asjakohane, ning enampakkumisplatvormi, enampakkumise korraldajate ja enampakkumise seire teostajate, kui see on asjakohane, registreerimiskoha pädevat asutust. Enampakkumisplatvorm, enampakkumise korraldaja, enampakkumise seire teostaja või pädev asutus avalikustab teatatud teabe kooskõlas lõikega 3.

11. Ilma et see piiraks artikleid 14 ja 15, ei kauple emitendi juhtimiskohustusi täitev isik oma arvel ega kolmanda isikul arvel ei otse ega kaudselt emitendi aktsiate, võlainstrumentide, tuletisinstrumentide ega muude nendega seotud finantsinstrumentidega 30 kalendripäeva pikkusel keelualjal, mis eelneb vahearuaude või aastaaruande avalikustamisele, milleks asjaomane emitent on kohustatud vastavalt:

a) selle kauplemiskoha eeskirjadele, kus emitendi aktsiad on kauplemisele võetud, või

b) siseriiklikule õigusele.

12. Ilma et see piiraks artikleid 14 ja 15, võib emitent lubada juhtimiskohustusi täitval isikul kaubelda oma nimel või kolmanda isiku arvel lõikes 11 viidatud keelualjal, kas:

a) üksikjuhtumipõhiselt selliste erakorraliste asjaolude esinemise tõttu nagu tõsised finantsprobleemid, mis tingivad aktsiate kohese müümise, või

b) sellise kauplemise eripära tõttu, mis on seotud tehingutega, mis on tehtud töötajate osaluskeemi, kogumishoiuste skeemi, aktsiate kvalifitseerimise või aktsiate omandamise õiguse skeemi raames, või tehingutega, mille puhul asjaomase väärtpaberiga seotud omandiosalus ei muutu, või mis on nimetatud skeemidega või tehingutega seotud.

13. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse asjaolud, mille puhul võib emitent lubada kauplemist keeluajal, nagu on osutatud lõikes 12, sh asjaolud, mida peetakse erakorraliseks, ja tehingute liigid, mille puhul on kauplemiseks loa andmine põhjendatud.

14. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 35 vastu delegeeritud õigusakte, milles täpsustatakse tehingute liigid, mis tingivad lõikes 1 osutatud nõude täitmise.

15. Selleks et tagada lõike 1 ühetaoline kohaldamine, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, mis käsitleb vormi ja näidist, milles lõikes 1 osutatud teabest tuleb teatada ja see avalikustada.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 20

Investeeringissoovitused ja statistika

1. Isikud, kes koostavad või levitavad investeeringissoovitusi või muud investeeringistrateegiate soovitamist või väljapakkumist käsitlevat teavet, kannavad mõistlikku hoolt selle eest, et selline teave esitatakse erapooletul viisil, ning avalikustavad oma huvid või huvide konfliktid, mis on seotud finantsinstrumentidega, mida kõnealune teave käsitleb.

2. Avalik-õiguslikud asutused, kes levitavad statistilisi andmeid või prognoose, mis võivad avaldada märkimisväärset mõju finantsturgudele, peavad seda tegema erapooletul ja arusaadaval viisil.

3. Selleks et tagada käesoleva artikli järjekindel ühtlustamine, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks lõikes 1 osutatud isikukategooriate suhtes kohaldatav tehniline kord investeeringissoovituste või investeeringistrateegiate soovitamist või väljapakkumist käsitleva muu teabe esitamiseks erapooletul viisil ning konkreetsete huvide või huvide konfliktidele viitava teabe avalikustamiseks.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Lõikes 3 osutatud regulatiivsetes tehnilistes standardites sätestatud tehnilist korda ei kohaldata ajakirjanike suhtes, kellele kehtib liikmesriikides samaväärne kord, sh asjakohane iseregulatsioon, tingimusel et sellel regulatsioonil on samasugune toime nagu kõnealusel tehnilisel korral. Liikmesriigid teatavad kõnealuse samaväärse korra teksti komisjonile.

Artikkel 21

Teabe avalikustamine või levitamine meedia kaudu

Artikli 10, artikli 12 lõike 1 punkti c ja artikli 20 kohaldamisel ja kui teave on avalikustatud või seda on lehitatud või kui soovitusi on koostatud või lehitatud ajakirjanduse või muu meediakanalites kasutatava väljendusviisi jaoks, hinnatakse seda avalikustamist või levitamist, võttes arvesse eeskirju, mis hõlmavad ajakirjandusvabadust ja sõnavabadust muudes meediakanalites, ning eeskirju või koodeksit, mis reguleerivad ajakirjaniku kutset, v.a juhul kui:

a) asjaomased isikud või nendega lähedalt seotud isikud saavad kõnealuse teabe avalikustamisest või levitamisest otseselt või kaudselt eeliseid või kasu või

- b) teave avalikustatakse või seda levitatakse kavatsusega eksitada turgu finantsinstrumentide pakkumise, nõudluse või hinna suhtes.

4. PEATÜKK

EUROOPA VÄÄRTPABERITURUJÄRELEVALVE JA PÄDEVAD ASUTUSED

Artikkel 22

Pädevad asutused

Ilma et see piiraks õigusasutuste pädevust, määrab iga liikmesriik käesoleva määruse täitmiseks ühe pädeva haldusasutuse. Liikmesriik teavitab sellest komisjoni, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet ja muude liikmesriikide pädevaid asutusi. Pädev asutus tagab käesoleva määruse sätete kohaldamise oma territooriumil, võttes arvesse kõiki tema territooriumil teostatavaid tegevusi ja välisriigis teostatavaid tegevusi, mis on seotud instrumentidega, mis on võetud kauplemisele tema territooriumi reguleeritud turul ja mille kohta on esitatud taotlus sellisel turul kauplemisele võtmiseks, millega tehakse pakkumisi enampakkumise platvormil või millega kaubeldakse tema territooriumil tegutsevas mitmepoolses kauplemissüsteemis või organiseeritud kauplemissüsteemis või millega seoses on taotletud nende kauplemisele võtmist tema territooriumil tegutsevas mitmepoolses kauplemissüsteemis.

Artikkel 23

Pädeva asutuse pädevus

1. Pädev asutus täidab oma ülesandeid ja kasutab oma pädevust järgmisel viisil:
 - a) vahetult;
 - b) koostöös muude ametiasutuste või turul tegutsevate ettevõtjatega;
 - c) omal vastutusel, delegeerides need sellistele ametiasutustele või turul tegutsevatele ettevõtjatele;
 - d) suunates küsimuse pädevale õigusasutusele.
2. Selleks et täita käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid, on pädeval asutusel kooskõlas siseriikliku õigusega vähemalt järgmised järelevalve- ja uurimispädevused:
 - a) juurdepääs kõikidele mis tahes kujul dokumentidele ja muudele andmetele ning õigus saada või teha neist koopiaid;
 - b) õigus nõuda teavet kõigilt isikutelt, ka nendelt, kes on järjestikku seotud korralduste edastamise või asjaomaste toimingute tegemisega, ja neid volitanud isikutelt ning vajaduse korral õigus isik teabe saamiseks välja kutsuda ja teda küsitleda;
 - c) kauba tuletisinstrumentide korral õigus nõuda tüüpvormide alusel teavet seotud hetketurgude osalistelt, õigus saada tehinguaruandeid ning pääseda vahetult ligi kauplejate süsteemidele;
 - d) õigus korraldada kohapeal, v.a füüsiliste isikute eluruumides, kontrollle või uurimist;
 - e) piiramata teise lõigu kohaldamist, õigus siseneda füüsiliste ja juriidiliste isikute tööruumidesse, et võtta kaasa dokumente ja muid mis tahes kujul andmeid, kui esineb mõistlik kahtlus, et kontrolli või uurimise objektiga seotud dokumendid ja muud andmed võivad olla olulised siseteabe alusel kauplemise või turuga manipuleerimise juhtumi kui käesoleva määruse rikkumise tõendamiseks.
 - f) õigus anda asi üle uurimiseks kriminaalmenetluses;
 - g) õigus nõuda investeerimisühingute, krediidasutuste või finantseerimisasutuste valduses olevaid telefonikõnede ja elektroonilise side andmeid ning andmeliikluse andmeid;

- h) õigus nõuda juhul, kui seda siseriiklikus õiguses lubatakse, telekommunikatsioonioperaatori valduses olevaid andmeliikluse andmeid, kui on mõistlik kahtlus, et toime on pandud õigusrikkumine, ja kui nimetatud andmed võivad olla olulised artikli 14 punkti a või b või artikli 15 rikkumise uurimiseks;
- i) õigus taotleda vara kasutamise või käsutamise piiramist, samuti arestimist;
- j) õigus peatada asjakohaste finantsinstrumentidega kauplemine;
- k) õigus nõuda sellise tegevuse ajutist lõpetamist, mida pädev asutus peab käesoleva määrusega vastuolus olevaks;
- l) õigus kehtestada kutsetegevuse ajutine keeld;
- m) võtta kõik meetmed, mida on vaja avalikkuse nõuetekohaseks teavitamiseks, sh avalikustatud väära või eksitava teabe parandamine, nõudes muu hulgas väära või eksitavat teavet avaldanud või levitanud emitendilt või teiselt isikult õienduse avaldamist.

Kui siseriiklikus õiguses nõutakse asjaomase liikmesriigi õigusasutuselt eelnevat luba, et siseneda füüsiliste või juriidiliste isikute ruumidesse, nagu viidatud esimese lõigu punktis e, kasutatakse nimetatud punktis osutatud õigust alles pärast eelneva loa saamist.

3. Liikmesriigid tagavad asjakohaste meetmete olemasolu, nii et pädevatel asutustel on kõik nende ülesannete täitmiseks vajalikud järelevalve- ja uurimispädevused.

Käesolev määrus ei piira õigus- ja haldusnorme, mis on vastu võetud seoses ülevõtmispakkumiste, ühinemistehingute ja muude tehingutega, mis mõjutavad osalust äriühingus või kontrolli äriühingu üle, mille üle teostab järelevalvet järelevalveasutus, kelle on liikmesriigid määranud vastavalt direktiivi 2004/25/EÜ artiklile 4, millega kehtestatakse nõuded, mis täiendavad käesoleva määruse nõudeid.

4. Isik, kes annab pädevale asutusele käesoleva määruse kohaselt teavet, ei riku teabe avaldamisele lepingu või õigus- või haldusnormidega kehtestatud piirangut ning teavitav isik ei kannu selle eest mingit vastutust.

Artikkel 24

Koostöö Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega

1. Pädevad asutused teevad käesoleva määruse täitmiseks koostööd Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega vastavalt määrusele (EL) nr 1095/2010.
2. Pädevad asutused esitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele viivitamata kogu teabe, mis on tema ülesannete täitmiseks vajalik, vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 35.
3. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaolised kohaldamistingimused, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks lõikes 2 osutatud teabevahetuse kord ja vormid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2016.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 25

Koostöökohustus

1. Pädevad asutused teevad omavahel ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega koostööd, kui see on käesoleva määruse täitmiseks vajalik, v.a juhul, kui kohaldatakse mõnd lõikes 2 sätestatud erandit. Pädevad asutused abistavad muude liikmesriikide pädevaid asutusi ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet. Eelkõige vahetavad nad põhjendamatu viivitusega teavet ning teevad koostööd uurimise, järelevalve ja õigus- ja haldusnormide täitmise tagamise vahendite kasutamise käigus.

Esimeses lõigus sätestatud koostöö- ja abistamiskohustus kehtib ka komisjoni suhtes seoses teabevahetusega selliste kaupade kohta nagu ELi toimimise lepingu I lisas loetletud põllumajandustooted.

Pädevad asutused ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teevad koostööd vastavalt määrusele (EL) nr 1095/2010, eriti selle artiklile 35.

Kui liikmesriigid otsustavad artikli 30 lõike 1 teise lõigu kohaselt kehtestada kriminaalkaristused, mida kohaldatakse käesoleva määruse sätteid puudutavate ja nimetatud artiklis osutatud rikkumiste korral, tagavad nad, et võetakse asjakohaseid meetmeid, et pädevatel asutustel oleks kõik vajalikud pädevused teha oma kohtualluvuse piires koostööd õigusasutustega, et saada teavet, mis on seotud käesoleva määruse võimaliku rikkumisega seoses algatatud kriminaaluurimise või -menetlusega, ja esitavad need andmed muudele pädevatele asutustele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, et täita kohustust teha käesoleva määruse kohaldamisel üksteisega ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega koostööd.

2. Kui pädevalt asutuselt taotletakse teabe esitamise või uurimisega seoses koostöö tegemist, siis võib ta sellest keelduda järgmistel erandlikel asjaoludel, nimelt kui:

- a) asjaomase teabe esitamine võib kahjustada selle liikmesriigi julgeolekut, kelle poole pöörduiti, eelkõige terrorismi- ja muude raskete kuritegude vastast võitlust;
- b) taotluse rahuldamine kahjustaks tõenäoliselt tema enda uurimistegevust või õigus- ja haldusnormide täitmise tagamise vahendite kasutamist või, kui see on kohaldatav, kriminaaluurimist;
- c) sama teo ja sama isiku suhtes on juba algatatud kohtumenetlus taotluse saanud liikmesriigis või
- d) taotluse saanud liikmesriigis on isiku suhtes sama teo suhtes juba tehtud lõplik kohtuotsus.

3. Pädevad asutused ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teevad koostööd Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 713/2009 ⁽¹⁾ loodud Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööametiga (ACER) ning liikmesriikide reguleerivate asutustega, et tagada kooskõlastatud lähenemisviisi rakendamine asjakohaste eeskirjade järgimise tagamisel, kui tehingud, kauplemisega seotud korraldused või muu tegevus või toiming on seotud ühe või mitme käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluva finantsinstrumendiga ning ühe või mitme määruse (EL) nr 1227/2011 artiklite 3, 4 ja 5 reguleerimisalasse kuuluva energia hulgimüügi tootega. Kohaldades energia hulgimüügi toodetega seotud finantsinstrumentide suhtes käesoleva määruse artikleid 7, 8 ja 12, võtavad pädevad asutused arvesse määruse (EL) nr 1227/2011 artiklis 2 sätestatud mõistete eritunnuseid ning määruse (EL) nr 1227/2011 artikleid 3, 4 ja 5.

4. Pädevad asutused esitavad nõudmisel kohe kogu teabe, mida nõutakse lõikes 1 osutatud eesmärgil.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ELT L 211, 14.8.2009, lk 1).

5. Kui pädev asutus on veendunud, et teise liikmesriigi territooriumil pannakse toime või on toime pandud käesoleva määruse sätetega vastuolus olev tegu või see tegu avaldab mõju teises liikmesriigis asuvas kauplemisskohas kaubeldavatele finantsinstrumentidele, teatab ta sellest nii täpselt kui võimalik teise liikmesriigi pädevale asutusele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ning energia hulgimüügitoodete korral ACERile. Asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused konsulteerivad üksteise ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega ning energia hulgimüügitoodete korral ACERiga asjakohaste meetmete võtmise üle ja teavitavad üksteist vahepeal toimunud olulistest muutustest. Nad kooskõlastavad oma tegevuse, et vältida võimalikku dubleerimist ja tegevuse kattumist halduskaristuste ja muude haldusmeetmete kohaldamisel piiriüleste juhtumite korral vastavalt artiklitele 30 ja 31, ning abistavad üksteist oma otsuste täitmisel.

6. Ühe liikmesriigi pädev asutus võib kohapealse kontrolli või uurimisega seoses taotleda abi teise liikmesriigi pädevalt asutuselt.

Taotluse esitanud pädev asutus võib esimeses lõigus osutatud taotlusest teavitada Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet. Piiriülese mõjuga uurimise või kontrolli korral peab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve pädeva asutuse taotluse korral uurimist või kontrolli koordineerima.

Kui pädev asutus saab teise liikmesriigi pädevalt asutuselt taotluse viia läbi kohapealne kontroll või uurimine, võib ta kasutada ühte järgmistest võimalustest:

- a) teeb ise kohapealse kontrolli või uurimise;
- b) lubab taotluse esitanud pädevalt asutuselt kohapealse kontrolli või uurimise osaleda;
- c) lubab taotluse esitanud pädevalt asutuselt ise teha kohapealse kontrolli või uurimise;
- d) määrab audiitorid või eksperdid kohapealset kontrolli või uurimist tegema;
- e) jagab teatavaid järelevalveülesandeid teiste pädevate asutustega.

Pädevad asutused võivad teha koostööd ka muude liikmesriikide pädevate asutustega, et hõlbustada rahaliste karistuste täitmisele pööramist.

7. Ilma et see piiraks ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaldamist, võib pädev asutus, kelle taotlust teabe või abi saamiseks vastavalt lõigetele 1, 3, 4 ja 5 ei täideta mõistliku aja jooksul või kelle taotlus teabe või abi saamiseks tagasi lükatakse, teavitada sellest tagasilükkamisest või täitmata jätmisest mõistliku aja jooksul Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet.

Sel juhul võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võtta meetmed vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 19, ilma et see piiraks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võimalust tegutseda vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 17.

8. Pädevad asutused teevad koostööd ja vahetavad teavet liikmesriikide ning kolmandate riikide asjaomaste reguleerivate asutustega, kes vastutavad seotud hetketurgude eest, kui neil on mõistlik kahtlus, et pannakse toime või on toime pandud tegu, mis kujutab endast käesoleva määruse rikkumist siseteabega kauplemise, siseteabe õigusvastase avaldamise ja turuga manipuleerimise näol. Sellise koostöö abil saadakse koondülevaade finants- ja hetketurgudest, tuvastatakse riigisiseseid ja piiriüleseid turukuritarvitusi ning mõistetakse karistusi.

Lubatud heitkoguse väärtpaberitega seoses tagatakse esimeses lõigus sätestatud koostöö ja teabevahetus ka järgmiste isikute abil:

- a) enampakkumise seire teostaja, võttes arvesse lubatud heitkoguse väärtpaberite või muude neil põhinevate enampakkumistoodete enampakkumisi, mis korraldatakse vastavalt määrusele (EL) nr 1031/2010, ning

- b) pädevad asutused, registri haldajad, sealhulgas põhihaldaja, ja muud direktiivi 2003/87/EÜ alusel nõuete täitmise üle teostatava järelevalve eest vastutavad avalik-õiguslikud asutused.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve toetab ja koordineerib koostööd ja teabevahetust pädevate asutuste ning muude liikmesriikide ja kolmandate riikide reguleerivate asutuste vahel. Pädevad asutused sõlmivad artikli 26 kohaselt võimaluse korral koostöökokkulepped kolmandate riikide reguleerivate asutustega, kes vastutavad seotud hetketurgude eest.

9. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaolised kohaldamistingimused, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks käesolevas artiklis osutatud teabevahetuse ja abistamise kord ning vormid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile 3. juuliks 2016.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 26

Koostöö kolmandate riikidega

1. Liikmesriikide pädevad asutused sõlmivad vajaduse korral kolmandate riikide järelevalveasutustega koostöökokkulepped teabevahetuse kohta kolmandate riikide järelevalveasutustega ja käesolevast määrusest tulenevate kohustuste täitmise kohta kolmandates riikides. Kõnealused koostöökokkulepped peavad tagama vähemalt tõhusa teabevahetuse, mis võimaldab pädevatel asutustel täita käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid.

Kui pädev asutus teeb sellise kokkuleppe sõlmimise ettepaneku, teavitab ta sellest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet ja muid pädevaid asutusi.

2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve lihtsustab ja koordineerib võimaluse korral koostöökokkulepete sõlmimist liikmesriikide pädevate asutuste ja kolmandate riikide asjaomaste järelevalveasutuste vahel.

Selleks et tagada käesoleva artikli järjekindel ühtlustamine, töötab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve välja regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, mis sisaldab näidiskoostöökokkulepet, mida liikmesriikide pädevad asutused peavad võimaluse korral kasutama.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2015.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu teises lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve lihtsustab ja koordineerib võimaluse korral ka sellise teabe vahetamist liikmesriikide pädevate asutuste vahel, mis saadakse kolmandate riikide järelevalveasutustelt ja mis võib olla artiklite 30 ja 31 alusel meetmete võtmise seisukohast oluline.

3. Pädevad asutused sõlmivad kolmandate riikide järelevalveasutustega teabevahetust reguleerivad koostöökokkulepped üksnes tingimusel, et avaldatava teabe suhtes kohaldatakse vähemalt samaväärseid ametisaladuse hoidmise tagatise, nagu on sätestatud artiklis 27. Selline teabevahetus peab olema ette nähtud kõnealuste pädevate asutuste ülesannete täitmiseks.

*Artikkel 27***Ametisaladus**

1. Käesoleva määruse kohaselt saadud, vahetatud või edastatud konfidentsiaalse teabe suhtes kehtib lõigetes 2 ja 3 sätestatud ametisaladuse hoidmise kohustus.
2. Kogu käesoleva määruse kohaselt pädevate asutuste vahel vahetatavat teavet, mis puudutab äri- või tegevustingimusi ja muid majanduslikke või isiklikke küsimusi, peetakse konfidentsiaalseks ja selle suhtes kohaldatakse ametisaladuse nõudeid, välja arvatud juhul, kui pädev asutus märgib teavet edastades, et selle võib avaldada, või kui avaldamise kohustus tuleneb kohtumenetlusest.
3. Ametisaladuse hoidmise kohustust kohaldatakse kõikide isikute suhtes, kes töötavad või on töötanud pädeva asutuse heaks või mõne ametiasutuse või turul tegutseva ettevõtja heaks, kellele pädev asutus on ülesandeid delegeerinud, sealhulgas pädeva asutuse lepinguliste audiitorite ja ekspertide suhtes. Ametisaladuse alla kuuluvat teavet ei avaldata ühelegi teisele isikule ega ametiasutusele, välja arvatud juhul, kui avaldamise kohustus tuleneb liidu või liikmesriigi õigusest.

*Artikkel 28***Andmekaitse**

Seoses isikuandmete töötlemisega käesoleva määruse raames täidavad pädevad asutused käesoleva määruse kohaldamiseks vajalikke ülesandeid kooskõlas siseriiklike õigus- ja haldusnormidega, millega võetakse üle direktiiv 95/46/EÜ. Töödeldes isikuandmeid käesoleva määruse raames, järgib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve määrust (EÜ) nr 45/2001.

Isikuandmeid säilitatakse kuni viis aastat.

*Artikkel 29***Isikuandmete avaldamine kolmandatele riikidele**

1. Liikmesriigi pädev asutus võib edastada isikuandmeid kolmandale riigile tingimusel, et direktiivi 95/46/EÜ nõuded on täidetud, ning üksnes igat juhtumit eraldi kaaludes. Pädev asutus tagab, et isikuandmete edastamine on käesoleva määruse kohaldamiseks vajalik ja et kolmas riik edastab andmed teisele kolmandale riigile üksnes tema sõnaselgel kirjalikul loal ja järgides liikmesriigi pädeva asutuse kehtestatud tingimusi.
2. Liikmesriigi pädev asutus avaldab teise liikmesriigi pädevalt asutuselt saadud isikuandmed kolmanda riigi järelevalveasutusele üksnes juhul, kui asjaomase liikmesriigi pädev asutus on saanud selleks andmed edastanud pädevalt asutuselt sõnaselge nõusoleku ja kui andmed avaldatakse ainult sellel eesmärgil, milleks kõnealune pädev asutus nõusoleku andis.
3. Kui koostöökokkuleppega nähakse ette isikuandmete vahetus, peab see toimuma kooskõlas siseriiklike õigus- ja haldusnormidega, millega võetakse üle direktiiv 95/46/EÜ.

5. PEATÜKK

HALDUSMEETMED- JA KARISTUSED*Artikkel 30***Halduskaristused ja muud haldusmeetmed**

1. Ilma et see piiraks kriminaalkaristusi ja pädevate asutuste järelevalvepädevust artikli 23 alusel, annavad liikmesriigid kooskõlas siseriikliku õigusega pädevatele asutustele õiguse kohaldada asjakohaseid halduskaristusi ja muid haldusmeetmeid vähemalt järgmiste rikkumiste korral:

- a) artiklite 14 ja 15, artikli 16 lõigete 1 ja 2, artikli 17 lõigete 1, 2, 4, 5 ja 8, artikli 18 lõigete 1– 6, artikli 19 lõigete 1, 2, 3, 5, 6, 7 ja 11 ning artikli 20 lõike 1 rikkumine ning

- b) koostööst keeldumine artikli 23 lõikes 2 osutatud uurimise, kontrolli või taotluse puhul või artikli 23 lõikes 2 osutatud uurimise, kontrolli või taotlusega seonduvate nõuete eiramine.

Liikmesriigid võivad hiljemalt 3. juuliks 2016 otsustada mitte kehtestada esimeses lõigus osutatud eeskirju halduskaristuste kohta, kui esimese lõigu punktides a või b osutatud õigusrikkumiste eest kohaldatakse juba siseriikliku õiguse kohaselt kriminaalkaristusi. Kui liikmesriigid nii otsustavad, siis teevad nad komisjonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele üksikasjalikult teatavaks nende kriminaalõiguse asjaomased osad.

Liikmesriigid teevad esimeses ja teises lõigus osutatud eeskirjad komisjonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele üksikasjalikult teatavaks hiljemalt 3. juuliks 2016. Nad teavitavad komisjoni ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet viivitamata eeskirjade hilisemast muutmisest.

2. Kooskõlas siseriikliku õigusega tagavad liikmesriigid, et pädevatel asutustel on lõike 1 esimese lõigu punktis a osutatud õigusrikkumiste korral õigus mõista vähemalt järgmisi halduskaristusi ja võtta järgmisi haldusmeetmeid:

- a) ettekirjutus, millega nõutakse, et õigusrikkumise eest vastutav isik lõpetaks asjaomase tegevuse ja hoiduks seda kordamast;
- b) sellise kasu sissenõudmine, mis on saadud õigusrikkumisest, või kahjum, mida on õigusrikkumisega ära hoitud, kui kõnealust kasu või kahjumit on võimalik kindlaks teha;
- c) avalik hoiatus, milles märgitakse vastutav isik ja õigusrikkumise laad;
- d) investeerimisühingu tegevusloa kehtetuks tunnistamine või peatamine;
- e) investeerimisühingus juhtimiskohustuste täitmise ajutise keelu kehtestamine investeerimisühingus juhtimiskohustusi täitva isiku või mis tahes muu vastutava füüsilise isiku suhtes;
- f) artikli 14 või 15 korduva rikkumise korral investeerimisühingus juhtimiskohustuste täitmise alalise keelu kehtestamine investeerimisühingus juhtimiskohustusi täitva isiku või rikkumise eest vastutava mis tahes muu füüsilise isiku suhtes;
- g) oma arvel kauplemise ajutise keelu kehtestamine investeerimisühingus juhtimiskohustusi täitva isiku või mis tahes muu vastutava füüsilise isiku suhtes;
- h) maksimaalne rahaline halduskaristus, mis vastab vähemalt kolmekordsele õigusrikkumisega saadud kasu või ära hoitud kahjumi summale, kui kõnealust kasu või kahjumit on võimalik kindlaks määrata;
- i) füüsilise isiku puhul on rahalise halduskaristuse maksimummäär vähemalt:
- i) artiklite 14 ja 15 rikkumise korral 5 000 000 eurot ja liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 2. juulil 2014;
- ii) artiklite 16 ja 17 rikkumise korral 1 000 000 eurot ja liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 2. juulil 2014 ning
- iii) artiklite 18, 19 ja 20 rikkumise korral 500 000 eurot ja liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 2. juulil 2014 ning

- j) juriidilise isiku puhul on rahalise halduskaristuse maksimummäär vähemalt:
- i) artiklite 14 ja 15 rikkumise korral 15 000 000 eurot või 15 % juriidilise isiku aastasest kogukäibest viimase olemasoleva raamatupidamise aruande järgi, mille on heaks kiitnud juhatus, või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 2. juulil 2014;
 - ii) artiklite 16 ja 17 rikkumise korral 2 500 000 eurot või 2 % juriidilise isiku aastasest kogukäibest viimase olemasoleva raamatupidamise aruande järgi, mille on heaks kiitnud juhatus, või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 2. juulil 2014 ning
 - iii) artiklite 18, 19 ja 20 rikkumise korral 1 000 000 eurot või liikmesriigis, mille rahaühik ei ole euro, vastav summa omavääringus 2. juulil 2014.

Käesolevas lõikes sisalduvad viited pädevale asutusele ei piira pädeva asutuse võimet täita oma ülesandeid artikli 23 lõikes 1 osutatud viisidel.

Esimese lõigu punkti j alapunktide i ja ii kohaldamisel, kui juriidiline isik on emaettevõtja või tütarettevõtja, kes on kohustatud koostama konsolideeritud raamatupidamise aruandeid vastavalt direktiivile 2013/34/EL⁽¹⁾, on asjakohane aastane kogukäive vastavalt asjakohastele raamatupidamisdirektiividele – nõukogu direktiiv 86/635/EMÜ⁽²⁾ (pankade kohta) ja nõukogu direktiiv 91/674/EMÜ⁽³⁾ (kindlustusseltside kohta) – aastane kogukäive või vastav tululiik viimase olemasoleva konsolideeritud raamatupidamise aruande järgi, mille on heaks kiitnud kõrgeima taseme emaettevõtja juhatus.

3. Liikmesriigid võivad ette näha, et pädevatel asutustel on ka muu kui lõikes 2 osutatud pädevus, ja nad võivad ette näha karistuste kõrgemad määrad kui kõnealuses lõikes sätestatud karistuste määrad.

Artikkel 31

Järelevalvepädevuse kasutamine ja karistuste kohaldamine

1. Liikmesriigid tagavad, et halduskaristuste liigi ja suuruse otsustamisel võtavad pädevad asutused arvesse kõiki olulisi asjaolusid, sealhulgas asjakohasel juhul järgmist:
- a) õigusrikkumise raskus ja kestus;
 - b) õigusrikkumise eest vastutava isiku vastutuse määr;
 - c) õigusrikkumise eest vastutava isiku finantsseisund, mida näitab näiteks juriidilise isiku kogukäive või füüsilise isiku aastasissetulek;
 - d) õigusrikkumise eest vastutava isiku teenitud kasumi või välditud kahjumi suurus, kui neid on võimalik kindlaks määrata;
 - e) õigusrikkumise eest vastutava isiku ja pädeva asutuse koostöö tase, ilma et see piiraks vajadust tagada selle isiku teenitud kasumi või välditud kahjumi sissenõudmine;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

⁽²⁾ Nõukogu 8. detsembri 1986. aasta direktiiv 86/635/EMÜ pankade ja muude rahaasutuste raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohta (EÜT L 372, 31.12.1986, lk 1).

⁽³⁾ Nõukogu 19. detsembri 1991. aasta direktiiv 91/674/EMÜ kindlustusseltside raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohta (EÜT L 374, 31.12.1991, lk 7).

- f) õigusrikkumise eest vastutava isiku varasemad õigusrikkumised;
- g) abinõud, mille õigusrikkumise eest vastutav isik on tarvitusele võtnud, et ära hoida õigusrikkumise kordumine.

2. Pädevad asutused teevad artikli 30 alusel halduskaristuste mõistmise ja muude haldusmeetmete kohaldamise pädevuse kasutamisel tihedat koostööd, tagamaks, et nende järelevalve- ja uurimisõigused ning nende mõistetavad halduskaristused ja kohaldatavad haldusmeetmed on käesoleva määruse mõttes tõhusad ja asjakohased. Nad kooskõlastavad oma tegevuse kooskõlas artikliga 25, et vältida võimalikku dubleerimist ja tegevuse kattumist järelevalve- ja uurimisõiguste kasutamisel ning halduskaristuste ja trahvide kohaldamisel piiriüleste juhtumite korral.

Artikkel 32

Õigusrikkumistest teatamine

1. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused kehtestavad tõhusa korra, mille abil on võimalik pädevatele asutustele käesoleva määruse tegelikust või võimalikust rikkumisest teatada.
2. Lõikes 1 osutatud kord hõlmab vähemalt järgmist:
 - a) õigusrikkumise teadete vastuvõtmise kord ja nende järelkontroll, sh turvaliste sidekanalite loomine nende teadete esitamiseks;
 - b) töösuhte raames asjakohase kaitse tagamine vähemalt kättemaksu, diskrimineerimise ja muud laadi ebaõiglase kohtlemise eest töölepingu alusel töötavatele isikutele, kes teatavad õigusrikkumistest või kelle puhul arvatakse, et nad on toime pannud õigusrikkumise, ning
 - c) nii õigusrikkumisest teatava isiku kui ka õigusrikkumise väidetavalt toime pannud füüsilise isiku isikuandmete kaitse, sh kaitse, mis puudutab asjaomaste isikute isikuandmete konfidentsiaalsust kõigil menetluse etappidel, ilma et see piiraks teabe avaldamist, mida nõutakse siseriiklikus õiguses seoses uurimisega või sellele järgneva kohtumenetlusega.
3. Liikmesriigid nõuavad, et tööandjad, kes osalevad tegevuses, mille suhtes kohaldatakse finantsteenuste reeglistikku, kehtestaksid töötajate jaoks asjakohase sisekorra, mille alusel teatada käesoleva määruse rikkumisest.
4. Liikmesriigid võivad käesoleva määruse võimalike rikkumiste kohta olulist teavet esitavatele isikutele ette näha rahalised hüved kooskõlas siseriikliku õigusega, kui sellistel isikutel ei ole muid eelnevaid õiguslikke ega lepingulisi kohustusi sellist teavet esitada, ja kui teave on uus ja kui selle tulemusel mõistetakse käesoleva määruse rikkumise eest haldus- või kriminaalkaristus või kohaldatakse mõnda muud haldusmeetet.
5. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, et täpsustada lõikes 1 osutatud korda, sealhulgas teatamise kord ja teadete järelkontrolli kord ning töölepingu alusel töötavate isikute kaitse meetmed ja isikuandmete kaitse meetmed. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 36 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 33

Teabevahetus Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega

1. Pädevad asutused esitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele igal aastal koondteabe kõigi pädeva asutuse poolt artiklite 30, 31 ja 32 kohaselt mõistetud halduskaristuste ning võetud muude haldusmeetmete kohta. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab selle teabe aastaaruandes. Pädevad asutused esitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kord aastas ka anonüümsed koondandmed kõigi haldusõiguslike uurimiste kohta, mille nad on nimetatud artiklite kohaselt korraldanud.

2. Kui liikmesriigid on kooskõlas artikli 30 lõike 1 teise lõiguga kehtestanud kriminaalkaristused selles artiklis osutatud õigusrikkumiste eest, esitavad nende pädevad asutused Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kord aastas anonüümsed koondandmed kõigi kooskõlas artiklitega 30, 31 ja 32 korraldatud haldusõiguslike uurimiste kohta ja õigusasutuste mõistetud kriminaalkaristuste kohta. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab mõistetud kriminaalkaristuste andmed aastaaruandes.

3. Kui pädev asutus on avalikustanud haldus- või kriminaalkaristused või muud haldusmeetmed, teavitab ta nendest samal ajal Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet.

4. Kui avaldatud haldus- või kriminaalkaristus või muu haldusmeede on seotud investeerimisühinguga, kellel on direktiivi 2014/65/EL kohane tegevusluba, lisab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve viite avaldatud karistusele või meetmele nimetatud direktiivi artikli 5 lõike 3 alusel asutatud investeerimisühingute registrisse.

5. Selleks et tagada käesoleva artikli ühetaolised kohaldamistingimused, koostab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks käesolevas artiklis osutatud teabevahetuse kord ja vormid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt 3. juuliks 2016.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

Artikkel 34

Otsuste avaldamine

1. Kui kolmandas lõigus ei ole sätestatud teisiti, avaldavad pädevad asutused käesoleva määruse rikkumise eest halduskaristuse mõistmise või haldusmeetme võtmise otsuse oma veebisaidil kohe pärast seda, kui otsusest puudutatud isikule on sellest otsusest teada antud. Avaldatav teade sisaldab vähemalt teavet õigusrikkumise liigi ja laadi kohta ning otsusest puudutatud isiku andmeid.

Esimest lõiku ei kohaldata otsustele, millega võetakse uurimisalaseid meetmeid.

Kui pädev asutus leiab, tuginedes konkreetsete asjaolude hindamisele, et otsusest puudutatud juriidilise isiku andmete või füüsilise isiku isikuandmete avalikustamine on ebaproportsionaalne, või kui selline avalikustamine ohustaks käimasolevat uurimist või finantsturgude stabiilsust, siis toimib ta järgmiselt:

- a) lükkab otsuse avaldamise edasi seni, kuni edasilükkamise põhjused langevad ära;
- b) avalikustab otsuse kohta anonüümsed andmed kooskõlas siseriikliku õigusega, kui selline avalikustamine tagab asjaomaste isikuandmete tõhusa kaitse;
- c) ei avalikusta otsust üldse, kui pädev asutus leiab, et selle avalikustamine kooskõlas punktidega a või b ei taga piisavalt,
 - i) et finantsturgude stabiilsuse ohustamine on välistatud, või
 - ii) otsuse avalikustamise proportsionaalsust meetmetega, mida peetakse vähem tähtsaks.

Kui pädev asutus otsustab avaldada otsuse anonüümselt, nagu on osutatud kolmanda lõigu punktis b, võib ta asjakohaste andmete avalikustamise edasi lükata mõistliku aja võrra, kui on ette näha, et selle ajavahemiku jooksul langevad anonüümsete andmete avalikustamise põhjused ära.

2. Kui otsuse peale saab esitada vaide liikmesriigi haldus- või muule asutusele või kaebuse liikmesriigi kohtule, avalikustavad pädevad asutused kohe oma veebisaidil ka sellekohase teabe ning kogu edasise teabe esitatud vaide või kaebuse tulemuste kohta. Peale selle avalikustatakse ka kõik otsused, millega tühistatakse edasikaevatud otsus.

3. Pädevad asutused tagavad, et käesoleva artikli kohaselt avalikustatud otsus on nende veebisaidil kättesaadav vähemalt viis aastat pärast selle avalikustamist. Avaldatud isikuandmeid hoitakse pädeva asutuse veebisaidil ainult nii kaua kui kohaldatavate andmekaitse eeskirjade kohaselt vajalik.

6. PEATÜKK

DELEGEERITUD ÕIGUSAKTID JA RAKENDUSAKTID

Artikkel 35

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 6 lõigetes 5 ja 6, artikli 12 lõikes 5, artikli 17 lõike 2 kolmandas lõigus, artikli 17 lõikes 3 ning artikli 19 lõigetes 13 ja 14 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 2. juulist 2014.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõigetes 5 ja 6, artikli 12 lõikes 5, artikli 17 lõike 2 kolmandas lõigus, artikli 17 lõikes 3 ning artikli 19 lõigetes 13 ja 14 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse selles otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
5. Artikli 6 lõigete 5 ja 6, artikli 12 lõike 5, artikli 17 lõike 2 kolmanda lõigu, artikli 17 lõike 3 ning artikli 19 lõigete 13 ja 14 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.

Artikkel 36

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab komisjoni otsusega 2001/528/EÜ⁽¹⁾ asutatud Euroopa väärtpaberikomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

⁽¹⁾ Komisjoni 6. juuni 2001. aasta otsus 2001/528/EÜ Euroopa väärtpaberikomitee loomise kohta (EÜT L 191, 13.7.2001, lk 45).

7. PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 37

Direktiivi 2003/6/EÜ ja selle rakendusmeetmete kehtetuks tunnistamine

Direktiiv 2003/6/EÜ ja komisjoni direktiivid 2004/72/EÜ⁽¹⁾, 2003/125/EÜ⁽²⁾ ja 2003/124/EÜ⁽³⁾ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 2273/2003⁽⁴⁾ tunnistatakse kehtetuks alates 3. juulist 2016. Viiteid direktiivile 2003/6/EÜ käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ja seda loetakse kooskõlas käesoleva määruse II lisas esitatud vastavustabeliga.

Artikkel 38

Aruanne

Komisjon esitab hiljemalt 3. juuliks 2019 Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande selle kohta, kuidas käesolevat määrust on rakendatud, lisades asjakohasel juhul seadusandliku akti ettepaneku. Aruandes hinnatakse muu hulgas järgmist:

- a) kas on asjakohane kehtestada ühtsed eeskirjad, mis kohustavad kõiki liikmesriike kehtestama sisetabe alusel kauplemise ja turuga manipuleerimise eest halduskaristusi;
- b) kas sisetabe määratlus hõlmab piisavalt kogu teavet, mis on pädevate asutuste jaoks vajalik turukuritarvituse vastaseks tõhusaks võitluseks;
- c) kas tingimused, mille kohaselt võib kauplemise artikli 19 lõike 11 alusel keelata, on asjakohased, et teha kindlaks, kas on veel asjaolusid, mille korral tuleks kauplemine keelata;
- d) kas on võimalik luua turuülese tellimusraamatu järelevalve liidu õigusraamistik seoses turukuritarvitusega, sh soovitusel selle õigusraamistiku loomiseks, ja
- e) võrdlusaluseid käsitlevate sätete kohaldamisala.

Esimese lõigu punkti a kohaldamiseks koostab Euroopa Väärtipaberiturujärelevalve aruande halduskaristuste kohaldamise kohta ja, kui liikmesriigid on otsustanud kehtestada artikli 30 lõike 1 teise lõigu kohaselt käesoleva määruse rikkumise eest samas lõigus osutatud kriminaalkaristused, siis aruande selliste kriminaalkaristuste kohaldamise kohta liikmesriikides. Aruande koostamisel võetakse arvesse ka kõiki andmeid, mis on kättesaadavad artikli 33 lõigete 1 ja 2 alusel.

Artikkel 39

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

⁽¹⁾ Komisjoni 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/72/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses heakskiidetud turutavade, kaupade tuletisinstrumentidega seotud sisetabe määratlemise, siseringi isikute nimekirjade koostamise, juhtide tehingutest teatamise ja kahtlastest tehingutest teatamisega (ELT L 162, 30.4.2004, lk 70).

⁽²⁾ Komisjoni 22. detsembri 2003. aasta direktiiv 2003/125/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses investeerimissoovitude erapooletu esitamise ja huvide konflikti avalikustamisega (ELT L 339, 24.12.2003, lk 73).

⁽³⁾ Komisjoni 22. detsembri 2003. aasta direktiiv 2003/124/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses sisetabe määratluse ja avalikustamisega ning turuga manipuleerimise määratlusega (ELT L 339, 24.12.2003, lk 70).

⁽⁴⁾ Komisjoni 22. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2273/2003, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ seoses tagasiostuprogrammidele ja finantsinstrumentide stabiliseerimisele ettenähtud eranditega (ELT L 336, 23.12.2003, lk 33).

2. Määrust kohaldatakse alates 3. juulist 2016, välja arvatud artikli 4 lõikeid 4 ja 5, artikli 5 lõiget 6, artikli 6 lõikeid 5 ja 6, artikli 7 lõiget 5, artikli 11 lõikeid 9, 10 ja 11, artikli 12 lõiget 5, artikli 13 lõikeid 7 ja 11, artikli 16 lõiget 5, artikli 17 lõike 2 kolmandat lõiku, artikli 17 lõikeid 3, 10 ja 11, artikli 18 lõiget 9, artikli 19 lõikeid 13, 14 ja 15, artikli 20 lõiget 3, artikli 24 lõiget 3, artikli 25 lõiget 9, artikli 26 lõike 2 teist, kolmandat ja neljandat lõiku, artikli 32 lõiget 5 ning artikli 33 lõiget 5, mida kohaldatakse 2. juulist 2014.

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada vastavus artiklitele 22, 23 ja 30, artikli 31 lõikele 1 ja artiklitele 32 ja 34 hiljemalt 3. juuliks 2016.

4. Käesoleva määruse viiteid direktiivile 2014/65/EL ja määrusele (EL) nr 600/2014 käsitatakse enne 3. jaanuari 2017 viidetena direktiivile 2004/39/EÜ kooskõlas direktiivi 2014/65/EL IV lisas sätestatud vastavustabeliga, niivõrd kui vastavustabel sisaldab sätteid, mis viitavad direktiivile 2004/39/EÜ.

Kui käesoleva määruse sätted viitavad organiseeritud kauplemissüsteemidele, VKEde kasvuturgudele, lubatud heitkoguse väärtpaberitele või nendel põhinevatele enampakkumistoodetele, ei kohaldata neid sätteid organiseeritud kauplemissüsteemidele, VKEde kasvuturgudele, lubatud heitkoguse väärtpaberitele või nendel põhinevatele enampakkumistoodetele enne 3. jaanuari 2017.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. aprill 2014

Euroopa Parlamendi nimel

president

M. SCHULZ

Nõukogu nimel

eesistuja

D. KOURKOULAS

I LISA

A. Valede või eksitavate märguannete ja hindade kindlustamisega seotud manipuleeriva tegevuse tunnused

Käesoleva määruse artikli 12 lõike 1 punkti a kohaldamisel, ilma et see mõjutaks kõnealuse artikli lõikes 2 sätestatud tegevuse liike, võetakse arvesse muu hulgas järgmisi tunnuseid, mille loetelu ei ole ammendav ja mida iseenesest ei pea ilmtingimata käsitama turuga manipuleerimisena, kui turuosalised ja pädevad asutused uurivad tehinguid või kauplemiskorraldusi:

- a) mil määral kujutavad antud kauplemiskorraldused või tehtud tehingud endast märkimisväärset osa asjakohase finantsinstrumendiga, seotud kauba hetkelepinguga või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote tehtud tehingute päevamahust, eriti kui selline tegevus toob kaasa nende hinna olulise muutuse;
- b) mil määral põhjustavad finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote puhul märkimisväärset ostu- või müügivõimalust omavate isikute antud kauplemiskorraldused või tehtud tehingud olulisi muutusi finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote hinnas;
- c) kas sooritatud tehingute tagajärjel muutub finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote tulu saav omanik;
- d) mil määral hõlmavad antud kauplemiskorraldused või tehtud tehingud või tühistatud korraldused positsioonide muutumist vastupidiseks lühikese aja jooksul ja kujutavad endast märkimisväärset osa asjakohase finantsinstrumendiga, seotud kauba hetkelepinguga või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote tehtud tehingute päevamahust, ja mil määral võidakse neid seostada finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote hinna olulise muutumisega;
- e) mil määral koonduvad antud kauplemiskorraldused või tehtud tehingud lühikesse ajavahemikku kauplemiseks ettenähtud ajavahemikus ja põhjustavad hinnamuutuse, mis hiljem muutub vastupidiseks;
- f) mil määral muudavad antud kauplemiskorraldused finantsinstrumendi, seotud kauba hetkelepingu või lubatud heitkoguse väärtpaberitel põhineva enampakkumistoote eest pakutud parimat ostu- või müügihinda ehk üldisemalt turuosalistele kättesaadava tellimusraamatu sisu ja mil määral neid tühistatakse enne täitmist, ning
- g) mil määral antakse kauplemiskorraldusi või tehakse tehinguid täpselt või umbes ajal, mil arvutatakse võrdlushindu, arveldushindu ja hinnangulisi väärtusi, ja mil määral see põhjustab selliseid hindu ja hinnangulisi väärtusi mõjutavaid hinnamuutusi.

B. Näilike võtete või muud liiki pettuse või pettuslike võtete kasutamisega seotud manipuleeriva tegevuse tunnused

Käesoleva määruse artikli 12 lõike 1 punkti b kohaldamisel, ilma et see mõjutaks kõnealuse artikli lõikes 2 sätestatud tegevuse liike, võetakse arvesse muu hulgas järgmisi tunnuseid, mille loetelu ei ole ammendav ja mida iseenesest ei pea ilmtingimata käsitama turuga manipuleerimisena, kui turuosalised ja pädevad asutused uurivad tehinguid või kauplemiskorraldusi:

- a) kas kauplemiskorraldusi andnud või tehinguid teinud isikud või nendega lähedalt seotud isikud on enne või pärast levitanud väärte või eksitavaid teavet ning
- b) kas kauplemiskorraldusi andnud või tehinguid teinud isikud või nendega lähedalt seotud isikud on enne või pärast koostanud või levitanud investeerimissoovitusi, mis on vigased, erapoolikud või ilmselgelt mõjutatud olulistest huvidest.

II LISA

Vastavustabel

Käesolev määrus	Direktiiv 2003/6/EÜ
Artikkel 1	
Artikkel 2	
Artikli 2 lõike 1 punkt a	Artikli 9 esimene lõik
Artikli 2 lõike 1 punkt b	
Artikli 2 lõike 1 punkt c	
Artikli 2 lõike 1 punkt d	Artikli 9 teine lõik
Artikli 2 lõige 3	Artikli 9 esimene lõik
Artikli 2 lõige 4	Artikli 10 punkt a
Artikli 3 lõigu 1 punkt 1	Artikli 1 lõige 3
Artikli 3 lõigu 1 punkt 2	
Artikli 3 lõigu 1 punkt 3	
Artikli 3 lõigu 1 punkt 4	
Artikli 3 lõigu 1 punkt 5	
Artikli 3 lõigu 1 punkt 6	Artikli 1 lõige 4
Artikli 3 lõigu 1 punkt 7	
Artikli 3 lõigu 1 punkt 8	
Artikli 3 lõigu 1 punkt 9	Artikli 1 lõige 5
Artikli 3 lõigu 1 punkt 10	
Artikli 3 lõigu 1 punkt 11	
Artikli 3 lõigu 1 punkt 12	Artikli 1 lõige 7
Artikli 3 lõigu 1 punkt 13	Artikli 1 lõige 6
Artikli 3 lõigu 1 punktid 14–35	
Artikkel 4	
Artikkel 5	Artikkel 8
Artikli 6 lõige 1	Artikkel 7
Artikli 6 lõige 2	
Artikli 6 lõige 3	
Artikli 6 lõige 4	
Artikli 6 lõige 5	
Artikli 6 lõige 6	
Artikli 6 lõige 7	

Käesolev määrus	Direktiiv 2003/6/EÜ
Artikli 7 lõike 1 punkt a	Artikli 1 lõike 1 esimene lõik
Artikli 7 lõike 1 punkt b	Artikli 1 lõike 1 teine lõik
Artikli 7 lõike 1 punkt c	
Artikli 7 lõike 1 punkt d	Artikli 1 lõike 1 kolmas lõik
Artikli 7 lõige 2	
Artikli 7 lõige 3	
Artikli 7 lõige 4	
Artikli 7 lõige 5	
Artikli 8 lõige 1	Artikli 2 lõike 1 esimene lõik
Artikli 8 lõige 2	
Artikli 8 lõike 2 punkt a	Artikli 3 punkt b
Artikli 8 lõike 2 punkt b	
Artikli 8 lõige 3	
Artikli 8 lõike 4 punkt a	Artikli 2 lõike 1 punkt a
Artikli 8 lõike 4 punkt b	Artikli 2 lõike 1 punkt b
Artikli 8 lõike 4 punkt c	Artikli 2 lõike 1 punkt c
Artikli 8 lõike 4 punkt d	Artikli 2 lõike 1 punkt d
Artikli 8 lõike 4 teine lõik	Artikkel 4
Artikli 8 lõige 5	Artikli 2 lõige 2
Artikli 9 lõige 1	
Artikli 9 lõige 2	
Artikli 9 lõike 3 punkt a	Artikli 2 lõige 3
Artikli 9 lõike 3 punkt b	Artikli 2 lõige 3
Artikli 9 lõige 4	
Artikli 9 lõige 5	
Artikli 9 lõige 6	
Artikli 10 lõige 1	Artikli 3 punkt a
Artikli 10 lõige 2	
Artikkel 11	
Artikli 12 lõige 1	
Artikli 12 lõike 1 punkt a	Artikli 1 lõike 2 punkt a
Artikli 12 lõike 1 punkt b	Artikli 1 lõike 2 punkt b
Artikli 12 lõike 1 punkt c	Artikli 1 lõike 2 punkt c

Käesolev määrus	Direktiiv 2003/6/EÜ
Artikli 12 lõike 1 punkt d	
Artikli 12 lõike 2 punkt a	Artikli 1 lõike 2 teise lõigu esimene taane
Artikli 12 lõike 2 punkt b	Artikli 1 lõike 2 teise lõigu teine taane
Artikli 12 lõike 2 punkt c	
Artikli 12 lõike 2 punkt d	Artikkel 1 lõike 2 teise lõigu kolmas taane
Artikli 12 lõike 2 punkt e	
Artikli 12 lõige 3	
Artikli 12 lõige 4	
Artikli 12 lõige 5	Artikli 1 lõike 2 kolmas lõik
Artikli 13 lõige 1	Artikli 1 lõike 2 punkti a teine lõik
Artikli 13 lõige 1	
Artikli 13 lõige 2	
Artikli 13 lõige 3	
Artikli 13 lõige 4	
Artikli 13 lõige 5	
Artikli 13 lõige 6	
Artikli 13 lõige 7	
Artikli 13 lõige 8	
Artikli 13 lõige 9	
Artikli 13 lõige 10	
Artikli 13 lõige 11	
Artikli 14 punkt a	Artikli 2 lõike 1 esimene lõik
Artikli 14 punkt b	Artikli 3 punkt b
Artikli 14 punkt c	Artikli 3 punkt a
Artikkel 15	Artikkel 5
Artikli 16 lõige 1	Artikli 6 lõige 6
Artikli 16 lõige 2	Artikli 6 lõige 9
Artikli 16 lõige 3	
Artikli 16 lõige 4	
Artikli 16 lõige 5	Artikli 6 lõike 10 seitsmes taane
Artikli 17 lõige 1	Artikli 6 lõige 1
Artikli 17 lõike 1 kolmas lõik	Artikli 9 kolmas lõik
Artikli 17 lõige 2	

Käesolev määrus	Direktiiv 2003/6/EÜ
Artikli 17 lõige 3	
Artikli 17 lõige 4	Artikli 6 lõige 2
Artikli 17 lõige 5	
Artikli 17 lõige 6	
Artikli 17 lõige 7	
Artikli 17 lõige 8	Artikli 6 lõike 3 esimene ja teine lõik
Artikli 17 lõige 9	
Artikli 17 lõige 10	Artikli 6 lõike 10 esimene ja teine taane
Artikli 17 lõige 11	
Artikli 18 lõige 1	Artikli 6 lõike 3 kolmas lõik
Artikli 18 lõige 2	
Artikli 18 lõige 3	
Artikli 18 lõige 4	
Artikli 18 lõige 5	
Artikli 18 lõige 6	
Artikli 18 lõige 7	Artikli 9 kolmas lõik
Artikli 18 lõige 8	
Artikli 18 lõige 9	Artikli 6 lõike 10 neljas taane
Artikli 19 lõige 1	Artikli 6 lõige 4
Artikli 19 lõike 1 punkt a	Artikli 6 lõige 4
Artikli 19 lõike 1 punkt b	
Artikli 19 lõige 2	
Artikli 19 lõige 3	
Artikli 19 lõike 4 punkt a	
Artikli 19 lõike 4 punkt b	
Artikli 19 lõiked 5 kuni 13	
Artikli 19 lõige 14	Artikli 6 lõike 10 viies taane
Artikli 19 lõige 15	Artikli 6 lõike 10 viies taane
Artikli 20 lõige 1	Artikli 6 lõige 5
Artikli 20 lõige 2	Artikli 6 lõige 8
Artikli 20 lõige 3	Artikli 6 lõike 10 kuues taane ja artikli 6 lõige 11
Artikkel 21	Artikkel 1 lõike 2 punkti c teine lause
Artikkel 22	Artikli 11 esimene lõik Artikkel 10
Artikli 23 lõige 1	Artikli 12 lõige 1

Käesolev määrus	Direktiiv 2003/6/EÜ
Artikli 23 lõike 1 punkt a	Artikli 12 lõike 1 punkt a
Artikli 23 lõike 1 punkt b	Artikli 12 lõike 1 punkt b
Artikli 23 lõike 1 punkt c	Artikli 12 lõike 1 punkt c
Artikli 23 lõike 1 punkt d	Artikli 12 lõike 1 punkt d
Artikli 23 lõike 2 punkt a	Artikli 12 lõike 2 punkt a
Artikli 23 lõike 2 punkt b	Artikli 12 lõike 2 punkt b
Artikli 23 lõike 2 punkt c	
Artikli 23 lõike 2 punkt d	Artikli 12 lõike 2 punkt c
Artikli 23 lõike 2 punkt e	
Artikli 23 lõike 2 punkt f	
Artikli 23 lõike 2 punkt g	Artikli 12 lõike 2 punkt d
Artikli 23 lõike 2 punkt h	Artikli 12 lõike 2 punkt d
Artikkel 23 lõike 2 punkt i	Artikli 12 lõike 2 punkt g
Artikli 23 lõike 2 punkt j	Artikli 12 lõike 2 punkt f
Artikli 23 lõike 2 punkt k	Artikli 12 lõike 2 punkt e
Artikli 23 lõike 2 punkt l	Artikli 12 lõike 2 punkt h
Artikli 23 lõike 2 punkt m	Artikli 6 lõige 7
Artikli 23 lõige 3	
Artikli 23 lõige 4	
Artikli 24 lõige 1	Artikli 15a lõige 1
Artikli 24 lõige 2	Artikli 15a lõige 2
Artikli 24 lõige 3	
Artikli 25 lõike 1 esimene lõik	Artikli 16 lõige 1
Artikli 25 lõige 2	Artikli 16 lõige 2 ja artikli 16 lõike 4 neljas lõik
Artikli 25 lõike 2 punkt a	Artikli 16 lõike 2 teise lõigu esimene taane ja artikli 16 lõike 4 neljas lõik
Artikli 25 lõike 2 punkt b	
Artikli 25 lõike 2 punkt c	Artikli 16 lõike 2 teise lõigu teine taane ja artikli 16 lõike 4 neljas lõik
Artikli 25 lõike 2 punkt d	Artikli 16 lõike 2 teise lõigu kolmas taane ja artikli 16 lõike 4 neljas lõik
Artikli 25 lõige 3	
Artikli 25 lõige 4	Artikkel 16 lõike 2 esimene lause
Artikli 25 lõige 5	Artikli 16 lõige 3
Artikli 25 lõige 6	Artikli 16 lõige 4

Käesolev määrus	Direktiiv 2003/6/EÜ
Artikli 25 lõige 7	Artikli 16 lõike 2 neljas lõik ja artikli 16 lõike 4 neljas lõik
Artikli 25 lõige 8	
Artikli 25 lõige 9	Artikli 16 lõige 5
Artikkel 26	
Artikli 27 lõige 1	
Artikli 27 lõige 2	
Artikli 27 lõige 3	Artikkel 13
Artikkel 28	
Artikkel 29	
Artikli 30 lõike 1 esimene lõik	Artikli 14 lõige 1
Artikli 30 lõike 1 punkt a	
Artikli 30 lõike 1 punkt b	Artikli 14 lõige 3
Artikli 30 lõige 2	
Artikli 30 lõige 3	
Artikkel 31	
Artikkel 32	
Artikli 33 lõige 1	Artikli 14 lõike 5 esimene lõik
Artikli 33 lõige 2	
Artikli 33 lõige 3	Artikli 14 lõike 5 teine lõik
Artikli 33 lõige 4	Artikli 14 lõike 5 kolmas lõik
Artikli 33 lõige 5	
Artikli 34 lõige 1	Artikli 14 lõige 4
Artikli 34 lõige 2	
Artikli 34 lõige 3	
Artikkel 35	
Artikli 36 lõige 1	Artikli 17 lõige 1
Artikli 36 lõige 2	
Artikkel 37	Artikkel 20
Artikkel 38	
Artikkel 39	Artikkel 21
Lisa	